

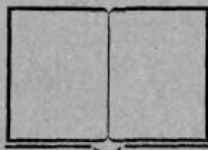
František Štěrba

KALENDÁR SZRCA JEZUSOVOGA 1944

ŐRI JÁNOSNÉ

R. K. EGYHÁZI KÖNYV-ÉS PAPIRKERESKEDÉS
MURASZOMBAT

Tü sze odávajo vsze
knige, solszke, poucs-
ne, lepszlovne, moli-
tveniki i modne revije

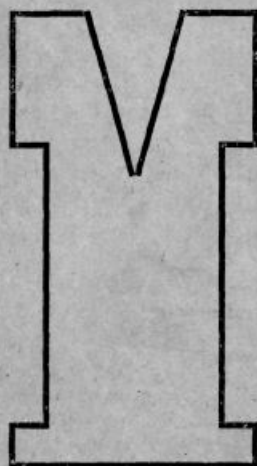
Imá na prebiranje vsze
pizsárniske potrebsci-
ne, nalivna péra, fár-
bice-vsze ka trbé za
sólo i pizsárno

ODÁVA NA VELKO I MÁLO

Trzscóm na vesznicaj dá primerni popüszt.

ZA MIKLOSOVO! ZA BOZSICS! ZA GODOVNÓ!

PRIMERNA DARILA

Szent-Család

NYOMDA

MURASZOMBAT

Arany János-utca 1.

LÉPO DELO!
ZMÉRNE CENE!
TOCSNA PODVORBA!

5-1/1944

KALENDÁR SZRCÁ JEZUSOVOGA

za presztópno léto
1944.

STIRIDESZÉTPRVI LÉTNÍK.

Mredil Franc Kolenc

CENA: 2 Pengő 50 fillérov

Vödála i stampala Szent-Család nyomda Muraszombat.
Za stamparijo odgovoren Klekl István

vezis sze pihitvise apostolom. Ján. 20. 19-31

Vitéz Nagybányai
HORTHY MIKLÓS

VERES

KORMÁNYZÓ
NASEGA VOGRSZKOGA ORSZÁGA

2129/41

Szrecsno nôvo lêto
veszêlja v obilji,
dûsnoga zvelicsanya pa nájvecs

zseléta vszem
Stamparija i reditelsztvo
Kalendára

Presztópno leto 1944

Imà 366 dni. Zacsne sze sz szobotov i koncsa z nedélov.

Lêtni csaszi.

SZPROTOLETJE sze zacsne màrciusa 20-ga ob 19. vöri.

LETO sze zacsne juniusa 21-ga ob 14. vöri

JESZEN sze zacsne szeptembra 23-ga ob 5. vöri.

ZIMA sze zacsne decembra 22.

Premeklivi szvétki.

Imé Jezusovo januàra 2.

Szvéta Drüzsina januàra 9.

Szedemdeszétnica februàra 6.

Pepelnica februàra 23.

Zsalosztna Mati bozsa màrciusa 31.

Vüzem aprila 9.

Krizsovi dnévi màjusa 15., 16., 17.

Vnébohod màjusa 18.

Riszàli màjusa 28.

Szvéta Trojica junijusa 4.

Têlovo junijusa 8.

Szrcé Jezusovo juniusa 16.

Miszijonszka nedela oktobra 22.

Krisztus Kràl oktobra 29.

Prva adventna nedela decembra 3.

2129/41
MURSKI SOBOTI
D 7699/1958

Kvatrni poszti.

Szprotolêtné (posztné) màrciusa 1., 3., 4.

Polêtné (riszàlszke) màjusa 31., juniusa 2., 3.

Jeszénszke szeptembra 20., 22., 23.

Zimszke (adventne) decembra 20., 22., 23.

Január - Szécsen

D névi	Imenik	Mészec	
		zhod	záhod
1 Szobota	Novo léto	11 26	22 59
Obrezávanye Goszpódovo. Luk. 2, 21.			
2 Nedela	Imé Jezusovo	11 53	0 0
3 Pondélek	Genováva, dev.	12 20	0 12
4 Tork	Titusz, püspek	12 47	1 23
5 Szrêda	Teleszfor, pap.	13 16	2 33
6 Csetrtek	Szv. Trije králi	13 48	3 40
7 Pétek	† Lucián, mantrnik	14 23	4 46
8 Szobota	Szeverin, apát	15 04	5 48
12 létni Jezus v cêrkvi. Luk. 2, 42—52.			
9 Nedela	Szvéta drüzsina	15 50	6 44
10 Pondélek	Vilmos püspek	16 42	7 35
11 Tork	Higin pápa, mantrnik	17 38	8 19
12 Szrêda	Ernö. püspek	18 36	8 55
13 Csetrtek	Veronika, devica	19 37	9 28
14 Pétek	† Hilárij, püspek	20 38	9 56
15 Szobota	Pavel, püscsávník	21 39	10 21
Szvádba v Káni Galilejszkoj. Ján. 2, 1—11			
16 Nedela	2. Po Trej králaj	22 41	10 44
17 Pondélek	Antal, püscsávník	23 43	11 07
18 Tork	Sztol szv. Petra v Rimi	0 0	11 31
19 Szrêda	Marij, mantrnik	0 48	11 56
20 Csetrtek	Fabijan i Szebescsan	1 54	12 59
21 Pétek	† Nezsza, devica	3 03	12 59
22 Szobota	Vincenc, mantrnik	4 13	13 40
Jezus ozdrávi gobovca. Mat. 8, 1—13.			
23 Nedela	3. Po trej králaj	5 22	14 31
24 Pondélek	Timotej, püspek	6 26	15 31
25 Tork	Szpreobr. szv. Pavla	7 22	16 43
26 Szrêda	Polikárp, püspek	8 10	18 0
27 Csetrtek	János Zlátovüsztni	8 50	19 21
28 Pétek	† Peter nolaszko	9 25	20 40
29 Szobota	Francisiek Szaleski	9 56	21 56
Jezus pomiri vihér na mórji. Mat. 8, 23—27.			
30 Nedela	3. Po Trej králaj	10 23	23 12
31 Pondélek	János Boszko	10 51	0 0

ZAPISZKI — JANUAR

Je januàra mokrilo, bo pôle
szlabo noszilo

Vrème:

V zacsétki mrzlo, veter, szneg.
v drügoj polovici mëszeca ne-
sztàlno, szpremenlivo.

Február - Szüec

Dnévi	Imenik	Mészec	
		zhod	záhod
1	Tork Ignác, püspek mantrnik	11 20	0 23
2	Szrêda Szvécsnica	11 51	1 33
3	Csetrtek Balázs, püspek mantrnik	12 24	2 39
4	Pétek † András, Kors. püspek	13 03	3 42
5	Szobota Ágota devica	13 47	4 40
Prilika od delavcov v goricaĵ. Mt. 20, 1—16			
6	Nedela Predpepelnicna	14 37	5 32
7	Pondêlek Romuald, apàd	15 31	6 17
8	Tork János z Mâte püspek	16 29	6 56
9	Szrêda Ciril aleksz. püspek	17 28	7 30
10	Csetrtek Skolasztika, devica	17 37	7 35
11	Pétek † Lurska Mati bozsa	18 29	7 59
12	Szobota Evlaliĵa, devica mantr.	19 31	8 25
Prilika od szejãsa i szemena. Luk. 8, 4—15			
13	Nedela 2. Predpepelnicna	20 32	9 49
14	Pondêlek Bálint, mantrnik	21 34	9 12
15	Tork Favsztin i Jovita mantr.	23 31	9 59
16	Szrêda Julijána, devica	0 0	10 26
17	Csetrtek Donat, püspek	0 49	10 56
18	Pétek † Simon, püspek mantr.	1 55	11 32
19	Szobota Konrad, szpoznaválec	3 1	12 16
Jezus napove trétĵics szvoĵe trpljenje. Luk. 18, 31—43			
20	Nedela 3. predpepelnicna	4 6	13 10
21	Pondêlek Szeverin, mantrnik	5 5	14 15
22	Tork Fasenek, Sztol szv. Petra	5 57	15 29
23	Szrêda †† Pepelnica, Matilda dev.	6 41	16 48
24	Csetrtek Presztopni dén	7 18	18 10
25	Pétek †† Mátyás, apostol	7 52	19 30
26	Szobota Margit Korton.	8 22	20 48
Hüdobni düh szküsáva Jezusa. Mat. 4, 1—11			
27	Nedela 1. posztna	8 60	22 5
28	Pondêlek Gábor, szpoznaválec	9 18	23 18
29	Tork Román apát, usztanovnik	9 50	0 0

Spis: Matije
Doktorije
Suyotarije

Zemla bo v léti malo pila, csé
je v szüsci prevecs vlage dobila

Vrême:

Prvi tjeden véter, szneg. V
szredini mészeca premenlivo. Zä-
dnye dni milejse.

Március - Máli tráven

Dnévi	Imenik	Mészec			
		zhod	záhod		
1	Szrêda	†† Albin, püspek	3	10 25	0 27
2	Csetrtek	Szimplicij, pápa		11 2	1 24
3	Pétek	†† Kunigunda, devica		11 41	2 44
4	Szobota	Kazmér, král		12 32	3 28
Jezus sze na gori szpremeni. Mat. 17, 1—9					
5	Nedela	2. posztna		13 26	4 16
6	Pondélek	Perpetua, mantrnica		14 22	4 57
7	Tork	Tomàs Akvinszki, ucs.		15 21	5 32
8	Szrêda	Jànos od Bogà		16 22	6 3
9	Csetrtek	Franciska, dovica		17 23	6 29
10	Pétek	†† 40 mantrnikov	⊙	17 24	6 53
11	Szobota	Heraklij, mantrnik		19 28	7 17
Jezus prezsené vragà. Luk. 11, 14—28					
12	Nedela	3. posztna		20 30	7 40
13	Pondélek	Rozina, devica		21 34	8 3
14	Tork	Matilda, kralica		22 39	8 28
15	Szrêda	Nàrodni szvétek		23 45	8 57
16	Csetrtek	Agapit, püspek		0 0	9 30
17	Pétek	†† Patric, püspek	€	0 51	10 10
18	Szobota	Ciril Jeruzsàlemszki		1 54	10 58
Jezus nasziti 5000 mozsöv. Jàn. 6, 1—15.					
19	Nedela	4. posztna		2 53	11 58
20	Pondélek	Hubert, püspek		3 46	13 3
21	Tork	Benedek, opat		4 32	14 18
22	Szrêda	Katarina Gen. vdova		4 12	15 38
23	Csetrtek	Viktorijàn, mantrnik		5 46	16 58
24	Pétek	†† Gàbor nadangel	●	6 28	18 18
25	Szobota	Oznanenye Dev. Marije		6 47	19 37
Jezusa scséjo kaményati. Jàn. 8, 46—59.					
26	Nedela	5. posztna (tüja)		7 16	20 54
27	Pondélek	Jànos Damascsan, ucs.		7 46	22 9
28	Tork	Jànos Kapisztran		8 19	23 19
29	Szrêda	Ciril, mantrnik		8 57	0 0
30	Csetrtek	Jànos Klimak, opat		9 38	0 24
31	Pétek	†† Gvidò, opat	3	10 24	1 22

Placans

Kda sze fassenik na szunci pé-
csé, té leto dober pôv prineszé

Vrême:

V prvoj polovici nesztálno mo-
kro. V drügoj polovici toplejse,
vetrovno, szuncsno.

Április - Velki tráven

Dnévi	Imenik	Mészec	
		zhod	záhod
1 Szobota	Hugo, püspek	11 18	2 14
Jezusov prihód v Jeruzsàlem. Mat. 21, 1-9.			
2 Nedela	Cvètna nedela	12 14	2 57
3 Pondélek	Rihàrd, püspek	13 12	3 34
4 Tork	Izidor, püspek	14 13	4 6
5 Szrèda	Vince Fererijszki, szpoz.	15 14	4 33
6 Csetrtek	Vélki csetrtek	16 16	4 57
7 Pétek	†† Vélki pétek	17 18	5 22
8 Szobota	†† Vélka szobota	18 21	5 54
Jezus vsztàne od mrtvi. Màrk. 16, 1-7			
9 Nedela	Vüzem	19 26	6 7
10 Pondélek	Vüzemszki pondélek	20 31	6 32
11 Tork	I. Leo, pàpa	21 33	6 59
12 Szrèda	Gyula, püspek	22 44	7 31
13 Csetrtek	Hermenegild, mantrnik	23 49	8 9
14 Pétek	† Jusztin, mantrnik	0 0	8 53
15 Szobota	Helena, kralica	0 49	9 48
Jezus sze prikàzse apostolom. Jàn. 20, 19-31			
16 Nedela	Bèla nedela	1 43	10 50
17 Pondélek	Anicet, pàpa	2 29	12 0
18 Tork	Apolonij, mantrnik	3 09	13 15
19 Szrèda	Ema, Leo IX., pàpa	3 44	14 33
20 Csetrtek	Marcelin, szpoznavàlec	4 15	15 51
21 Pétek	† Anzelm, püspek-ucs.	4 44	17 9
22 Szobota	Szoter i Kaj, mantrnik	5 12	18 28
Jezus dober pasztir. Jàn. 10, 11-16			
23 Nedela	Drüga po Vüzmi	5 42	19 44
24 Pondélek	Jüri, mantrnik	6 13	20 58
25 Tork	Màrk, evangeliszt	6 49	22 07
26 Szrèda	Vàrsztvo szv. Józsefa	7 29	23 11
27 Csetrtek	Peter Kanizij, ucseNIK	8 16	0 00
28 Pétek	† Pavel od Krizsa, szpozn.	9 06	0 07
29 Szobota	Peter, mantrnik	10 02	0 54
Jezus napove szvoj odhód. Jàn. 16, 5-14			
30 Nedela	Trètja po Vüzmi	11 01	1 34

22 17
75 14

25 17
75 14
ZAPISZKI - APRILIS

73 17 25
26
65
32 10

[Faint handwritten notes and signatures, including the name 'Gábor Mártony' and a signature 'G. Mártony']

Zsito má velko vlatovjé, cse
ceszszmigovec lepô cveté

Vrême:

Prvi tjeden vetrovno, mrzlo, nesztálno; drügi tjeden szuncсно, trétji tjeden vetrovno, nesztálno, na konci mészeca szuncсно lépse.

Május - Riszálscesek

Dnévi	Imenik	Mészec	
		zhod	záhod
1	Pondélek Filip i Jakob	12 01	2 08
2	Tork Atanázij, püspek	13 03	2 37
3	Szrêda Nájdenye szv. Krizsa	14 04	3 03
4	Csetrtek Florijän, Monika	15 07	3 26
5	Pétek † V. Piusz, pápa	16 10	3 40
6	Szobota János pred lat. vräti	17 14	4 11
Jezus obêta szv. Dühä. Jän. 16, 5—14			
7	Nedela Strta po Vüzmi	18 20	4 35
8	Pondélek Prikázen Mih. nadang. ☉	19 28	5 02
9	Tork Gregor Nacijanszki, püs.	20 35	5 31
10	Szrêda Antonin, püspek	21 42	6 07
11	Csetrtek Mamert, püspek	22 45	6 50
12	Pétek † Pongràc, mantrnik	23 41	7 41
13	Szobota Szervác, püspek	0 0	8 42
Jezus vesi moliti. Jän. 16, 23—30			
14	Nedela Péta po Vüzmi	0 30	19 50
15	Pondélek Zsofia, mantrnica ☾	1 11	11 03
16	Tork János Nepomuk, mantr.	1 47	12 18
17	Szrêda Paszkál, szpoznaválec	2 18	12 34
18	Csetrtek Vnébohód	2 46	14 50
19	Pétek † Celesztin, pápa	3 13	16 06
20	Szobota Bernard, szpoznaválec	3 42	18 22
Szvédocsba szv. Dühä. Jän. 15, 26—27, 16, 1—4			
21	Nedela Sészta po Vüzmi	4 11	18 36
22	Pondélek Helena, devica ●	4 43	19 48
23	Tork Dezsö, püspek	5 22	20 55
24	Szrêda Marija Pomocsnica	6 05	21 55
25	Csetrtek Ürbän, pápa	6 54	22 47
26	Pétek † Filip Neri, szpoz.	7 49	22 32
27	Szobota Beda Csasztiti, ucsenik	8 47	0 0
Prihód szv. Dühä. Jän. 14, 23—31			
28	Nedela Riszáli	9 48	0 08
29	Pondélek Riszálszki pondélek	10 49	0 39
30	Tork Ivàna Orlànszka, devica ☽	12 00	1 06
31	Szrêda †† Angela Mericsi, dev.	12 53	1 30

ZAPISZKI — MÁJUS

Riszalsesek moker, ivãnsesek pa
mlãsen, kmet, tiszto léto bos
zséden pa laesen

Vrême:

Prvi tjeden nesztãlno, toplejse,
drügi tjeden vetrovno, hladno;
trétji tjeden szuncsno, vetrovno;
na konci prijétno, toplo.

Junius - Ivàncsek

D névi	I menik	Mészec		
		z od	zárod	
1	Csetrtek	Fortunàt, szpoznavàlec	13 56	1 53
2	Pétek	†† Marcelin, mantr.	14 59	2 15
3	Szobota	†† Klotilda, mantrnica	16 04	2 37
Jezusi je dàna vsa oblàszt. Mat. 28, 18—20				
4	Nedela	Szvéta Trojica	17 52	3 03
5	Pondélek	Bonifác, püspek	18 53	3 31
6	Tork	Norbert, püspek ☉	19 54	4 04
7	Szrêda	Robert, apât	20 55	4 44
8	Csetrtek	Têlovo	21 55	5 34
9	Pétek	† Primozs i Feliksz	22 56	6 32
10	Szobota	Margit, kralica	23 56	7 40
Prilika od venlike vencsérje. Luka 14, 16—24				
11	Nedela	2. po Riszàlaj	23 51	8 5ç
12	Pondélek	Jànos Fak., szpoznavàlec	0 00	10 08
13	Tork	Anton Padavanszki €	0 23	11 23
14	Szrêda	Bazilij, Püspek	0 51	12 38
15	Csetrtek	Vid, mantrnik	1 18	12 53
16	Pétek	† Fracsisek Regisz	1 45	15 07
17	Szobota	Adolf, püspek	2 13	16 20
Prilika od zgùblene ovce. Luka 15, 1—10				
18	Nedela	3. po Riszàlaj	2 43	17 32
19	Pondélek	Gervazij i Protazij	3 17	18 39
20	Tork	Rafael ●	3 57	19 43
21	Szrêda	Alajos, szpoznavàlec	4 44	20 39
22	Csetrtek	Pavlin, mantrnik	5 36	21 27
23	Pétek	† Agripina, devica	6 34	22 06
24	Szobota	Ivan Krsztitel	7 33	22 40
Obilni ribji lôv. Luka 5, 1—11				
25	Nedela	4. po Riszàlaj	8 36	23 09
26	Pondélek	Jànos i Pavel, mantr.	9 37	23 34
27	Tork	Hema, vdova	10 40	23 57
28	Szrêda	Irenej, püspek ☽	11 42	0 0
29	Csetrtek	Peter i Pavel, apostola	12 44	0 19
30	Pétek	† Szpomin szv. Pavla	13 47	0 41

ZAPISZKI — JUNIUS

Stirideszét dni sze nébo szkuzi,
cse na Medardovo z nyega roszi

Vrême:

V zacsetki lêpi dnévi, v szredini
meszeca szpàrno, premenlivo
vrême, na konci létna vrocina.

Denis S. Kuper

Julius - Jakopescsek

D névi		I menik	Mészec	
			zhod	záhod
1	Szobota	Preszvéta Jezusova Krv	14 53	1 4
Od práve praviesneszti. Mat. 5, 20—24				
2	Nedela	5. po Riszálaj	16 1	1 30
3	Pondélek	Leon II. pápa	17 9	2 1
4	Tork	Ulrik, püspek	18 18	2 37
5	Szrêda	Antal Zakarijäs	19 22	3 23
6	Csetrtek	Tomázs More, mantrnik ☉	20 20	4 17
7	Pétek	† Ciril i Metod, apostola	21 10	5 22
8	Szobota	Erzsébet, kralica	21 51	6 35
Jezus nasziti 4000 mozsóv. Marko 8, 1—9				
9	Nedela	6. po Riszálaj	52 25	7 52
10	Pondélek	Amálja, devica	22 55	9 10
11	Tork	Pius I. pápa, mantrnik	23 23	10 28
12	Szrêda	János Gvalbert, opat ☾	23 50	11 44
13	Csetrtek	Margit, devica	0 0	12 58
14	Pétek	† Bonaventura, püspek	0 17	14 10
15	Szobota	Henrik, caszar	0 46	15 21
Od lazsnivij prorokov. Mat. 7, 15—21				
16	Nedela	7. po Riszálaj	1 19	16 30
17	Pondélek	Elek, szpoznaválec	1 56	17 33
18	Tork	Figyés, mantrnik	2 39	18 32
19	Szrêda	Vincenc Pavelszki, pk.	3 29	19 21
20	Csetrtek	Illés, prerok ●	4 24	20 5
21	Pétek	† Prakszeda, devica	5 23	20 40
22	Szobota	Marija Magdalena, szpk.	6 24	21 10
Od krivicsnoga oszkrbnika. Luka 16, 1—9				
23	Nedela	8. po Riszálaj	7 25	21 37
24	Pondélek	Krisztina, devica	8 28	22 0
25	Tork	Jakob, apostol	9 30	22 23
26	Szrêda	Ana, Marijina mati	10 32	22 44
27	Csetrtek	Panteleon, mantrnik	11 34	23 7
28	Pétek	† Ince I., pápa ☽	12 37	23 31
29	Szobota	Márta, devica	13 42	23 59
Marija szi je izvolila najbösi tao. Luk. 10, 38—42				
30	Nedela	9. po Riszálaj	14 55	0 0
31	Pondélek	Ignác Lojola, szpozn.	15 57	0 31

Stirideszet dni bo escse lepô,
cse je drügi dén juliusa vedrô

Vrême:

V zacsétki szparno, vrôcse, v
szredini mêszece nesztálno, ob-
lâcsno, v drügoj polovici toplo,
vetrovno, vmész ploha.

Augusztus – Mésnyek

Dnévi	Imenik	Mészec		
		zhod	záhod	
1	Tork	Vezi szv. Petra	17 5	1 11
2	Szrêda	Porciunkula, Alfonz	18 5	2 1
3	Csetrtek	Nàjdenye szv. Stevana	18 58	3 1
4	Pétek	† Domonkos, szpozn. ☉	19 45	4 11
5	Szobota	Marija Sznezna	20 23	5 29
Od farizejusa i cesztninara. Luk. 18, 9–14				
6	Nedela	10. po Riszàlaj	2 050	6 49
7	Pondélek	Kajetan. mantrnik	21 25	8 9
8	Tork	Cirijak, mantrnik	21 53	9 28
9	Szrêda	Ivàn Vianey, szpozn.	22 21	10 45
10	Csetrtek	Lovrenc, mantrnik	22 49	12 0
11	Pétek	† Tiburcij, mantrnik €	23 20	13 12
12	Szobota	Klàra, devica	23 57	14 22
Jezus ozdràvi glühonémoga. Màrk. 7, 31–37				
13	Nedela	11. po Riszàlaj	0 0	15 27
14	Pondélek	Őszéb, Mantrnik	0 38	16 27
15	Tork	Vélka mesa	1 25	17 19
16	Szrêda	Joakim, Rok, szpozn.	2 17	18 3
17	Csetrtek	Jácint, szpoznavàlec	3 15	18 41
18	Pétek	† Ilona, caszarica ●	4 16	19 15
19	Szobota	Lajos, püspek	5 17	19 41
Szmileni Szamaritánec. Luk. 10, 23–37				
20	Nedela	Szv. Stevan krao 12.	6 19	20 5
21	Pondélek	Francsiska Szantalszka	7 21	20 27
22	Tork	Timotej, mantrnik	8 22	20 49
23	Szrêda	Fülöp Benicij, szpozn.	9 24	21 10
24	Csetrtek	Bertalan, opat	10 27	21 34
25	Pétek	† Lajos, kràl	11 29	21 59
26	Szobota	Zeferin, pàpa	12 34	22 28
Jezus ozdràvi 10 gobavi. Luk. 17, 11–19				
27	Nedela	13. po Riszàlaj ☽	13 40	23 4
28	Pondélek	Agoston, cèrkveni ucs.	14 46	23 48
29	Tork	Obglàvlenye Ivana Krszt.	15 47	0 0
30	Szrêda	Roza Limanszka, devica	16 44	0 42
31	Csetrtek	Rajmund, szpoznavàlec	17 34	1 45

Cse je na Lovrencovo grozdje
mehko, szi goricsà nec obeta vi-
no szladko

Vrême:
Szpremenlivo, szpàrno, vrôcse cê-
li mészec.

Szeptember – Mihálcsek

Dnévi	Imenik	Mészec	
		zhod	záhod
1	Pétek † Egyed, apát	18 16	2 59
2	Szobota Stevan, král	18 51	4 19
Od bozse previdnoszti. Mát. 6, 24—33			
3	Nedela 14. po Riszàlaj	19 23	5 41
4	Pondélek Rozàlija, devica	19 52	7 03
5	Tork Lovrenc Jusztinijàn pk.	20 21	8 24
6	Szrêda Pelagij, mantrnik	20 50	9 43
7	Csetrtek Regina, devica	21 21	10 53
8	Pétek Måla mesa	21 54	12 12
9	Szobota Peter Klåver, szpoz. €	22 35	13 20
Jezus obüdi mladéncsa v Naimi. Luk. 7, 11—16			
10	Nedela 15. po Riszàlaj	23 21	14 22
11	Pondélek Protázij, mantrnik	0 0	15 17
12	Tork Imé Marijino	0 13	16 04
13	Szrêda Notburga, devica	1 08	16 43
14	Csetrtek Povisanye szv. Krizsa	2 08	17 16
15	Pétek † Mati 7 zsaloszti	3 10	17 45
16	Szobota Ljudmila, vdova	4 11	18 10
Jezus ozdråvi vodenicsnoga. Luk. 14, 1—11			
17	Nedela 16. po Riszàlaj ●	5 14	18 32
18	Pondélek József Kupertinszki, szp.	6 15	18 54
19	Tork Januàrij, mantrnik	7 17	19 15
20	Szrêda †† Evsztahij, mantrnik	8 19	19 37
21	Csetrtek Máté, apostol	9 22	20 02
22	Pétek †† Tomåzs Vilanov, pk.	10 26	20 30
23	Szobota †† Tekla, devica-mantr.	11 31	21 02
Najvéksa zapóved. Mát. 22, 34—46			
24	Nedela 17. po Riszàlaj	12 36	21 41
25	Pondélek Kleofa, szpoznaválec 3	13 36	22 29
26	Tork Jusztina, devica-mantr.	14 34	23 28
27	Szrêda Kozma i Damian, mantr.	15 24	0 0
28	Csetrtek Vencel, král	16 08	0 35
29	Pétek † Mihål, nadangel	16 46	1 49
30	Szobota Jeromos, szpoz.	17 19	3 09

ZAPISZKI — SEPTEMBER

Cse na Mihalyovo szever vlecese,
velko zimo pa szneg obecse

Vrême:
V prvoj polovici lêpo, toplo, v
drügoj nesztälno, oblâcsno, na
konci vetrovno, szuncsno.

Oktober – Vszeszviscek

Dn évi Imenik		Mészec		
		zhod	zähod	
Jezus ozdrävi mrtvokotrignoga. Mät. 9, 1—8				
1	Nedela	18. po Riszälaj	17 48	4 30
2	Pondélek	Angeli csuväri	17 17	6 0ç
3	Tork	Terezija Deteta Jezusa	18 46	7 14
4	Szrêda	Francisiek Asziski	19 17	8 34
5	Csetrtek	Placid, mantrnik	19 51	9 52
6	Pétek	† Bruno, szpoznavälec	20 30	11 05
7	Szobota	Rozsnovénszka Marija	21 15	12 13
Prilika od kräleszkoga gosztüvanya. Mät. 22, 1—14				
8	Nedela	19. po Riszälaj	22 05	13 12
9	Pondélek	Dénes, püspek	23 01	14 03
10	Tork	Francisiek Borgia	24 0	14 45
11	Szrêda	Marijino materinsztvo	0 0	15 19
12	Csetetek	Miksa, püspek	1 01	15 49
13	Pétek	† Edvard, kräl	2 03	16 15
14	Szobota	Kaliszt, päpa	3 05	16 38
Ti szi judovszki kräl? Jän. 4, 46—53				
15	Nedela	20. po Riszälaj	4 07	16 59
16	Pondélek	Gäl, apät	5 08	17 21
17	Tork	Margit Alakok, dev.	6 12	17 42
18	Szrêda	Lukäcs, evangeliszt	7 15	17 06
19	Csetrtek	Peter Alkantara, szpozn.	8 20	18 32
20	Pétek	† Ivàn Kancian szpozn.	9 25	19 03
21	Szobota	Orsola, devica	10 26	19 40
Prilika od neszmilenoga hläpca. Mät. 18, 23—35				
22	Nedela	21. po Riszälaj	11 31	20 24
23	Pondélek	Ignäc, püspek	12 29	21 18
24	Tork	Rafael nadangel	13 20	22 19
25	Szrêda	Krizant i Dirija, mantr.	14 05	23 30
26	Csetrtek	Evariszt, päpa	14 44	0 00
27	Pétek	† Szabina, mantrnica	15 16	0 44
28	Szobota	Simon i Juda, apostola	15 46	2 03
Dajte Bôgi, ka je bozsega. Mät. 22, 15—21				
29	Nedela	22. po Riszälaj	16 14	3 22
30	Pondélek	Alfonz Rodrigéz szpozn.	16 42	4 43
31	Tork	Volbenk, szpoznavälec	17 12	6 03

ZAPISZKI — OKTOBER

Zima rada z répom bije, cse du-
go toplo szunec szije

Vrême:

V zacsetki nesztàlno, toplo, v
szredini oblacsno, hladno dezse-
vno, prôti konci vetrôvno, hladno.

November – Andrejscsek

D n é v i	I m e n i k	Mészec		
		zhod	záhod	
1	Szrêda	Vszi szvéci	17 44	7 24
2	Csetrtek	Düsní dén	18 21	8 41
3	Pétek	† Hubert, szpoznaválec	19 04	9 55
4	Szobota	Károly Boromejszki, pk.	19 53	11 00
Jezus obiüdi Jajrovo hesér. Mät. 9, 18—26				
5	Nedela	23. po Riszálaj	20 49	11 56
6	Pondélek	Lenart, szpoznaválec	21 48	12 43
7	Tork	Engelbert, szpoznaválec €	22 10	13 21
8	Szrêda	Bogomir, püspek	22 52	13 52
9	Csetrtek	Tivadar, mantrnik	0 00	14 20
10	Pétek	† András Avelinszki	0 55	14 44
11	Szobota	Märton, püspek	1 57	15 05
Kokol med pšenicev. Mät. 8, 24—30				
12	Nedela	24. po Riszálaj	2 59	15 26
13	Pondélek	Sztaniszlav Kosztka	4 1	15 47
14	Tork	Jozafat, mantrnik	5 4	16 10
15	Szrêda	Albert, püspek •	6 6	16 35
16	Csetrtek	Jederta, devica	7 15	17 4
17	Pétek	† Gregor Csüdodelnik	8 21	17 39
18	Szobota	Poszvecsenye P. bazil.	8 26	18 21
Od goresicsnoga zrna. Mät. 8, 31—35				
19	Nedela	25. po Riszálaj	10 26	19 12
20	Pondélek	Feliks Valoisz. szpozn.	11 20	20 11
21	Tork	Darüvanye Dev. Marije	12 03	21 19
22	Szrêda	Cecilija, mantrnica	12 44	22 31
23	Csetrtek	Kelemen, pápa ☞	13 20	23 46
24	Pétek	† János od Krizsa	13 49	0 00
25	Szobota	Katarina, devica	14 16	1 2
Od grozote razdejánya. Mät. 24, 15—35				
26	Nedela	26. po Riszálaj	14 43	2 20
27	Pondélek	Makszim, püspek	15 10	3 38
28	Tork	Gregor III., püspek	15 39	4 56
29	Szrêda	Szturnin, mantrnik	16 13	6 14
30	Csetrtek	András, apostol ☉	16 52	7 30

Mraz vszej szvétcov to pomêni,
da na Mártonovo dén bo lêpi

Vrême:

V zacsétki nesztálno, vetrovno,
hladno; zatém megleno, premen-
livo, oblácsno; prôti konci vöter,
dezs, szneg.

December - Proszinec

D névi	Imenik	Mészec	
		zhod	záhod
1 Pétek	† Egidij, püspek	17 38	8 40
2 Szobota	Bibijana, devica	18 32	9 43
Od szlédnye szódbé. Luk. 21, 25—53			
3 Nedela	1. adventna	19 31	10 35
4 Pondélek	Borbála, devica	20 34	11 19
5 Tork	Szaba, opat	21 38	11 54
6 Szréda	Miklos, püspek	22 41	12 23
7 Csetrtek	Ambrus, püspek	€ 23 44	12 48
8 Pétek	Nevtepeno poprijétje	0 0	13 10
9 Szobota	Peter Fourier, püspek	0 46	13 31
Ivàn Krsztíteo posle uesenca k Jezusi. Màt. 11, 2—10			
10 Nedela	2. adventna	1 48	13 51
11 Pondélek	Damaz, pápa	2 51	14 13
12 Tork	Otilija	3 55	14 37
13 Szréda	Lucija, devica	5 1	15 5
14 Csetrtek	Nikazij, püspek	6 7	15 37
15 Pétek	† Valerijan, püspek	• 7 14	16 16
16 Szobota	Evzebij, püspek	8 18	17 4
Ivàn Krsztíteo szvedocsi od Jezusa. Jàn. 1, 19—28			
17 Nedela	3. adventna	9 15	18 3
18 Pondélek	Gracijan, püspek	10 06	19 9
19 Tork	Orbán, pápa	10 48	20 21
20 Szréda	†† Evgenij i Makarij, m.	11 23	21 36
21 Csetrtek	Tamàs, apostol	11 54	22 51
22 Pétek	†† Flavijan, mantrnik	• 12 21	0 0
23 Szobota	†† Viktorija, devica	12 47	0 7
Ivàn Krsztíteo oznànya pokôro. Luk. 3, 1—6			
24 Nedela	4. adventna	13 12	1 23
25 Pondélek	Bozsics	13 39	2 38
26 Tork	Stevan, mantrnik	14 10	3 55
27 Szréda	Jànos, apostol	14 47	5 9
28 Csetrtek	Neduzsna déca	15 38	6 21
29 Pétek	† Tamàs, püspek	⊙ 16 18	7 27
30 Szobota	Dàvid, kràl	17 15	8 24
Jeruzsàlem mori preroke. Màt. 23, 34—39			
31 Nedela	Szilveszter, pápa	18 16	9 12

Lucija kràti dèn, je znàno
vszém lüdém

Vrême:

V zacsétki vöter i szneg, nato
bole topli dnévi, v szredini vecs-
kràt szneg, zàdnye dni megleno.

„APOSTOL MIRA“

Tô je zdajšnji svétí Ocsa Pius XII pápa. Od nyega je Spellman, nadpüspek Newyorka v ednom amerikànszkom lizti zapiszao naszedüvájôse récsi:

»Svétí ocsa nepresztanoma déla i moli za mir. Vidi, da szovràstvo rodi szovràstvo, szila szilo, mascsüválnoszt mascsüvanye. Pápa takrekôes zshivé i vmira za mir.

On bi rad, da bi oblādniki bëi naprôti premàganim nê szamo pravicsni, nego tûdi szmileni. Po nyegovom mislenyi bodo melle drzsáve, ki obládajo priliko pokazati szvojo düsevno mogôcsnoszt nê szamo v zmági, nego tûdi pri szklépanyi mira. Szvéti ocsa vüpa, da je nájbôse zagotovilo mira pravica, stero blázi dobroszrcsnoszt.»

Pius XII. apostol mira! Tô imé on v punoj méri zaszlúzi, àr mirno szmemo praviti, da sze telko nise ne trüdi za mir, kak on. Zsé pred zacsétkom tè bojne je veeskrát proszo voditele orszàgov, naj poravnajo nerazmenya na méren naesin, sz pogàjanyi. Szvét je nê poszlühno nyegove prosnye. Szvéti ocsa pa sze je tûdi szlédi veeskrát oglászo i pozvao szvét na molítev i delo za mir. Na bozsics 1942.-ga léta je gueso od mira. V tom gucsi je naglászo, da je fundament mira pravica, ki mora vládati v eslovécsoj drüzsbi. Tüdi je naglászo, da eslovécsa oblászt mora pripoznati nad szebov bozso oblászt.

Vàsen mirovni gucs je meo **Pius XII.** v zacsétki pétoga léta bojne. V tom gucsi je pokazao pôt, ki vodi do mira. Pravo je:

»Vszakomi nàrodi trbê trdno vüpanye na mogôcsnoszt szklenitve taksega mira, steri ne de zsàlo nyegove nàrodne esésztí.

Omogôcsiti trbê, da pravicsni mir pride v szoglászje z déjànszkimi razmérani.

Nàrodom sze naj nê trbê bojati, da bi mir v nevarnoszt szpràvlao esászt i célôto nyüvoga orszàga.

Té mir mora biti zgrajeni na isztinszkom sztànyi i na mednàrodnoj pravici.

Z gornyi récsi lehko szpoznamo, ka pripela do právoga mira: ednáka pravica za vsze i medszebojno szpostüvanye.

»Apostol mira« dela i moli za mir. Z nyim vréd molijo za mir dühovniki szkoro pri vszakoju szvétoj mesi, pa tûdi zvün szvéte mese. Tüdi vérniki ne szmejo zaosztáti, àr sze Szvéti ocsa na vsze obrácsa, naj molijo za pravicsni krsesànszki mir, steroga je Krisztus prineszo na szvét.

Obládnoszt Jezusovoga Szrcá

*Divje túli szmrt po szvéti
i koszi nevsznileno
sztáro, mládo. Sze ne szvéti
zarja méra? - Ka je tó?*

✿ *Ne szpitávaj! Vzdigni glávo
rod cslovecsi, zblojeni!
Bi sze v prszi! Dávaj glásze:
„Bodi Bôg nam szmileni!”*

*Szmo zbantüvali, povrgli,
szmo zavrgli Jezusa;
szlüzsilí szmo greji pekli,
vnicsena pôt jákosztna.*

✿ *V tmici zmôte szmo hodili,
nébo v zemlji iszkali,
zádnýi namen v szvojem tejli,
szmo brez száda, jalovi.*

*Jezus nász z oltára glédao
pa je pravo: „Bodi vám!
Szem na krizsi za vász vmirao,
Noszo telko tezski ran.*

✿ *Nocs i dén szem tü med vami,
da vasz hránim, reisim vsze...
Lübv tá vasz ne predrami,
szpokorit sze nescsete...*

*T*e pa bôdi vsze po vase,
gréste kak znáte li,
jejte pijte, z krvne kvase
za kastigo greisniki!

☼ *Hise moje szo zaprejte...
Szo z bombami zrüsene...
Plács je to za szvéte mese
telkokrát zamüjene.*

*V*asi dômi szo vam vzéti...
Szte mi dáli meszto v nyi?
Kelkokrát szem bio prekléti,
i pregnáni z vasi nyiv!

☼ *Szo dühovniki v tûjini,
szo zapreiti, vmorjeni...
Ve szte je pa vszi mrzili,
bili szo nezseleni.*

*T*ô je plácsa vasega zsitka...
Oj, pokoro delajte!
Tô je oblâdnoszt mojga Szrcâ:
K meni sze obrâcsajte!

☼ *Li obrnte sze k meni,
zse odprejto je Szrcé,
da vam dà mir zazseleni,
da vasz sztisne na szebé.”*

Szrcsen.

—x—x—

Mil. g. GRÓSZ JÓZSEF,

szombathelyszki püspök, ap. adminisztrátor
nase krajine, nôvi kalocsainszki érsek.

Krisztus nasz vcsi

Ne szodite. . .

Ne szôdite, da ne bote szozeni; âr sz kaksov szôdbov vi szou-dite, sz taksov bote szozeni, i sz kaksov mérov mērite, sz taksov sze vam odmēri. Ka pa glédas szmēt v ôki szvojege brata, tràma v szvojem ôki pa ne csütis? Ali kak mores praviti szvojem brati: »Püszi, da vzemem szmēt z tvojege ôka, i glēj tràm je v tvojem ôki? Szkazslivec, iztrgaj nâjprlé tràm z szvojege ôka i po tom bos vido jemati szmēt z ôka szvojege brata. (Mat. 7, 1—5.)

Proszite i dá sze vam. . .

Proszite i dà sze vam; icsite i nâjdete; klonkajte i odpré sze vam. Âr vszaki sto proszi, dobi; i sto iscse, nâjde; i sto klonka, sze nyemi odpré. Ali sto zmed vász bi dao szvojem szini kamen, csé ga proszi krüh? Ali bi nyemi dao kacso, csé ga proszi ribo? Csé teda vi, ki szte hüdobni, znâte dobre däre dávati szvojoj déci, kelko bole de vas nebeski Ocse dávao dobre däre tém, ki ga proszijo. (Mat. 18, 6—7.)

Jaj szvéti zavolo szpácsenya! . . .

Sto pa pohüsa steroga tê máli, ki v mené vérjejo, bi nyemi bilô bôse, da bi sze nyemi obészo mlinszki kamen na sinyek i bi sze potoupo v globocsino morjá. Jaj szvéti zavolo pohüjsanya! Pohüjsanye toti more prití, ali jaj cslovéki, po sterom pohüjsanye pride! (Mat. 18, 6—7.)

Blázseni. . .

Blázseni vi szirmâki, âr vase je králesztvo bozse.

Blázseni vi, ki szte zdaj lacsni, âr naszicseni bote.

Blázseni vi, ki zdaj jôkate, âr szmējáli sze bote.

Blázseni vi, kda vasz bodo lüdjé szovrázsili i kda vasz bodo izlôcsili i zaszmáivali i vase imé zavrgli kak szlabo zavolo Szina cslovékovoga. Razveszélte sze tisztí dén i radüjte sze, âr glêjte, velko je vase placсило v nebészaj. (Luk. 6, 21—23.)

Jaj vam. . .

Jaj vam bogatâsom, âr dôbili szte szvoj trôst.

Jaj vam, ki szte zdaj naszicseni, âr sztrâdali bote.

Jaj vam, steri sze zdaj szmejéte, âr zsaüivali i jôkali bote.

Jaj vam, kda bodo vszi lüdjé od vász lépô guesali, âr rávno tak szo délali nyuvi ocevje sz krivimi proroki. (Luk. 6, 24—26.)

„Varte sze vszakse parôvnosztí!”

I pravo jim je: »Gléjte i varte sze vszake parôvnosztí; ár zsvlénya nima niscse z obillice szvojeja imànya.« Povédao pa nyim je tó priliko: »Ednomí bogatomi cslovéki je póle dobro obroudilo. I premislüvao je szam pri szebi: „Ka naj zacsnem, kda nêmam kama szpraviti szvoji pôvov?” I pravo je: „Tó vesinim: poderém szvoje zsitnice i posztâvim vékse i tam szprâvim vsze szvoje pôve i szvoje blágo; I pravo bom szvojoj düsi: Düsa doszta blága imàs, szprâvlenoga za doszta lét; pocsivaj, jej, pij i bodí dobre vôle’ Ali Bôg nyemi je pravo: „Nore, tó nôcs bodo tvojo düso térjali od tebé, ka szi szpravo, esido bô?” Tak je sz tisztim, ki szi nabira bogásztvo, pa nê bogat v Bôgi. (Luk. 12, 15—21.)

Vsztajenye od mrtvi.

Pride vóra i je zsé zdaj, kda bôdo mrtvi csüli glász Szina bozsega, i steri ga bodo csüli, bodo zsvéli. Ár kak imà ocsa zsvlénye szam v szebi, tak je dào tüdi Szini, da imà zsvlénye szam v szebi. I dao nyemi je oblászt, da szôdi, ár je Szin cslovékov. Ne csüдите sze tomi; ár pride vóra, v steroj bodo vszi, ki szo v grobaj, csüli nyegov glász; i steri szo délali dobro bodo vsztáli k zsvlényi, steri pa szo délali szlabo, bodo vsztáli k obszôdbi. (Jan. 5, 25—30.)

Krüh zsvlénya.

Isztinszko, isztinszko povém vam: Csé ne bote jeli meszà Szina cslovékovoga i pili nyegove krvi, ne bote iméli zsvlénya v szebi. Sto jê moje têlo i pijé moje krv, imà vecsno zsvlénye i jaz ga zbüdim poszlédnyi dén. Ár moje têlo je isztinszko jed i moja krv je isztinszko pijacsa. Sto jê moje têlo i pijé moje krv, osztáne v meni i jaz v nyem. (Jan. 6, 53—56.)

Szovrástvo szvetá.

Csé vasz szvét szovrázsi znájte, da je mené szovrázso prlé, kak vász. Cse bi bili od szvétà, bi szét szvoje lübo. Ár pa nêszte od szvétà, liki szem vasz jaz od szvétà odébrao, zatô vasz szvét szovrázsi. (Jan. 15, 18—19.)

Tó szem vam povédao, da sze ne szpácsite. Z szhódnic vasz bodo izobcsüvali i pride céló vóra, kda de vszaksi, ki vasz vmori miszlo, da szlüzsi Bôgi. I szo tó délali, ár nêszo poznali nê Ocsé nê mené. (Jan. 16, 1—3.)

—>O<—

Szvéta Margita Vogrszka.

Na konci měszeца juliusa preminôcsega léta je priseo z Rima za cêlo Magyàrszko domovino veszéli glàsz, da je Szvétì ocsa XII. Pius pàpa juliusa 25-ga szprijao prefékta szvétì obrédov, biborosa Salottija, steri nyemi je predlozso zselo, naj bi sze blàzsena Margita z Arpàdove hise proglaszila za szvetnico. Pàpa je biborosovo predlog szprijao i odrédo, naj sze proglaszítev razglàsi i sze vsi-ni vsze potrêbno, da bôdo nôvo szvetnico csasztili po celom kato-licànszkom szvétì.

Sz tém sze je szpunila magyàrszkomì národi dugolêtna zselo i po cêlom orszàgi je zavlàdalo velko veszélje.

Sto je bila tá Margita? Hcsi kralà IV. Béle i kralice Laskàris Marije. Narodila sze je leta 1242., tô je v tisztom csaszi, kda szo divji tatàri napàdali magyàrszko domovino, rüsili nyéne várase i vesznice i môrili nyéne szine i hcsére. Cêli orszàg je trepetao pred nyimi. Kràl Béla je bio v velkoj sztiszki i v toj sztiszki je mà-lo hcsérko Margito obecsao Bôgi. Komaj je bila sztara stiri léta, kda jo je dao v dominikànszki klôster v Veszprémi. Szlédi je kràl na zdajsnym Margit szigeti, steri sze je téda zvao »Nyulak szigete«
dao posztaviti dominikànszki klôster i v nyem je Margita posztàla nûna, csi ràvno szo jo kràli stéli vzéti za zseno, með drù-gimì cseski kràl II.Ottokàr i szicilszki kràl Károly. Léta 1261. je Margita polozsila szlovészne oblûbe i sz tém je posztàla Krisztu-
sova nevészta.

Nyéno zsvìlênye v klôstri je popiszano v vnôgi knigaj. Sto té knige precsté, sze zacsüdeno pita, kak je mogla kràleszka hcsi tak zsvétì, kak je zsvéla Margita. Međ vszêmi nûnami je bila najbole ponizna. Opràvlala je nájbole preprôszta szlüzsbénicska déla i je noszila tak szirmaski gvant, da sze nê mogla v nyem prikàzati, cse szo jo pohodili kaksì znameniti gôsztje, nego szì ga je mogla prlé zakrpati. Drùge nûne szo jo obcsüdüvale, vnôge pa szì jo tüdi za zgléd vzéle. Vmrla je léta 1271-ga. Pokopao jo je szàm esztergomszki herceg-primàs.

Szvéta Margita je po porocsili sztàri kronik zadosztilna dari-tev za magyàrszki národ. Vsze molitve, vszi zdihlàji, osztra szpo-kornoszt nyénoga klôsterszkoga zsvìlênya, vsze tou je bilou da-rüvano za domovino, za nyéno oszlobojênye od divjega nepri-jàtela.

Magyàrszko domovino znôva sztiszkajo nevôle mogocse escse

vékse, kak v Margitinom zsvlěny. Zatô szi zapomnimo récsi herceg-primása Serédi Jusztiniána: »Po zglédi blázsene (zdaj zsé szvète, op.) Margite more vszaksi magyàr doprineszti tiszto daritev, stero Bóg zahtëva. . . « Tò sze pràvi szpokorno moremo Bogi szlùzsiti i nyemi sz tém dàvati zadosztacsiněnye za hùdobije i greje, zavolo steri je poszlaò tò kastigo na szvèt.

Z zavùpanyom sze obràcsajmo na szvèto Margito i jo proszimo, naj nam szproszì od Bogà tak zazseleni mér.

—X—X—

Marija pomágaj nam...

Marija, pomágaj nam, bojni je csasz
na tebé gléda vszaksi zmed nasz.

Marija, vsze lùsztvo jecsi:

Marija, pomágaj nam ti!

Marija pomágaj, te pròszimo vszi:
te bojne zdaj hùde da bomo pròszti.

Marija, vsze lùsztvo jecsi:

Marija, pomágaj nam ti!

Marija, pomágaj rodovom zemlé,
ki v bojni zdaj sztrasnì veliko trpé.

Marija, vsze lùsztvo jecsi:

Marija, pomágaj nam ti!

Marija, pomágaj, te pròszimo vszi,
ki dom zapùsztili, v bojno szo slì.

Marija, vsze lùsztvo jecsi:

Marija, pomágaj nam ti!

Éscse ednòk zovém i proszim na glasz:

Nikdar ne zapùszti, Marija, ti nasz!

Marija, vsze lùsztvo jecsi:

Marija, pomágaj nam ti!

Dogôdki v Fatimi

Pred 26 lèti szo sze godili na Portugàlszkom, pôleg màle ve-sznice Fatima. Glàsz od nyih sze pa komaj zàdnyivi dve léti bole siri po szvétì, kda szo bilé odkrite szkrivnoszti, stere szo sze do-zdaj ne szméle biti razglasene.

V Fatimi je Marija prisla z nebész i sze sésztkràt prikàzala trém màlim pasztircskom i z nyimi tüdi gucsala, nazàdnye pa napravila csüdo, ki jo je vidlo szedemdeszét jezér lüdi i je sz tém potrdila, da szo pasztircski rëszan Marijo videli i z Nyov gucsali.

Ali Marija ne prisla v Fatimo zavolo tre pasztircskov, liki zavolo cëloga szvétà. Nam vszém valà glàsz, ki ga je Marija trém pasztircsom nazvesztìla. Szamo na kràtci opisemo té dogôdke tü v kalendàri.

Prvo prikàzanye. (màjusa 13-ga)

L. 1917. màjusa 13-ga szo trijé màli pasztircski, kak po navà-di vszaksi dén, pasli ovce po màli brëscsekaj pôleg Fatime. Naj-sztarejsa med nyimi je Lucija, sztara 10 lèt, mlàjsiva szta szi pa brat i szesztra, Francek, sztar 9 lèt i Jacinta, sztara 7 lèt. Domà szo szi szoszidje. Imàjo siromaske hise. Ocsevje szo szi bratràn-ci. Té dén, kda je odzvonilo pôdné, szo pokleknoli i zmolili csiszlo, kak je navàda v tisztom kràji. Po molitvi szo sze stéli naganya-ti, pa sze zbliszka, csëràvno nindri niksega oblàka ne bilô. Mi-szlécs, da sze za brëgom déla ploha, gonijo ovce dol po brëgi, da bi domô gnali. Pa sze znova zabliszka. V sztràhi sze szpoglédne-jo, pa vàrajo nekaj sztopàjov pred szebov nad niszkim hrászto-vim grmom csüdovito lêpo Goszpô, obdàno z blescsécsov szvet-lôbov. Déca scséjo zbëzsati, pa nyim Goszpà pràvi: »Ne bojte sze! Nikaj vam ne vcsinim!«

Lucija jo pita: »Odked pa szte?«

»Nebésza szo moj dom.«

Lucija natô pita: »Ka bi pa radi?«

Prisla szem vasz zvàt, da pridete ràvno na to mészto i rà-vno ob toj vöri sésztt mészecov vszaksega trinàjsztoga v mészeci, do oktobra. Oktobra vam povém, sto szem i ka zselim od vasz.

Lêpa Goszpà nyim zdaj obecsà, da bodo vszi trije prisli v nebésza, szamo Francek de escse mogeo prle zmoliti vnogo csizel.

Natô je Goszpà proszi, naj szami szebé aldüjejo Bôgi sz tém, da bodo radi prenàsali vsze trpljenje, stere nyim posle, i to v zadosztacsinenye za nestevilne greje, sz sterimi lüdjé zsàlijo bo-zse velicsànszstvo, za szpreobrnenye gresnikov i v zadosztacsine-

nye Nyénomí brezgrésnomi Szrci za pszüvanye i vsze drüge zsalitve. Narócsi jim, naj vszaksi dén pobozsno molijo csiszlo za pomirenje szvétà.

Natò prikàzen preminé. Vsze vküp je trpélo kaksi deszét minut.

Tò sze je zgòdilo 1917. màjusa 13-ga. Déca sze dogucsijo, da toga nikomi ne povejo. Ali màla Jacinta ne mogla zdrzsati, i je vecsér szvojoj materi povédala, da je vidla Mater bozso. Mati jo je kregala, ka to gucsi i je drügi dén sla k szoszédovim i je Lucijinoj materi povédala, ka dète právi. I tak sze je tüdi med lüdmi nikelko razneszo glász, da szo déca vidili Marijo.

Drügo prikàzanye. (juniusa 13-ga)

Prelépa Goszpà je drzsàla szvoje obezsanye i je naszlednyi mészeca 13-ga pàli prisla na tiszto mészto. Déca szo jo vidla kak oprvim. Ali zdaj szo zsé në vecs szàmi, liki kaksi 50 lüdi je prislo glédat z radovédnoszti. Pa lüdjé szo nika ne vidli, szamo Lucijina pitanya szo csüli. Lucija je pà pitala: »Ka bi rada od mené?« Goszpà nyoj odgovori, naj 13. naszlednyega mészeca pà pridejo i jim znóva priporócsa, naj vszaksi dén molijo csiszlo.

Lucija je zdaj proszila za zdrávje ednoga betezsnika. Goszpà nyoj odgovori, »naj sze betezsni szpreobrné i de v ednom léti zdrav.«

Natò je Goszpà zavüpala déci nekso szkrivnósz, stero jim je pa në dovolila povédati drügam. I déca szo jo tüdi në povédala, csèrávno szo je jako szilili. Po deszeti letaj jo je Lucija odkrila na zapóvéd szvojeja dühovnoga voditela. Junijusa 13-ga, kda je Lucija proszila Goszpo, naj je vsze tri vzeme sz szebov v nebésza, je Mati bozsa odgovorila: »Ja, po Jacinto i Franceka naszkori pridem. Ti bos mogla pa escse duzse osztàti tü doli. Jezus sze te scsé poszlüzsiti, da bi po tebi lüdjé szpoznali i vzlübili mené. . . «

Na tò Lucija zsalosztno odgovori: »Pa bom osztàla szàma?«

»Né, dete moje, jaz te ne bom nikdàr zapüsztìla. Moje brezgrésno Szrcé bo tvoje zàvitje i pòt, stera te bo vodila k Bògi.«

Tak je povédala Lucija, ki je zdaj v klostri szesztra, léta 1927. Lànszko léto je pa scse tüdi tò povédala, da je pri tom videnyi Goszpà pokázala szvoje Szrcé, obdàno sz trnyom. Máli szo razmili, da je tò bilò Marijino Szrcé, ki ga zbàdajo nasi grehi. Od zdaj szo déca brezgrésno Szrcé Marijino scse poszèbno csasztili.

Kda je Marija odhàjala, sze je csüo pok i meglica sze je szkadila nad gromom. Lüdjé szo odhàjali sz toga mészta trdno oszvedcseni, da déca ne lazsejo, da sze jim je Marija rèszan prikázala.

Glász od toga prikàzanya sze je siro od vüszt do vüszt. Edni szo vérvàli, drügi në, nesterni szo sze pa norcsàrili z vszega. Domàcsi plebànos je déco pozvao k szebi i jih je naténci szpitàvao. Tüdi on në steo vérvàti.

Trétje prikázanye. (juliusa 13-ga)

Prislo je do pét jezér lüdi z vszej kràjov. Prôti pôdnévi szo prisla dëca i zacsnola moliti na glàsž csiszlo.

Pôdné zvoni. Na Lucijino znaménye vszi pokleknejo. Zablizska sze i Goszpà sze prikàžse vsza blesztécsa od lépote i szvétloszti. Lucija jo pita:

»Ka zselite od mené?«

Goszpà dëci narócsi, naj 13-ga naszlednyega mészeca tüdi pridejo, i znôva da nàž vszaksi dén molijo csiszlo v csàsžt Materi bozsoj v té namén, da bi sze bojna kak najprlé koncšala, zatô ka »szamo Ona more lüdèm pomàgati.«

Lucija jo zdaj proszi, naj pové szvoje imé i naj napràvi kakšo csüdo, da bodo lüdžé vérváli.

Na Lucijino prosnyo Goszpà odgovori: »Naj le pridejo vszaksi mészec. Oktôbra jim bo povédala, sto je, i bo napràvila velko csüdo, da bodo vszi vérváli.«

Natô Goszpà pràvi: »Aldüjte sze za gréšnike i ponávlažte pògšžto, poszébno kda prinàsate kakši àldov: Z lübéžni do tebé, o Jezus, za szpreobrnenye gresnikov i v zadosztačsinenye za zsali-tve, ki je lüdžé zadàvlejo brezgréšnomi Szrci Marijinomi.«

Taki po tom je Lucijin obràž posztao zsaloszten i je na glàsž zakricsala: »Oj, oj!« Ka je zvédila? »Velko szkrivnószžt,« je povédala szlédkar. Vecs pa té nê stéla povédati. Komaj predlànšžkim je odkrila tó szkrivnószžt na zapouvid leirijszžkoga püšpeka. Etak pise:

»Szkrivnószžt obszéga tri razlicsne sztvári; dvé bom zdaj razlozšila.

Prva je pògléd v pekeo.

Marija je v prikàžni pà razpreszžtrla rôké z steri szo sze vlévali zsárki mocsne szvétloszti. Té zsárki szo zarivali v zemlo i nam odpirali pògléd v velko môrje ognya pod zemlov. V ognyenom môrži szmo vidli hüde duhé i pògüblene düse v cslovéšžkój formi, pa vsze oszmožene ali pa szvétlo zsarécsse. Plamén ji je zdigàvao kak perinye ali dim pri ognyi, pa jih potom pàli pozširao kak vogelje, ki kàple nazàž v ogen. Tak sze je vidlo, da ne bi méli zsmécsave. Tó sze je godilo med szžtrasmim nyuvim jörjanyom i kricsanyom od bolecsine i dvojnoszžti, tak da nasz je napuno grožen szžràž. (Pri tom videnyi szem dônok zakricsala od groze, kak szo pravili, da szo me csüli). Hüdi dühi szo sze lôcsili od düs po szvoji grdi, oszžtüdni formaj szžtrasmni, nam neznàni zvérin, csarni ali szvétlo zsarécsi kak vogelje.

Prikàžen je trpéla szamo kràtek hip i sze moramo zahváliti le Materi bozsoj, ki nam je malo prlé obecsala nebészsa, da szmo nê szpomrli od szžràža i groze.«

Drugi tao szkrivnósztí sze pa tisce blájzsensztva precisztoza Szrcá Marijínoga. Lucija nadaljúje:

Frisko szmo zdignoli ocsi k nebeskoj Materi, ki nam je milo i zsalosztno právila:

»Vidli szte pekeo, kdé trpijo düse szíromákov grésnikov. Da bi grésnike obsüivao pogüblenya, sesé Goszpód vpelati po szvétí pobožnoszt do mojega brezgrésnoga Szrcá.

Cse sze zgodi, ka vam povém, bo réseni vnôgo düs i bo mir na szvétí. . .

Bojna (1914-1918) ide prôti konci. A csé lüdjé ne henyajo zsá-liti Goszpóda, v krátkom pod naszedüvájôcsim pápom vö vdári drüga escse hüjsa bojna.

Kda bote vidli edno nôcs neznano szvetlóbo, znájte, da je tou velko znaménye, ki ga vam dávle Bóg, da je blüzi kastiga za te-liko grehov szvétá: bojna, lakota, pregányanye Cérkve i pápe. . . (1938. léta szmo vidli tó szvetlóbo: széverní bliscs.)

Da tó zabráním, bom prisla i pozvála szvét, naj sze poszvétí mojemi brezgrésnomi Szrci i szpriyéma zadosztílina precisicsáva-nya na prve szobote v mêszei.

Csé do poszlüsali moje zsele, sze bô Ruszija szpreöbrnola i bo mér.

Ovak bo pa brezbožsna propaganda razsirila v szvétí szvoje zmôte, povzrócsila bojne i pregányanye Cérkve; vnougi dobri bo-do mantráni; szvétí ocsa bodo vnogo trpéli; nésterni národi bodo vnicseni. . .

»Nazádnýe bo moje brezgrésno Szrcé dicsilo obládnoszt!«

Prikázen je zaklücsila szvoje napóvédi z récsmi:

»Ne pripovédávlite toga níkomí. Fraceki lehko povéta.«

Hip nató nadaljúje Goszpà:

Kda molite csiszlo, dodenite po vszaksem dika bodj escse zdi-hláj: »O Jezus, odpüszti nam nase grehe, obvarij nasz peklenszko-ga ognya i pripelaj v nebésza vsze düse, poszébno escse tiszte, ste-re szo najbole potrêbne tvojeja szmilenya.«

Prikázen je preminôla.

Lüdjé szo vidli bëli obláček, ki sze je szpüszto nad hrasztov grm, kdé je Marija sztála, drügo níkaj, alí dénok szo vérali, da szo děca imèla videnýe.

Glász od té dogódkov sze je pa frisko razneszo. Tüdi novine szo od toga doszta pizsále. Brezvérszke zo sze sengárilé sz toga. Napádale szo klerikálce, ka lüdi suntajo. . . ka je tó nevarno za ország. . . da szo děca zmésana itd.

Strto prikázanye. (avguszta 13-ga)

Auguszta 13-ga sze je zbrálo zsé do 15 jezér lüdi v tisztoj dolinici okóli hrasztovoga grma. Na glász szo molili csiszlo. Prô-

ti pôdnévi szo csakali tri màle, ali décé od niked ne bilô. Bilou je poudnè. Lüdjà szo vidli, da sze je pà zabliskalo, nad grmom sze je pa prikàzao prelèpi oblácsek i sze po deszeti minutaj razkàdo. Vszì szo csütìli, da je Marija pàli tü bila, décé pa od niked nê bilô.

• Kdé szo osztala dèca?

Lüdjà szo gucsali, da szo ji zaprli. I reszan szo bila zaprèta. Rijtar tiszte obsine je bio zagrizseni brezvérec, pa je déco z motôrom odpelao i jih dao zaprèti pa je zselo od nyi, naj povejo »szkrivnôszta.« Ali dèca szo niti rêcsi ne stela povédati, cséràvno sze jim je rijtar protio, ka de ji do szmrta mantrao, ka ji dà zsvive szkühati itd. Ali dèca bi ràj vmrla, kak bi kaj povédala. Rijtar ji je morao nazàdnye szpüsztiti.

Dèca szo bilà zsalosztna, kda szo avguszta 13-ga nê mogla biti pri hràsztì, kda je Marija prisla, pa szo jo tém bole zselno csakali za drügi mészec.

Brezszkrbno szo paszli szvoje ovce po brégaj, molili csiszlo, sze naganyali i szpèvali Marijine pészmi.

Auguszta 19-ga sze jim je pa pàli prikàzala, kak zsé po navàdi. Potôzсила sze je nad tisztimi, ki szo ji auguszta 13-ga ne püsztìli na kràj prikazüvanya. Znôva jim je narôcsila, naj lé radi molijo csiszlo i naj naszlednyiva mészeca tüdi pridejo ob dolôcsenom csaszì.

»Molite, doszta molite i darüjte zsrteve za grêsnike! Vidite, da vnogo, prav vnogo düs pride v pekeo, zatô ka nikoga nega, ki bi sze aldüvao i molo za nyé!«

Natô je prikàzen preminôla.

Dèca szo domà povédala, ka szo pà vidla Marijo. Ali nyuvi sztarisje szo jim escse izda nê stéli vérvati: »Lazsete, vszi szte lazsnivci!« Lucijin ocsa je pa pravo:

»Püsztite dête pri miri! Mi nemremo znati, cse je isztina, ka dête pràvi; tüdi ne, da lazse.«

Tém bole szo ji pa napàdali drügi. Nésterni szo célô gucsali, da ji oblàszt dá vmoriti. Ali màli szo sze toga ne zbojali. Mála Jacinta je taksim korazsno odgovorila: »Naj bo, csé nasz vmorijo! Bàr bomo prle v nebészaj!«

Péto prikàzanye. (szepembra 13-ga)

Kém bole szo oblaszti i brezvérci napàdali tri màle pasztircske, sterim sze je Marija prikazüvala, tém bole szo vérniki màle radi méli i vszikdàr vecs ji je bilô, ki szo vérvati, da sze rêszan nékaj dogàja.

Za péto prikàzanye szepembra mészeca je prislo vküp zsé do 20- jezero lüdi od vszej sztràni Portugàlszke. Pa nê vecs szamo z radovédnoszti, nego iz pobožnoszti do Marije. Vérvati szo, da Marija rêszan prihàja i sze prikazüje màlim pasztircskom.

Pàr minot pred pôdnévom sze je déca komaj prerinola do hrazstovoga grmicsa. Na Lucijino znaménye je vsza vnozsica glaszno molila.

Tocsno opôdné je szunce nikelko potemnélo, tak »da szo sze vidle zvêzde.« Lucija henya na szrêdi molitve i zakricsi: »Glêjzte jo! Jo zsé vidim!«

V tom hipi sze zdigne na jezero rôk, ki kâzsejo na nébo: »Glédajte, glédajte! . . . Ne vidis? . . . Jaz vidim, vidim. . . oj, kak lépo!«

Ka szo vidli? Zsarécso szvétlo kruglo, ki sze je pomali i mogôcsno szpüscsala na krâj, kdé szo bila déca, i ji je ovila. Kaksi deszét minot szo bilâ déca obdána sz tov szvétlôbov, natou ze je pa pomali zdigâvala prouti vzhôdi.

Pa scele drügi znâki szo sze prikázali. Vsze nébo je poztalo szuto szvétlo, tak da bi bilô pozlacseno. Od néba szo pa kapale drogne bêle rbsze, ki szo nekaj metrov nad zemlov preminole. Pri tom poglédi je lüdi navdálo nepopiszno veszélje.

Kda je Lucija zakricsala: »Glêjzte jo! Jo zsé vidim!« sze je zamaknila, da vecs ne znâla za szebé. Vszi navzôcsi szo vidli, da sziz zguçsava z nevidnim bitjom.

Dobra Goszpà je trém pasztircskom narôcsila, naj lüdjé sztanovitno molijo csiszlo, csi scséjo doszégnoti konec bojne. Oblübila je, da sze oktobra povrné z Józsefom i Detetom Jezusom.

»Glêjzte jo! Odhâja!« zakricsi Lucija. Zsarécsa szvétla krugla sze je zdignola i zunce je pâ zacsnolo szijati kak po navâdi. Lüdjé szo bili mocsno ginyeni i trdno oszvedocseni, da sze je Marija rêszan prikázala, csérâvno szo jo oni nê vidli i nê csüli.

Sészto, zâdnye prikázanye. (oktobra 13-ga)

Vszi tej dogôdki, ki sze godijo v naprej dolôcsenom csasz i na dolôcsenom krâji, szo razgibali portugalszko lüdsztvo. Po cêlom orszâgi sze siri glâsz od Fatime.

Zâdnye dni pred 13. oktobrom, kda sze má zgoditi velka csüda, je vsze razburkano. Ali sze rêszan zgodi csüda? I kaksa? Pa csé sze ne zgodi? Ka do té déca dëlala?

Déca szo pa osztala mérna: »Nika sze ne bojimo. Goszpà nam je szamo povêdala, da sze zgodi tak velka csüda, da bodo morali vszi vérvati.«

Dén pred trinâjsztim oktobrom je prihâjalo zsé vsze puno rômarov v Fatimo. Od vszej sztrâni szo prihâjali: péski, sz kolami, z biciklini, z motori. Bogati, szziromaski, vucseni, nevucseni, kmétje, délavci, urâdniki, véрни i brezvérçi. Velikânszka vnozsica -sze je zbrâla. Novine szo pizsala, da ji je bilô okôli szedemdeszét jezér. Prisli szo najvecs iz lübézni do Marije, brezvérçi pa tüdi zatô,

da bi oszramotili tri pasztércske, da bi oszmésili katolicsanszko véro, csé sze niksa csüda ne bi zgodila.

Oktoobra 13-ga je dezsüvalo. Vsze je bilô moko, blatno. Prô-ti poudnévi szo prisli trijê mâli, Lucija, Francek i Jacinta szvéte-snye obléceni sz szvojimi sztarisi. Deszétlétna Lucija zapovê vno-zsici, naj szküpnô molijo csiszlo za nyov. Vsze jo boga. Vsza szr-ca trepecsejo, vszi pricsaküjejo, ka sze zdaj zgodi.

V törmi vdári pôdné. Kràtek blizsk. Lucija henyâ moliti i za-kricsi: »Glejte jo! Jo zsé vidim!« I vecs ne znâla za szebé. Gucsala je z Marijov. Mérno jo pita: »Sto szte i ka zseléte od mené?«

»Mati bozsa preszvétoga csiszla szem. Prihâjam, da opômnim vérnike, naj szpremenijo zsvilenye i naj ne zsâlijo vecs z grehom nasega Goszpôda. Naj molijo vszaksi dén csiszlo i delajo pokôro; za szvoje greje.«

I dodâ: »Bojne de naszkori konec i szoldâki sze povrnéjo do-mô, ese sze bodo lüdjé pobôsali.«

»Potrêbno je, da sze lüdjé pobôsajo! I molijo naj za odpücsa-nye szvoji grejov!«

»Naj ne zsâlijo vecs nasega Goszpôda, zato ka je zsé vsze pre-vecs zsâljen!«

Tô je bila zâdnâ rêcs brezgrêsne Goszpé.

CSÜDA!

Kda sze Goszpâ poszlâvla, pokâzse z rokôv na szunce. Lucija poglédne gor i zakricsi: »Gléjte szunce!«

Lüdjé sze presztrasijo, szapa njim szfali, kda sze zglédnejo na nébo i vidijo obecsano csüdo.

Ka sze je zgódilo?

Descs je naednok henyâo. Oblâki sze pretrgajo i sze prikâzse szunce kak okrougla szrebrna ploscsa, ki sze sztrasno frisko vr-ti i szipâvle na vsze sztrani zsute, zeléne, rdécse, plâve, vijolicsa-szte tráke, tak da vsza okroglina, lüdjé, brégovje, oblâki grâtajo pizsani. Naednok sze szunce sztâvi, pa szamo za hip. Pâ sze za-vrti. Scse ednôk sze sztâvi, pa sze obrétjím zavrti v scse lépsi fârbaj.

Lüdjé sztojijo kak pribiti. Vsze je tüo, niscse sze ne gene. Ali zdaj pa pride escse vékse zaszasenyé (iznenâdenye.)

Vszém sze vidi, kak da bi sze szunce odtrgalo z néba i za-csnolo kapati z velkov hitrôsztjov na nyé. Nepopiszno zakricsijo od groze i sze presztrâsijo tak da trdi grâtajo. »Csüda! csüda! . . . « »Vérjem v Bogâ! . . . « »Zdrava Marija!« »Moj Bôg, szmilij sze nazs! . . . « Vsze szpâdne v blato na kolena i na glâsz molj pozsa-lüvanye.

To je trpelo dobri deszét minot. Vsze to je vidlo szedemdeszét jezér lüdi: vévni i nevévni, dühovniki i framazoni, vszi szo vidli csüdo, ki je bila zsé pred trémi mêszeci naprej povedana.

Pa scse drügo znamenitoszt szo dozsivéli navzócsi: nyuv moker i blaten gvant sze je med krátkim dogódkom popunoma poszúso i vsze blato je preminolo z gvanta.

Vnózsico szo tej csüdoviti dogódkki preszünoli do dna düse.

Ka pa pasztircski?

»Po zädnyi Marijini récsäj,« právijo, »szmo vszi trijé pá vidli Mater bozso, szv. Józsefa i Déte Jezusa.« Szvéta družina, tak sze je vidlo déci, je blagoszlovila szvét z znaményom krizsa.

Tak sze je Marija poszlovila i pasztircski szo razmili, da sze je Marija zädnyikrát prikázala tü v dolini.

Lüdsztvo je odhájalo z neposznm veszéljom domô. Vidli szo csüdo. Niscse, tüdi najbole zagrizseni brezvérc ne mogeo toga tajiti.. Glász sze je siro po céloj dezseli, pa scse prek mej országa. Vze novine szo zsé drügi dén prinexle glász od velke csüde, stera sze je zgodila v Fatimi.

Lüdsztvo sze je zacsnolo szpreobracsati. Vnógi, ki szo zsé duo ne molili, ne hodili v cérkev, ne bili pri szpovádi, szo sze szpreobrnoli i zacsnoli nóvo, lépo krscsànszko zsvlénje.

Brezvérszke novine szo sze toti trüdile, da bi tüdi to csüdo zatájile, stero je vidlo vecs kak szedemdeszét jezér lüdi. Najbole grde lazsi szo sirile, rékôcs ka klerikálci lüdi szlépijo i suntajo. Tüdi oblász, ki je bila tiszta léta na Portugàlszkom v rokaj brezvércov, je na vszakso formo stéla zatréti nóvo gibanye, ki je izvéralo z Fatime i sze vszikdàr bole sirilo med národom. Kelko bole osztro je bilô prepováedano, telko bole je národ romao v Fatimo na bozso pôt i tam csasztili Mater bozso, kralico szv. csiszla.

Najvéksa romanya szo màjusa 13-ga, pa scse oktobra 13-ga, kda pride vküper trijszto do pétszto jezér romarov z vsze kràjov. Tüdi z drügi drzsäv ji prihàja vszako léto vecs, tak da je fatimszka bozsa pôt posztanola véksa kak lurdeska.

Tüdi vnogo betezsnikov je zsé bilô csüdezsno ozdrávléno v Fatimi.

Szpreobrnitev lüdsztva.

Portugàlszki národ szo prle duga léta vodili brezvérci, framazoni. Tej szo stéli véro med národi zatréti. Dühovnikom je bilô prepováedano déco vcsiti. Vnoge szo zaprli. Klostre szo preganyali. V cérkvaj szo vecs lét ne szméli zvoniti.

Taksa i podóbna pregányanya katolicsánov szo kakpa méla nàszhaj. Lüdjé szo gratúvali vszikdàr bole mlácsni, brezvérni.

Od 1917. léta naprej sze pa zacsne véra v lüdsztvi büditi. Katolicsáni szo sze zacsnoli boritj za szvoje pravice v cérkvi, v soli,

v politiki, vszesirom. Nyuve oblãdnoshti szo raszle od léta do léta, tak da szo po dugom trdnom boji popunoma oblãdali.

Gnyeszdén sze predsédnik orszãga generãl Oszkar Carmona i miniszterszki predsédnik dr. Szalazar i vnôgi minisztri szãmi vdelezsüjejo fatimszki pobozsnoshti.

V Portugãliji vérszko zsvlénje cveté. Cérkve szo pune vérnikov. Nove cérkve sze zidajo. Racsun dühovnikov i szeszter je vszikdãr vékse. Céli národ sze veszeli, da je Marija rávno k nyim prisla z nebész i po nyuvoj déci dàla za céli szvét tak vázsne návuke i opomine. Zatô pa Marijo tüdi nad vsze csesztijo.

Zakaj je Marija prisla v Fatimo.

Z Marijini rêcsi to ne zsmetno vgoniti.

Prisla je kak nasa nebeska mati, da nasz rêsi. Z nebész vidi na zemli vsze zsvlénje szvétã. Vidi, kak szo lüdjé globoko zablôdili v gréhote. Szovrástvo med národi vodi do groznoga prelévanya krvi. Poleg toga pa düse gresnikov kak jeszénszko lisztje kãplejo v vécsno morje peklenszkoga ognya. Toga Ona, nasa Mati, nemre glédati.

Zatô je prisla, da szvét rêsi trplénja - v prvom rédi bojne - i da gresnike szpreobrné, naj sze ne pogübijjo.

Tô je Nyéni namén v Fatimi.

Kak pa Marija té szvoj namèn doszégne? Szãma brez nasi trüdiv? Nê! Marija je ocsiveszno povédala, ka moremo mi napraviti, csé scsémo, da sze rêsimo. Od nász zseli:

Da molimo!. . . Molimo vszaksi dén szv. csiszlo!

Da délamo pokôro!. . . Da sze premagüjemo i sze darüjemo Mariji v zadosztacsinenje za gréhe szvétã.

Da lüdjé szpreminijo szvoje zsvlénje!. . . Naj ne zsãlijo vecs Bogã z grehom!. . .

Szvét naj sze poszvéti brezgrêsnomi Szrci Marijinomi! . . .

Na prve szobote naj vérniki prisztôpijo k szv. precisicsãvaniy za pomirénje szvétã.

Tô szo Marijine zsele. Cse mo Marijo bogali, nasz bo rêsila; csé nê bo prisla sztrasna kastiga.

Po zãdnyoj szvétovnoj bojni je szvét Marije ne bogao. Ne sze szpreobrnno. Pôsztao je escse szlabsi. Prisla je kastiga—zdajsnja bojna—stero je Marija naprej napovédala, csé sze szvét ne szpokori.

Ali tüdi zdaj nemo bôgali Marijo? Potom pride nékaj groznoga: »Vnogi národi bodo vnicseni,« kak je Marija tüdi naprej povédala.

Molimo szv. csiszlo vszaksi dén. Csé szmo ga dozday nê, zdaj ga zacsximo! Drüzsine! Molte szv. csiszlo vszaksi vecsér szküпно! To sze Mariji gvüsno najbole dopädne!

Délajmo pokôro! Szâmi szi jo nalâgajmo! Premagüjmo sze! Vszaksi dén mámo doszta prilike za tô. Darüjmo Mariji szvoje tr-
plenyé.

Poszébno pa szpseménimo szvoje grésno zsvlénýe. Marija je povédala Jacinti, steri grehi najbole zsâlijo Bogà: Necsisztoszt v rêcsi i v oponásanyi; nevéra i vérszka mlácsnoszt; drüzsábna krivicsnoszt; ogrizâvanyé i medszebojno szovrástvo; brezbrizsnoszt i szramoténye Oltârszkoga Szvesztva; bogoklétje i preklinyanyé; szramoténye precsisztoga Szrcá Marijinoga.

Sto je vdâni ednomi ali drügomi tomi grehi, naj ga vecs ne déla. To Marija térja od nász.

Szvêt naj sze poszvêti brezgrésnomi Szrci Marijinomi.

Szvêti Ocsa szo 1942. oktobra 31. tô Marijino zselo szpunili, kda szo cêli szvêt poszvêtili Szrci Marijinomi. Nyuva zsela pa je, naj sze zdaj tüdi poszamiczne fare poszvetijo Szrci Marijinomi.

Szamo tak de mogôcse zsvlénýe preminiti, csé sze poszvetimo brezgrésnomj Szrci Marijinomi. Szami ne zmorete toga. Potrêbna je Marijina pomôcs.

Po Jacinti nam Marija narôcsa: »Lé povej celomi szvêti, da nam Bôg tâla szvoje miloszti po brezgrésnom Szrci Marijinom; nyo naj proszijo za nyé. Szrcé Jezusovo szâmo zseli, naj z nyegovim Szrcem vréd csesztimo tüdi brezgrésno Szrcé Marijino. Tô Szrcè naj lüdjë proszijo za mir, zato ka ga je Goszpôd dao nyénin rokâm.«

V trétjem prikázanyi je pa Marija escse szâma povédala: »Rada bi, da sze cêli szvêt poszveti mojemi precsisztomi Szrci i na prve szobote v mészeci prisztôpa k szprâvnomi szvétomi precsiscsâvanyi. Csé sze bo tô zgôdilo, csé bodo poszlüsali moje zsele, bodo nevôle odvzête ali zménsane. . .«

L. 1925. decembra 10-ga sze je Marija pâ prikázala Luciji. Pokázala nyoj je szvoje Szrcé, obdâno sz trnyom i nyoj je právila:

»Gléj, csérka moja, moje Szrcé, obdâno sz trnyom, sz sterin ga nezahválni lüdjë vszaksi hip prebâdajo sz szvojim pszüvanyom i nezahválnosztjov. Bár ti me probaj potolâzsiti i v mojem iméni oznânyaj oblübo, da bom ob szmrtnoj vöri pomâgala z vszêmi za zvelicsanyé potrêbnimi miloscesami vszém tisztim, ki bodo na prve szobote pét zaporédni mészecov szprimali szvéto precsiscsâvanyé szpovejo sze lehko zsè oszem dni prlé - molili eden tao szvétoga

csiszla i mi dělali drüscsino petnàjszt minot premislàvajôcs szkri-
vnôszti szv. csiszla z naménom, da bi mi dělali zadoscsenyè.«

Csé teda scsémo, da bo bojne konec i na szvéti zavlàda lépse,
pravicsnejse zsiivlenye, sze poszvétimo preciszstomi Szrci Mariji-
nomi. Tô naj napravíjio poszamiczne fare, pa túdi poszamiczne
drüzsine.

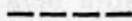
Csé pa scsémo, da nasz na konci zsiivlenya ne pozsré morje
peklenzskoga ognya, opravimo pét prvi szobot, tô je, pét mészec-
cov zaporédoma vszakso prvo szoboto prisztôpimo k szv. precisi-
scsàvanyí i zmolimo szv. csiszlo.

Tô je lübeznivi Materin opomin z Fatime cêlomi szvéti. Sto
ne vidi, da je szvét potreben résitve? Rêсила ga bô Marija. Bôg je
v nyéne roké polozso mir.

Nàrodi, ki bodo Marijo poszlüsali i bodo zacsnoli csasztiti
nyéno preciszsto Szrcé i sze nyoj poszvetijio, bodo réseni.

Nad nàrode pa, ki Marijo zavrzejso, je nescsejso poszlüsati
mogôcse jo cêlo preklínyajio, bo prisla sztrasna kastiga. Mogô-
cse »bodo vnicseni.«

Tô je glàsz z Fatime.

Ka je pa sz trêmi pasztireski?

Vszi trijé szo szi Marijine récsi vzéli k szrci i szo sze po nyi
ravnali: molili szo szv. csiszlo, sze premagüivali i vszaksi dén szo
Mariji darüivali kakse àldove. Posztanoli szo popunoma Marijini.

Marija je naprej povédala, da bo prisla po Franceka i Jacinto,
ka ne de dugo. L. 1918. decembra 25-ga szta obà dôbila spànszki
beteg. Szvetnisko mérno szta ga prenàsala. Med betegom sze ji-
ma je Marija vecskrát prikázala. Povédala jima je, da glizdaj pri-
de po Franceka i ga odpela v nebésza. Jacinta pa, da bo scse mo-
gla vnogo trpéti.

Francek je vmrô 1919. àprilisa 4-ga. Jacinta pa je scse edno
léto trpéla. Nazàdnye szo jo odpelali v spítào, kdé je bila gorré-
zana. Tam je vmrla 1920. februàra 20-ga.

Lucija je osztàla szàma. Osztàla je domá escse stiri léta. Na-
tô je odisla k szesztram dorotejkam. Pri preoblàcsenyi dobi nô-
vo imé: szesztra Marija Lucija Zsalosztne Matere bozse. L. 1934.
oktôbra 3-ga je napravila vécsne zaoblübe.

Nyéno vszakdanésnye dèlo je posztillanye, pomètanye, ribanye. . . Dobra, ponizna, nùna je. Najràj moli, csté evangelije, Hojo za Krisztusom i szv. Màlo Tereziko. Nyéne miszli pa scse izda romajo v Fatimo, poszèbno trinàjsztoga vszaksega mészeca.

Zdaj zshivé szesztra M. Lucija v dorotejszkom klôstri Pontevedra na Spànszkom. Najràj je száma i miszli na Jezusa i Marijo.

HOSTIJA.

Pred tebov klecsim
i v tebe sztrmim,
o hostija bêla;
ti szvétá szkrivnôsz,
ti düse szí moje
nájszlajsa szladkôsz.

Ti nemas globin,
ti nemas visin,
o hostija mála;
ti nemas mejé
ve száma szí csüdezs;
obszégas Bogá.

V szkuz dolini
v szvétá praznoti
ti hostija száma
nebész szí odszvit;
pod tvojev podobov
moj Jezus je szkrit.

Zsivlenyszki návuki szv.

— Pavla. —

Mozsjé i zsene.

Mozsjé, lübite szvoje zsene, kak je tüdi Krisztus Cérkev lübo i szamoga szebé za nyo dao. (Efez. 5, 25.) Lübite szvoje zsene i ne bodite trdi prôti nyim. (Kol. 3, 19.)

Zsene náj bodo szvojim mozsém podlozsne, kak Goszpôdi; àr môzs je gláva zseni, kak je Krisztus gláva Cérkvi. Kak je pa Cérkev podlozsna Krisztusi, tak tüdi zsene szvojim mozsém v vszem. (Efez. 5, 22—24.)

Sztarisi i deca.

Deca, bodite szvojim sztarisom pokorni v Goszpôdi, àr tô je prav. »Szpostüj oceso i mater« to je prva zapôvid z obecsanyom: »da de ti dobro i bos dugo zsivo na zemli.«

I ocevje (sztarisi), ne csemérte szvoje decé, nego je vzgàjajte sz sztrahovànyom i z opominanyom v Goszpôdi. (Efez. 6, 1-4.)

Goszpodàri i szlüzsbàniki.

Szlüzsbàniki, bodite pokorni zemelszkim goszpodàrom sz sztràhom i trepetom, v preproscinì szvojega szrca, kak Krisztusi. . . Szlüzsite z dobrov volòv kak Goszpôdi i ne kak lüdem, àr znàte, da vszaksi, naj bo szüzszen ali szloboden dobi od Goszpôda povra-csilo za to, ka dobroga vesini.

I goszpodàri, ràvno to dèlajte vi nyim i trdo ravnànye püsztite, znajòcs da je nyuv i vas Goszpôd v nebészaj i da ne gléda na ednoga cslovéka. (Efez. 6, 5—9.)

Goszpodàri, dajte szlüzsbànikom, ka je pravicsno i primerno. (Kol. 4, 1.)

Pokorscsina do oblaszti.

Opominyaj je, naj bodo vlàdam i oblasztom podlozsni, pokorni, za vszako dobro dèlo pripràvleni; naj nikoga ne szramotijo, naj ne bodo prepirlivi, nego vlüdni i náj kàzsejo vszo krotkòszt prôti vszem lüdem. Tit. 3, 1—3.)

Medszebojna lübézen i potrplivoszt.

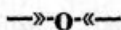
Zdaj pa tüdi vi odlozsite vsze: csemére, szrditoszt, hüdobnoszt, kreganye i grdo gucsanye z szvoji vüszt. Ne lazsite eden drügomi, àr szte szlékli sztàroga cslovéka. . . Oblescite teda kak izbranci bo-

zsi, szvéti i lübleni: priszresno szmilénye, dobrotivnoszt, poniznoszt, milôbo, potrplivoszt; prenásajte eden drügoga i szí odpüscsajte, esi mà na kom sto ka grajati; kak je Goszpôd vam odpüszto, tak tüdi vi; na vsze to pa oblécsite lübézen, ki je vezalo popunosztí. (Kol. 3, 8—15.)

Lübézen je potrpliva, je dobrotívna; lübézen ne nevoscseña, sze ne ponása, sze ne napihüje; ne gizardáva, ne iscse szvojeja, sze ne dá razdrázstiti, ne miszli szlaboga; sze ne vészeli krivice, vészeli sze pa isztine, vsze opravicsi, vsze verje, vsze vüpa, vsze prenása. (I. Kor. 13, 4—7.)

6. Prôti lakomosztí.

Nika naime ne szmo prineszli na té szvét, tüdi odnesztí nemremo nika. Cse màmo zsivezs i gvant, bodimo sz tém zadovolni. Steri pa scséjo obogatéti, szpádnejo v szküsávanye i zanko i v vnôge neszpametne i skodlive zsele, ki vlécséjo lüdi v pogübo i pokoncsánye. Ár korenika vszega hüdoga je lakomosztí; nyoj szo sze nesterni vdáli, pa szo zasli od vere i szàmi szebé prebodnoli z vnôgimi bolecsinami. (I Tim. 6, 7—10.)

Jezus kloncka na szreca blódnikov.
Molimo za nyé, da Nyemi je odrprejo.

Gospôd je dao, Gospôd je vzeo ...

V dezséli Husz je zsivo môzs po iméni Jôb. Bio je priprouszti i pravicsén; bojao sze je Bogà i ogibao sze hüdoga. Imeo je szedem szinov i tri hcseri. Tüdi je meo 7000 ovc i 3000 gambel, 500 jãrmov jüncov i 500 szomãrov pa jako velko družsino.

Bôg je szprobao Jôba i zato pripüszto, da je hüdi düh (satan) Jobi napravo doszta hüdoga.

Pri niksoj priliki szo Jôbovi szini i hcseré meli goscsenye v hisi szvojeja prvorojenoga brata. Priseo je k Jôbi glasznik i nyemi pravo: Jünci szo oráli i szomãri szo sze poleg nyi paszli, pa szo prihrüméli Szabejci, je odgnali, hlãpce pa poklali z mecsi. Szamo jez szem zbezsao, da ti to szpôrocsim. Med tém, da je gucsó, je priseo drügi glasznik i je pravo: »Ogen je svigno iz nebész i pokoncsao ovce i hlãpce. Szamo jaz szem zbezsao, da ti povem.« I kda je escse té gucsao, je priseo trétji glasznik i povedao: »Kaldejci szo vdarili na gambéle i ji odgnali, hlãpce pa szpoklali z mecsom. Szamo jaz szem vujso, da ti povém. Escse je gucsao i glej strti glasznik je sztôpo pred Joba i pravo: »Tvoji szini i hcseré szo jeli v hisi tvojeja prvorojenca, a od püsztinye je nãglo pridivjao vihér i pretrészo vsze stiri vogle hise. Hisa sze je zrüsila i pokopala vso tvojo déco, szamo jaz szem sze rêso, da ti to povém.«

Teda je Jôb raztrgo szvoje oblacsilo, sze vrgeó nakla i molo: »Gospôd je dao, Gospôd je vzeo. Kak je bilo Goszpoudi po vouli, tak sze je zgoudilo; bodi hvãleno Goszpôdovo imé.«

Satan je zdaj vdaró Jôba sz szmrdecsimi gnojnymi ranami od péte do temena. Jôb szí je sz csrepinyami sztrügao gnoj i szédo v práhi i pepéli. Nyegova zsená nyemi je právila: »Ali osztãnes escse dale v szvojoj preprôsztoszti? Szamo hvãli Bogà i vmeri.« On je odgôvoro: »Kak neszpametná zszenszka gucsis! Cse szmo z bozse rôke szprijali dobro, zaka ne bi szprijali hüdoga?« I Jôb sze ne pregrejso z vüsztnicami.

Trijé Jôbovi prijãteli szo csüli od vsze neszrecse, stera ga je zadela i szo prisli ga tolãzsit. Szedéli szo z nyim cele dnéve. Pravili szo nyemi, da je velki grejsnik i zãto more trpéti. Jôb pa je odgouvoró, da nê zaszlüzso takse kastige. Sz presztrãsenim glãszom je gucsó:

»Szmlüjte sze, szmlüjte bãr vi prijãteli moji, ár rôka Goszpôdova me je zadéla. O da bi sze zapiszale moje récsi! O da bi sze zarézale v knigo z zszleznim csrtalom. . . Ár znam, ka moj Odküpiteo zshivé i na szlednyi dén vsztãnem iz zemlé. I znôva bom obdãn sz

szvojov kôzsov i v szvojem mészî bom vido szvojega Bogà. Nyega bom vido jaz szàm i moje ocsi ga bodo glédale i ne drúge: to vüpanye je ohranyeno v moji prszaj.

Bôg pozna mojo pôti; probao me je kak zlât, steri ide szkoz ogen. Z nyegove pôti nejszem zajseo.

Dokees de dih v meni, moje vüsztnice ne do gucsale nika kri-vicsnoga.«

Gospod je dao Jôbi dvakrat telko imànya, kak ga je prle meo; dao nyemi je tüdi szedem szinov i tri hcseri. Zsivo je 140 let i vido szvoje potomce do strtoga kolena.

+

Kda nasz Bôg proba i nam posila nevôle, neszrecse, betege, nc mrmràjmo prôti nyemi, ne preklinyaймо ga, nego z Jobom vréd pravimo:»Gospôd je dao, gospôd je vzeo. . . Cse szmo z bozse roké szprijali dobro, zaka ne bi szprijali tüdi hüdogo?« Za naso potrplivoszt i vdànoszt nasz Bôg poplácsa , kak je szlédi Jôba poplácsa.

—»-0-«—

Práva szreca je v zadovolnosztî.

Japànszka pripovédka.

Zsivo je kamnoszek, ki szi je z zsüli i z znojom szlüzso kriij àr je bilo nyegovo delo jako zsmetno. Bio je jako marliv, zato je telko zaszlüzso, kak nyemi je bilô za zshivlenye potrebno.

Delao je pri velkoj gôri. Z kamna je kleszao nagrobne szpomenike, hisne prage i drúge récsi. V tisztoj gôri pa je prebivao gôrszki düh, steri je szpuno zselénye tisztim, sterim je steo kaj do-broga napraviti.

Nas kamnoszek je ràvno delao velkomi bogatási prag za ogra-dne dveri. Kda je bio gotov, ga je pelao domô i pri toj priliki je vido, kak sze bogàtoj gospodî godi. Vesz moker od znoja sze je povrno k szvojemi deli. Naednok sze je znôva szpomno na bogátca, steromi je delao prag.

»Oh, da bi sze tüdi meni godilo tak dobro, kak nyemi!« je zsa-losztno zdejno.

»Naj sze ti szpuni zselejnye!« sze je v tom hipi zacsiö glász z göre. »Idi domô!«

Kamoszek sze je zacsiüdeno zgledno okoli szebé. Nikoga je ne vido. Miszlo je, da sze kakszi szkriti preksenyák norcsári iz nye-ga.

Zacsno je delati, à delo nyemi ne slo prav od rôk. Ár je bilô jako vrôcse, je henyao z delom. Skér je zmetao v zsakeo i sze je podao prôti dômi. Zamislen je sztoupao. Komaj je zdigno glâvo, kda je miszlo, da je zse domà. Pa kakse preszenécsenye! Nyegove sztäre kucse ne bilô, na nyénom meszti pa je sztâla lêpa, velka hisa.

Kamoszek sze je szpomno na glász, steri sze je csüo z gore i zdaj je bio oszvedocsen, da v nyoj isztinszko prebiva dobri düh, od steroga szo lüdjé gucsali.

Zsakeo je vrgo nakla. Sztôpo je v hiso. Na sztôli ga je csâka-la bogata pojedina, v kopálnici topla kopeo, v szpálnici pa méka poszteo. Omâri szo bili puni lepi gvantov.

Zselejnye sze nyemi je teda szpunilo. Zsivo je veszêlo i godilo sze nyemi je dobro, kak szi je zselo. Na szvoje prvejse zsvlênye je ne rad miszlo i sze je csüdüvao, kak je mogoee tak dugo oprâvlati tak zsmetno delo.

Ali kak je vszikdâr na toj bozsoj zemli i kak prâvi sztâri pré-govor: Edno zselejnye vlece za szebov drügo, tak sze je godilo tü-di nasemi kamnoszeki.

V vrôcsem letnom popôdnêvi je szedo na szvojoj verandi i szi je sz pahlacov hladio obrâz. Naednok prineszêjo mimo v lêpoj noszilnici bogato oblecsenoga krâlâ. Na oböma krâjoma szo sztôpa-li szlüzsâbniki. Vszakszi je meo v roki pahlacso i je zsnov mahao prôti krâli, da nyemi je delao hlâd. Krâla szo szprevâjali dvorjeniki i dvorjenice. Lüdjé szo pred nyim poklekali i ga ponizsno pozdrâ-
vlali.

Kda je kamnoszek to vido, je csemerno szkricso: »Ej, krâli sze nebeszko godi, noszijo ga v noszilnici i nyemi nê trbê hoditi. Szlüz-sâbniki nyemi hladijo obrâz i lüdsztvo sze nyemi ponizno poklânya. O, da bi tüdi jez bio krâl!«

»Pa bodi krâl!« sze je zacsiö iszti glász kak iz göre.

Zdaj je bio krâl. Lêpa prijâzna hisa je preminôla i na nyénom meszti je sztâla velka, viszika palacsa. Szlüzsâbniki szo drkali po blesztécsi dvorânaj i szpunyâvali nyegove zapôvedi. V zlâtoj no-szilnici szo ga noszili i lepô oblecseni dvorjeniki szo nyemi sz pa-hlacsami hladili obrâz. Lüdsztvo je ponizno poklékalo pred nyim.

V zascétki ga je tà szprememba jako veszelila. Pomali pa sze je tüdi toga zsvlênya navolo, àr je nê bilo v nyem nikse szpremem-be, liki szo bili dnévi csiszto ednâki. Zacsno je grüntati, ka bou-sega bi sze dàlo zmiszliti, da bi szi zselo. Med tém grüntanyom je

vido, kak szunce velicsàsztno gori i zsari na nébi, kak бүdijo nyegovi zsárki vszesirom zsvlénje, zednim pa tüdi neszmleno pálijo pôla i szenozsati. Celô nyemi, ki je krâl, neprizanàsajo, tak da je nyegov obráz vklüb szénci i pahlacsam csiszto ozsgàni. Kda vsze to premiszli, je miszlo, da je szunce najmogocsnejsa sztvar na szvéti. Proszécs je zakricsao próti szunci: »Cse je mogócse, naj posztànem szunce!«

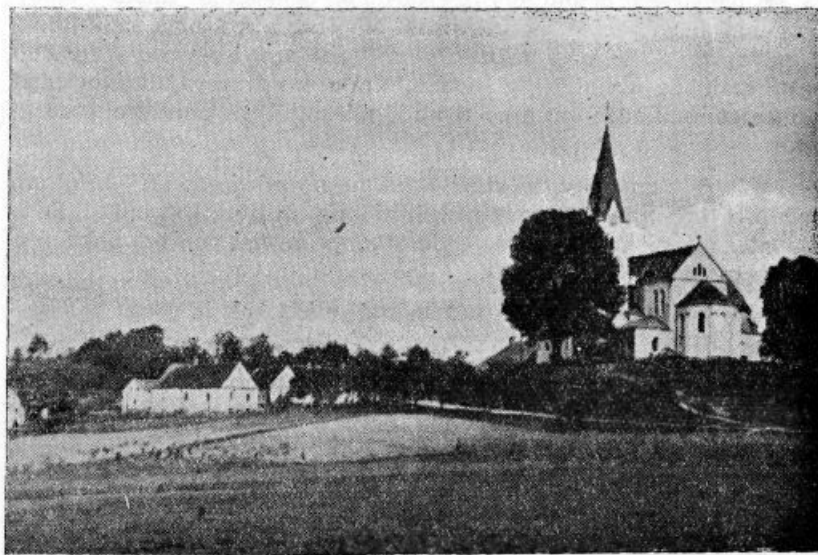
»Zselejnye sze ti szpuni!« sze je zacsüo szkrivnoszten glász. I nas kamnoszek je v tom hípi posztao szunce i je zse plavao na nébi. Z velkim veszéljom je metao szvoje zsárke na vsze sztvari: vszo tràvo po szenozsataj je poszmôdo, vszo zsétev vnicso, sume pozsgao. Bio je prekseeni, kak màlo dête, kda dobi nôvo lodingo, sz sterov dela vszefelé norije, dokécs sze je ne navoli. I kak sze dête naszkori navoli lodinge, tak sze je godilo tüdi nasemi lübomi kamnoszeki. Priplavao je oblák i napravo konec nyegovomi deli. Pokrio ga je i nyegovi zsárki nej szo mogli vecs do zemle, da bi jo zsgàli. To je kamnoszeka razdrázsilo. Csemerno je zakricsao:

»Ka, ka, té obláček me bou zavérao pri lodingi? To je noro!«

Miszlo je, da ga odzsené, a në je mogo. Pôsztao je krotkéjsi i je zsalosztno zdejno: »Hm, kak sze vidi, je oblák mogocsnejsi kak jaz, ki szem szunce! Ka, cse bi jaz bio oblák!«

»No pa bodi oblák!« sze je zacsüo csüdezsni glász.

Kamnoszek je zdaj bio oblák. plavao je með szuncom i zemlov. Nezgrutano ga je veszelilo, da je szunci nagájao i je lovio nyegove zsárke. Pogléd nyemi je zablôdo tüdi na szüho zemlo, koma je vrgeo szvojo szenco i je vido, da je znôva zacsnolo vsze zeleneti

Cérkev v Szarvaslaki (pri szv. Gyürgyi.)

i cveteti. »Nekelko vodé tüdi nebi sködilo zemli; Poskröpimo jo malo!« je zamrmao. Odpro je vsze szvoje zatvonice. Oje, kak je sümelo i sze vlevalo! On sze je pa veszelio i bi szkoro pocso od szmeha, kda je vido drkanje na zemli: lüdjé szo [bézsali na vsze kraje, vticsi szo sze szkrivali, drevje sze vugibalo pod zsmécsavov vlevajócsega sze dezsja. Vszikdär bole sze je vlevao dezs, ne szamo v máli kaplicaj, liki kak da bi ga sto z skafa vléao. Vode szo presztópüle szvoje brigé, poplavile pôla, szenozsati i hise. Moztóvi i naszipi szo sze rüsili. vihér je trgao iz zemle drévje, z gor szo divjali potoki i szo odnäsali sz szebov vsze, ka jim prislo na pôt. Povszédi trepetanye, jécsanye, rüsenye. Szamo vizsika mogócsna pecsina (szkala) je sztála trdno. Ne sze genola, kakstécs sze je v nyô zaganyao divjé vihér. Mirno je sztála i sze szamozavesztno zdigávava v visávo szkoro do oblákov i kamnoszeki sze je tak vidilo, kak da bi ga zaszmehüvava. Tô nyemi je biló zse prevecs i szkoro bészen je zapovedao sztrêlam, naj tresznejo v nyo. Zabliszkaló sze je, zagrmélo, trérsznolo i kamnoszek-oblak je vlejao vszo vodó, stero je se meo, na neszrámno pecsino. Pa vsze zabadav; pecsina sze je sztrószila, në sze pa genola z meszta, në sze rozpócsila i ne razrüsila. Zmantráni oblák je nazádnye mogo henyati sz szvojim divjånjom.

»Pecsina scsém biti, ona je mocsnejsa od obláka!« je zakricsao kamnoszek.

Tüdi tô zselénye sze nyemi je szpunilo. Posztao je velikánszka, vizsika pecsina. Szamozavesztno, gizdávó je poglejüvao okóli szebé i sze veszelio szvoje mócsi. Zaman szo pripékali na nyega szuncsni zsárki, zaman sze je vlejvao na nyega dezs, nika nyemi ne moglo sköditi.

»Zdaj szam doszégno szvoj cio i szam najmogocsnéjsa sztvà! na szveti!« je zadovolno pravo szam pri szebi. »Sto me more genoti, sto mi szamo malo sköditi! Na cêlom szvéti ne taksega sztvorjenyà.«

Ali ga isztinszko në?

Nyegovó veszélje je biló krátko. Naednok je zacsüo, da pri nyegovom vnozsjí nikaj tucsé i skràble. Kda sze je zgledno dol je zagledno máloga csloveka, steri z záglozdami i pikom od pecsine trga kaménje, falat za falatom.

»Ojoj!« je zajécsao. »Cse de slo tak naprej, me pomali vszega razdrobi. Ali je tou mogócsé? Ka szo nej vsze divje szile priróde, to naj napraví té máli cslovecsics? Ne, ne to sze neszme zgoditi! Ràj naj jez posztánem té cslovék!«

»Bodi, ka szí zselés!« sze je znóva oglászo glász gorszokoga dühá.

I pecsina sze je szpremênola v kamnoszeka, ki je znóva od jütra do vecséra kleszao kamen i je bio szrecsen pa zadovolen.

+

Szreca në v bogásztvi, díki, mócsi, nego v zadovolnoszti. To nasz vcsi tà právlica, pa tüdi zsvilenye.

Kociprovim

sze naszmeje szreca

Sztàri Kociper szédi v kôti pri pécsi i sze szegréva. Kem bole je vóni mrzlo, tém prijétnejse je v toploj szobi. Okôli hisni voglov cvili tak mrzeo veter, da cslovek niti nôsza ne bi rad potiszno szkôz dveri.

Kociprovka sze szúcese pred ognjiscsom. Cvré krofline. V ponvi cvrcsi i sústi, po kúhinji pa sze razlega prijétna disáva. Cvracsanye sze túdi v szobo csúje i sztáromi sze szline nabirajo v vúsztaj, kda pomiszli na tople krofline, stere imà tak rad.

Pred hisnimi dverami sze je zacúilo sztôpanye, nato pa klonkanje. Kociprovka je frisko szkrla zse ocvrète krofline, da ji nejpozvani goszt ne bi vido i pozselo, cse bi mogocse pogledno v kúhinyo. Sztàri pa je nikaj zamrmrao, nato pa sô odpirat.

»Sto je?« je zakricsao prlé kak je ôdpro dveri. Àr ne dôbo odgovora, je otrzno dveri i polúkno vö. Za hip nyemi je szkoro odihavanye zasztanolo.

Pred dverami szta sztàli dve màli, drovni deteti: decskec i deklica. Milo szta poglédala Kocipra i sz trepetajôcsim glâszom szpregucsala:

»Bôg vam daj szrečno nôvo leto,
veszélja v obilji,
dûsnoga zvelicsanya pa nâjvecs!«

Sztàroga, ki je inacsi bio precí trdoga szrcà, je pogléd na deteti preszúno. Odpro je dveri, sze naszmehno i pravo:

»Bôg plàti za voscsilo! Túdi jaz vama zselim szrečno nôvo leto! Hodita v szobo, da sze malo szegrejeta!«

Deteti szta sze szpoglednoli i bougali. Kociper je so z nyima v szobo. Tam jiva je bole pogledno i szrcé sze nyemi je sztisznolo od szocsútja. Deteti szta meli na szebi tenki, zakrpani gvant i raz trgano obútev. Sztàri je ogorcseño miszlo na sztarise, steri sze tak malo brigajo za szvojo deco.

»Csidiva szta?« je pitao.

»Jancsarova,« je odgovorila deklica.

»Pa szo vaj ocsa púsztili od dôma v tom vötri i mràzi?«

»Nemava ocsé; v bojni szo szpadnoli.«

Kociper je szocsútno pitao dale:

»Ka pa mati delajo?«

»Oni szo betezsni.«

Sztàri je escse bole szocsütno pitao:

»Kelko bratov pa vasz je?«

»Domà szo escse stirje.«

» I mati nemrejo szkrbèti za vász?«

»Nê, àr nikaj ne zaszlüzsiyo. Prle szo sivali i sztém szlüzsilì, lànì pa szo mogli sivatji masin odati, àr szo mogli neki dug plácsati pa szo nej meli pènez. Zdaj nam jako szlabo ide, àr mati nemrejo oprávlati zsmetnoga dela, mi szmo escse pa tñdi màli za delo.«

»Pa na bozsics szte gvüšno meli meszô pa pogacse za obéd!« sze je zdaj ogłaszila Kociprova, ki je med tém prisla v szobo i je csüla deklicsje zàdnje récsi.

O ne,« szta odkimali deteti. »Zafrigano zsupo i krumpline szmo jeli. Pri nasz zse dugo neszmo vidli meszà i pogàcs.«

»Ka szta pa dnesz jela?« je dale pozvedüvala sztàra.

Falácssek krüha, steroga szva dôbila pri ednoj hísi. Domà nemamo krüha i zato szva ràvno sla z dômi, da kaj dobiva.«

Kociprova szta sze szpoglednola, nato pa je sztàri pravo zseni:

»Mati prineszi nyima zsupo!«

Zsena je frisko odisla v kühinjo, on pa je deteti poszàdo za szto.

Bratec i szesztrica szta tiho szedela i sze szkrivoma szpogledüvala. Tak sze nyima je vidlo, da niti nej isztina, da bi szedela v toploj szobi, liki sze nyima szamo szenya. Kakse stiri võre szta zse hodila i voscsila pri vnogi hisaj. Pàr falácskov krüha i filérov szta dôbila. V toplo szobo jiva niscse nej pelao. Ali szo lüdjë isztinszko tak trdoszrcsni, ali pa sze nêszo zmiszlili, da jiva zebé i bi sze rada szegréla.

Med tem, da je zsena pripravlala zsupo, szì je Kociper oglejüvao drovna obràzeka. Dopadnola szta sze nyemi, àr na nyima ne zaszedo nika prekanyenoga. Kak szrcsen bi bio, cse bi imeo taksi deteti.

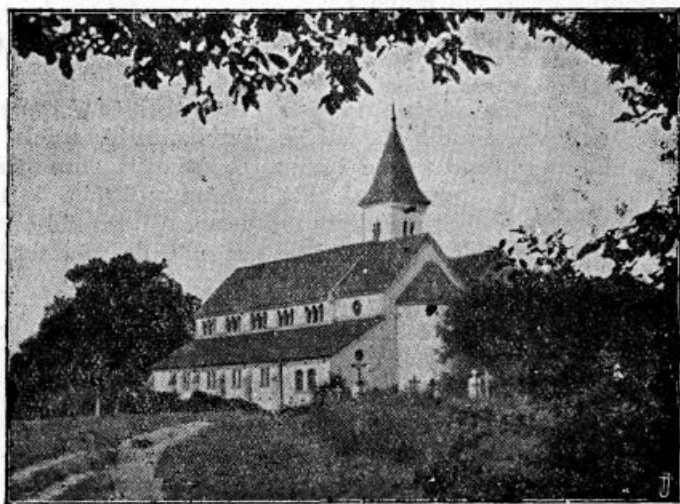
Kocipri je posztanolo toplo pri szrci. Szpomno sze je na récsi Szv. pizma: »Ka szte vcsinoli ednomi moji najmènsi bratov, szto meni vcsinoli.«

Zdaj je sztôpila v szobo zsena. V rokaj je drzsàla velko szkléco, z stere sze je mocsno kadilo. Szkleco je polozsila na szto, natô pa je escse ednok sla v kühinjo. Zdaj je prineszla v ednoj ròki szlice, v drügoj pa pun tenyer kroflinov. Ocsi màli dvej szo zazsaréle, kda szta na sztôli zaglednola takse dobroute, kaksì szta zse dugo ne jela. Kociper sze je naszmejo i pravo:

»No zdaj pa le jejta! Kroflinov gvüšno zse dugo nej szta jela.«

Cérkev v Felsőlendvi (pri Grádi.)

Cérkev v Bántornyi.

Obe cirkvi szta poszvecseni Mariji Vnébovzėti i szta zse sztári romarszki cirkvi. Na Velko meso sze zberé v nyima od blúzi i dalecs jezere vernikov.

»Zse dugo ne!« je odgovoro decskec. »Od tisztoaga csasza ne, kda szo ocsa odisli.«

»Kroflinov ne bova tü jela,« je zasepetala deklica brateci. »Domô ji bova neszla materi pa brätji.«

»Szamo pojejta jih!« sze je oglászo Kociper, ki je zarazmo sepetánye. »Za mater i brätjo drüge dobita. Pa escse kaj drügoga vama dà nasa mati: falácsek meszá, malo zàbila i mele. . .«

Deteti szta sze zdaj prekrizsali i szta tiho molili. Sztàri sze je vkraj obrno, da nebi pokàzao szkuz, ki szo nyemi szilile z ôcsi. Zdaj je bio oszvedocsen, da szta deteti z dobre hise i szì je escse bole zazselo, da bi tüdi on meo takso deco.

Màliva szta sze znôva prekrizsala, natou szta pa zacsnola jezsti. Kociper jiva je z dopadenjom glédao.

»Szamo jejta!« nyima je prigovàrjao.

Za nikaj csasza je vsztano i sou v kühinyo k zseni.

»Mati poiscsi tople strunfe,« nyoj je velo. »Deteti gvüsno màta mokre nogé i sze morata preobüti. Tüdi pàr klopcsicsov vune poiscsi, da mati déci napràvi z nyé strunfe. Zìma de escse duga. . .«

Zsena je hògala. Ne sze mogla nacsüdüvati mözsovoj darovitoszti.

Med tém da szta deteti jeli, je Kociprovka napunila kosarico, stero szta prineszla sz szebov. Pòleg vune je nadévala notri krofline, zàbio, melo i falat krüha.

Natô szta obà sla v szobo. Mati je kosarico posztàvila v kôt.

Kda szta sze deteti najeli, nyima je mati velela, naj sze preobüjeta. Bògala szta.

Sztàri je sztao pri kosari i glédao, ka je v nyoj. Naednok sze je obrno k zseni i nyoj velo:

»Prineszi grüdo maszti, da bodo mogli domà cvrèti krofline.«

»To de prevecs!« sze je oglászo decskec. »Kosarica je zse puna i gvüsno tak zsmetna, da je ne bova mogla neszti.«

»Nika ne skòdi,« sze je nasmehno ocsa. »Bomo pa pelali, cse ne bota mogla neszti. Zakâ pa màmo konye pa szani!«

Toplo njemi je pòsztalo pri szrci, kda je vido, kak szo màlima ocsi zazsaréle na nyegove récsi. Sto je zdaj szrecsnejsi: on, ki dàvle, ali deteti, ki szprijémata!

Znôva sze je na nikoj szpòmno.

»Kroflinov ne mogocse delati brez belic,« je pravo zseni. »Prineszi tüdi deszét belic. Za nàj itak nemres vszej ponücati.«

Zsena je odisla po belice, on pa sze je obrno k màlima i je pravo:

»Zdaj pa mi povejta, kak sze zovéta?«

»Jaz szem Maricska!« je odgovorila deklica.

»Jaz pa Markec,« je dodao decskec.

»Lêpa iména màta. Li vrla bojta, da bota vâjna patrona zadovolna z vama.«

Ár je Kociprovka telko sztvári nanoszila vküp, da deteti neszta mogli neszti, je sztàri zapovedo hlàpci, da mora naprécsi. Nato je mála poszàdo na szani i jiva zavio v tople odeje.

»Bog plàti mati,« szta sze mála zaválila Kociprovki, ki je sztàla poleg szàni. »Vszi bomo molili za vász.«

Z Bógom deca!« je ona odgovorila. »Domà lépô pozdravita mamô pa bràtjo.«

Kociper je szez k màlima. Napno je cügle, sligno z bicsom i kony je zacсно bêzsati.

Med potjov je sztàri premislàvao. Szpoznao je, kak je neszrecesen, ár nema décé i kak veszélo bi bilo na nyegovom dômi, cse bi meo dve taksi deteti.

Vozsnya je bila frisko pri kràji. Konj sze je sztavo pred preci zapüscsenov hisov. Mála szta veszélo poszkàkala sz szàni i pograbila kosarico i drüge dobrote, stere szta dôbila pri Kociprovi. Ár vszega neszta mogla neszti, nyima je sztàri pomàgao.

Mati i deca szo zacsådeno glédali dàre, stere szo prisleki prineszli i djàli na szto.

»Je tô mogócse!« je nazàdnye szpregovorila mati. »Sze escse isztinszko nàjdejo tak dobri lüdjë?«

»Nàjdejo,« je prikimao Kociper. »A dobro ne delijo zabadav. Za nyé bi rad meo Maricsko i Markeca. Dopàdneta sze mi. Pa tüdi zseni sze dopàdneta. Müva nemava décé. . .«

»Ka pomenijo vase récsi?« je zacsådeno pitala mati.

»Da deteti za szvoji szprimem. Pri nasz de nyima dobro slo.«

»Dràgi cslovék,« je zsalosztno odgovorila dovica, »v velkoj nevôli szmo, zsmetno sze prezsvlamo, ali décé vszeedno ne dam. Od niednoga sze ne bi mogla lôcsiti.«

Nej szam tak miszlo,« je nàglo odkimao Kociper. »Nescsem vasz razlôcsiti. Jaz mam dve hisi. Edna je pràzna. Maricska i Markec bi bila pri meni, vi bi sze pa preszelili v drügo hiso. Ár szta hisi blüzi vküp, bomo prav za prav zsvívèli kak edna drüzsina. Imànye je zadoszta velko za vsze. Jaz sztôpim malo v kresmo i za edno vöro nazàj pridem. Do tezasz sze premiszlite.«

Kda sze je Kociper povrno, szo deca vcsaszì poszkàkala okôli nyega i veszélo vszkricsala:

»Z vami bomo sli, z vami bomo sli!«

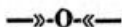
»Dobro deca, dobro,« je prikimao sztàri i je pogledno dovico, ki ga je hvalezsno glédala.

»Ja, sli bomo,« je dodàla. »Ali kak bomo poplàcsali vase dobrôte?«

»Delali bomo,« szta kriknola Maricska i Markec. »Müva szva zse mocsna.«

Natô szta szì Kociper i dovica pogucsala vsze potrébno. Sztàri je obecsao, da vcsaszì po Nôvom leti pride z velikimi koulami i odpela nyé i vsze, ka màjo. Nato je szloboud vzeo.

Konj je veszélo bézsao prôti dômi. Kociper je pa premislávao. Edna miszeo je bila mocsnejsa od vszej drúgi: da nàime scse níkdâr nê bio tak szrecsen. Cslovékova najvéksa szrecsa je, cse more drúge oszrecsiivati. Na tihom sze je Bôgi zahválo za tak lêpi nouvoletni dàr: za Maricsko i Markeca. Zdaj de v hisi isztinszko veszélje v obilji, kak szta tou màla zselela.

Za Bogá v trplênje i szmrt

(Z knige Makabejcov.)

Prijali szo túdi szedem bratov z materjov vréd i král Antioh ji je szilo, ka bi jeli szvinszko meszó (ka nyim je nyuva vóra brànila, op.) Bili szo ji z bicsi i reményom; najsztarejsi pa je pravo: »Pripráveni szmo ráj vmrejti, kak ocsinszke posztáve presztôpiti.«

Král sze je razcsémero i zapovedao, naj njemi odrezsejo jezik i potégnejo kózso z glàve. Potem nyemi naj odszékajo prszte na rokáj i nogáj i escse zsvivoga pecséjo v kotli. Dugo sze mantrao, bratje pa szo sze z màterjov vréd med szebov batrivili.

Natô szo krvniki mantrali drúgoga. Potégnoli szo nyemi kózso z vlaszmi vréd z glàve i ga pitali, ali bi steo jeszti. Odgovoro je v maternoj rêcsi: »Toga ne vcsinim.« Mantrali szo ga i v zàdnyi zdihlájaj je pravo: »Ti hüdôbec, nam toti jemles zdajsnje zsvlênje, toda král szvétà nasz pri vsztajenyi zbudí v vecsno zsvilé nye.« Trétji je batrivno sztégnó roké i pravo: »Od Bogà imam tè kotrige, od Bogà je vüpam znôva nazáj dobiti.« Král i steri szo bili z nyim, szo sze csüdivali toj batrivnoszti. Kda je té vmró, szo mantrali strtoga. Vmirajôcs je pravo: »Po lüdej zrôcseni v szmrt, pricsaküvlemo od Bogà, da nasz znôva obüdi; tebi pa vsztanenye ne bo v zsvilenye.« Pèti je pravo: »Ne miszli, da je Bog zapüszto nas rod. Szamo malo pocsákaj, pa bos vido, kak de tebè i tvoje potomce sibao.« Seszti je vmirajôcs pravo: »Ne domislüj szí, da osztànes brez kastige. Drzno szí sze, vojszküvati sze prôti Bôgi.« I mati, vrédna obsüdüvanya, je glédala, kak vmérajó szini, i je vsze tò preneszla z mocsnov düsov zavolo vüpanya, stero je mela v Bôgi.

Osztao je najmlájsi. Antioh nyemi je sz przszégov zatrjúvao, da ga obogati i bo nyegov prijáteo, cse sze vdà. Kda sze pa ne vdao, je Antioh pozvao mater i nyoj prigovàrjao. Nagnola sze je k szini i nyemi právila: »Dête, zgledni sze vnêbo, poglej zemlo i vsze, ka je na njej i pomiszli: vsze tò i cslovéski rod je Bóg z níka sztvoro. Zatô sze ne boj toga krvnika, nego bodi vréden tûvâris

szvoji bratov. I szpriymi szmrt, da te bom v vecsnom zsvljeni sz tvojimi brati znôva vidla.« Escse je gucsala mladénc pa je pravo krvnikom: »Ka csákate? Ne pokorim sze královomi povelenyi, liki nasemi zákoni.« Natô sze je obrno prôti Antiohi i nyemi pravo: »Brezszrcsnezs, najvéksi krvolócsnezs med lüdmi, szodbi vszezna-jócsega Bogà ne vujdes!«

Král sze je zdaj escse bole razszrdo i je zapovedao, naj ga se hüje mantràjo.

Nazàdnye je tüdi mati mantrnisko vmrla.

Po példi junàske matere i nyéni szinov szo tüdi drügi radi vmiralí za bogà.

Krála Antioha je naszkori zadéla bozsa szôdba. Bog nyemi je poszlaao neozdravliv beteg. On steri je v brezmejnój gizdi miszlo, da more zapovédávati tüdi morszkim vâlom i vágati najvisise gore, je bio do tao ponizsan. Csrvi szo nyemi sli z tâla i zsvivomi je odpádalo meszô. Morilec i bogokletnik je v tújini z szalosztnov szmrtjov dokoncsao szvoje zsvivlenye.

—»-0«—

Zgôdbice z zsvivlênya salivoga dühovnika.

Zse lanszki kalendàr je oznano dvê zgôdbici z zsvivlenya kaplâna Ludvika van Haecke. Àr szo zgôdbice z nyegovoga zsvivlenya povidne i tüdi nàvucsne, vam ji letosnyi kalendàr vecs dá.

Z NYEGOVE MLADOSZTI.

Ludvik van Haecke sze je naroudo 1829. januàra 18. v Brügge v Flandriji kak szin plànotrzsca. Nyegovi sztarisi szo bili vszikdár veszêlo razpolozseni, prekseni. Te lasztivnoszti szo prejsle na Ludvika. Vsze ga je rado melo, poszebno deca szo sze rada zbirala okôli nyega. Z nyegovoga prvoga solszkoga csasza sze je ohrànila naszledüvajocsa zgôdbica:

Kde je kozeo?

V nyegovom klàszi je bila velka tàbla, pritrjena na leszenom kozli. Táblo szta nücala dvà klàsza. Ednoga dnéva, kda szo decski pazlivo poszliüsali razkládanye goszpôda vucsitela, je ôdpro dveri ucsenec z drügoga klàsza, né da bi prvle poklonkao i je zakricsao: »Kde je kozeo?« Vucsíteo i ucsenci szo debelo poglednôli, Ludvik pa je zakricsao: »Med dverami!«

Decski szo sze glaszno zaszmejali, neoteszani ucsenec pa je hitro zbezsao. Kda je szmeh vtihno, je vucsiteo pravo: »Ludvik, prav za prav bi te morao kastigati, a dnesz nemrem.«

»Püsztite me szpati!«

Pàr lèt szledi je szmeo Ludvik v drüzsbi nesterni szosolcov napraviti izlet v Anglijo. Na lãdji je bilo doszta szmeha. Ludvik je meo prvo i zãdnyo recs. Vsze sze je zbiralo okòli nyega.

Po noci pa je zdivjao mocsen vihér. Razburkani vãli szo premetãvali lãdjo kak orehovo lüfino. Põtniki szo pribèzsali na krov. Vnougí szo kricsali v sztrãhi na pomoucs, drügi pa szo molili.

Szamo ednoga põtника nê bilõ: Ludvika. Mirno je szpao na szvojoj poszteli. Decski szo ga prisli büdit. Presztraseno szo kricsali: »Vsztani, Ludvik, vtonjàvlemo!«

»O, püsztite me szpati!« je on mirno odgovoro. »Szpim v Goszpõdi, àr szem v sztani poszvecsüjocse miloscse — ka pa sze tice vic, zse odszlüzsim szvoj dug kak drügi!«

»Miszli na vice«

Kak bogoszlovec je bio Ludvik pèlda vszém drüгим, szamo to nê bilõ prav, da je vcsãsi prekeszno priso k szküpnoj jütrasnyoj molitvi. Zgucsãvao sze je z tem, da je zaszpao. Csüдно pa je bilõ, da sze je nyemi tà neszrecsa pripetila najvecskrãt po zimi. Nazãdnye je szpoznao dühovni voditeo, da bo morao Ludvika na réd vzéti.

»Goszpod van Haecke.« nyemi je pravo, »v poprêk szem jako zadovolen z vami. Szamo v ednom poglèdi bi zselo szpremémbo. mogli bi pravocsaszno prihãjati k molitvi.«

»Prav màte, goszpod voditeo. Od zdaj naprej bom bole réden.«

»Tõ me veszeli! Scsém vam dati dober tanãcs. Gda vasz büdijo, szí miszlite, da lezsite v vicaaj. Te gvüsno hitro vsztãnete.«

»Najlépsa hvãla, goszpod voditeo. Skoda, da sze prvle ne szam zmiszlo na to.«

Naszlednye jütro je Ludvik escse bole keszno priso k molitvi. Voditeo ga pozové k szebi rekõcs: »Goszpod Haecke, ka pa to pomeni? Zdaj szte scse bole keszni. Ali sze tak ravnate po mojem tanãcsi?«

»Odpüsztite, goszpod voditeo! Gda szem v gojãdno miszlo, da lezsim v vicaaj, szem pravo szam pri szebi: Ludvik, osztani escse nikaj csaszã notri, vê szí zaszlüzso escse vecs.«

»Szpokornik.«

Ludvik je bio neka csaszã tüdi pri jezsuitaj, a tüdi v tisztom csaszí ne mogeo zsveti brez prekosenozti. Ednõk je vido, da je eden barãt klecsécs vzsivao szvoj obéd v obédnici, zato je proszo, da

bi tüdi on to szmeo delati. Voditeo nyemi je dopüszto. Teda szi je pred obédom nariszao sz kräjdv na podplate po ednoga mozsicska, tak da szta bilà obrnyeniva eden prôti drügomi. Gda je Ludvik poklekno pri szvojem sztolci, je reverendo tak visziko potégno, da szo mlàdi osznovleniki vidli obà mozsicska. Med tém, da je szám reszno grabo zsupo, je z nogàmi migao, tak da szta mozsicska eden prôti drügomi szkàkala. Osznovleniki szo ne mogli zdrzsati szmeha. Goszpòd voditeo ji je vumorno pogledno. Àr szo sze escse duzse szmèjãli, ji je pokàrao: »To nê lepò, da sze szmejëte ob poglèdi na ponizanye kaksega szobrata.«

Àr opomin ne meo haszka, je voditeo vsztano, da bi dognao. ka je vzrok veszélaj obsütnozsti. Ludvik szi je hitro zakrio podplate z reverendov, tak da voditeo ne mogeo nãjti nikaj szmesnoga. Osznovleniki szo dôbili kàraneye.

»Ka je bilo v lagvi?«

Ludvik sze je sz povejsenimi ocsmi szprehàjao po klòsterszkom ogradi. Szredi ograda je bio lagev za dezsevnico. Ludvik sze nyemi priblizsa, obsztoji nekaj hipov kak preszenécsen, natò sze globoko nagne v nyega, kak da bi glédao v nyem kaj povidnoga. Natò ide dale. Za nika csasza znòva ide k lagvi i duzse csasza gléda v nyega.

Potém hitro odide v szvojo szobico, z stere sze je vidlo v ograd. Posztãvi sze k szteni i gléda vò. I gléj! Vszi barãtje, ki szo sze szprehàjali po ogradi, szo eden za drügim sli k lagvi i szo dugo glédali v nyega.

Ludvik je doszégno, ka je zselo i sze je od szrcà szmejao. Gda sze je zgòdilo vecs taksih preksenij, szo predsztójniki szpoznali, da Ludvik nê za barãta, zato szo ga odszloubodili.

Tò sze je zgòdilo brez vszakse zamére. Barãtje szo szpoznali, da Ludvik szvoji sãl ne dela z hüdobije, on pa je szpoznao, da je ne za klòsterszko zsvlèneye.

»Te právik«

Gda szo bogoszlovci po letni pocsitnicaj prisli nazãj v bogoszlovje, szi je Ludvik zmiszlo poszebno sãlo. Privòscso szi je nõvoga bogoszlovca, ki je bio preproshti, lehkoverni mladénc. Nesterni tovarisi szo Ludviki pomãgali. V nyegovo szobico szo prineszli velko preprogo. Na nyo szo posztãvili sztarinszki szto i velik sztolec. Na szto szo djãli sztãre zapiszke. Ludvik szi je djao na nosz sztãre ocsãlje, na glavò törsko skrepico, na prszì pa szi je prikapcsò réd szv. Lipòta. Natò szi je szeo za szto.

Med tem szo sze nyegovi pomagãcsi zse szpravili nad nõvoga bogoszlovca.

»No, mlàdi goszpòd,« ga nagovorijo, »kak sze vam vidi goszpòd voditeo?«

»Ne vem, kaksí je, ne szem escse bio pri nyem.«

»Ka? Nészte escse bili pri nyem.? Ka de pa miszlo od vász?«

»Ne vé m, gde sztaniúvle.«

»Tô vam pa lehko povêmo. Gléjíte, tam na konci hodnika. Na zádnye dveri poklonkajíte.«

Nôvi bogoszlovec je vcsino, ka szo nyemi pravli.

»Naprej!« sze je oglászo mocsen glász z szobe na nyegovo klonkanje.

»Hválen bodi Jezus Krisztus!«

»Na veke! Sto pa szte?« je pitao Ludvik prisleka i ga je pogledno prêk ocsálíj. »Ali szte szmileni brat?«

»Nê, goszpôd voditeo. Nouv bogoszlovec szem.«

»Z nasega bogoszlovja? Nê mogôcse! Nôvi bogoszlovci szo zse bili pri meni, vász pa szem escse nê vido.«

»Odpüszítíte, goszpod voditeo. Nêszem znao, da bi sze vam mogo vcsaszí notripokázati.«

»Zse dobro! Kak pa sze pisete?«

»Van den K. . . Ivan.«

»A tak! Csüo szem zse vase imé. Goszpod plebános szo mi pizszali od vász. Jeli, vi màte doszta bratov i szeszter?«

»Deszét nasz je.«

»Hm, hm, hm,« je nika csasza szkimávao Ludvik, ki sze je vödávao za vodítela. »Ár vasz je doszta, bi gvüšno radi prevzéli kakse delo, da bi sze vam znízszalo mészecsno placsilo. Skoda, da szte sze tak keszno oglászili. Zdaj je escse szamo edna szlüzszba proszta, za stero bi vam na leto lehko püsztili kaksí 75 frankov. Pri nasz náime morejo biti vecsér ob devetih vgasnyeni vszi poszvêti Poglednite tiszto okno, tam je vszíkðár predugo szvetlo. To mo re henyati.«

»Ka pa naj vcsinim, goszpod voditeo?«

»Vecsér ob devetih idíte tiho, da vasz niscse ne de csüo k dveram tiszte szobe, odprite je tiho, vgaszníte poszvêti i náglo zbêszíte z szobe. Ne szpregucste ni-edne reicsi, ár po devétoj vóri more biti v bogoszlovji mucsanye.«

Vecsér je sztáo mládi bogoszlovec verno na sztázsi i je pazo na tiszto okno. Ob devetih szo vgasznoli v hisi vszi poszvêti, szamo tiszto okno je osztalo szvetlo. Vcsaszí je sô k dveram, tiho jí je odpro, vgaszno poszvêti i zbêszáo. Goszpôd voditeo-tam je náime sztaniúvao právi voditeo bogoszlovja - sze je zacsüdüvao, szki-mao z glavo i znôva prizsgao poszvêti.

Naszlednji vecsér sze je iszto ponovilo. Teda pa g. voditeo szkocsi za szkrivnim nôcsnim obiszkoválcom i ga píta:

»Mládi prijáteo, ka pa déláte tú? Ali nemrete nájti szvoje szobe?«

»Kak je ne bi mogeo najti! Ali tü vrsim szvojo szlüzso.«

»Vaso szlüzso? Kakso?«

»Goszpod voditeo mi je narocso. . .«

»Voditeo? V bogoszlovji szem jaz voditeo.«

»O ne, lübi goszpod! Ne premõtite me. Ne szem escse dugo tü, a zse dobro poznam goszpoda voditela.«

»Tó pa je zse prenouro! Vam sze znankar mësa?«

»Ne mesa sze mí, ne. Právi goszpod voditeo sztanüje tam v naszprounom konci hodnika.«

Zdaj sze goszpod voditeo naszmehne, potepka bogoszlovca po rami rekocs: »Isztina je, moj szin, tam sztanuje ,te právi'!«

»Ràzred na drêvik«

Ár je bio Ludvik jako nadârjen i v zàvodi szv. Ludvika ne bilô zadoszta vucsitelov, je mogo zse kak diakon prevzëti szlüzso zacsasznoqa vucsitela. Szlüzso pa sze je naszkori navolo i szí je trô glavou, kak bi sze je rêso.

Bio je vroucsi polétni dén. V klászí je bilou jako szparno.

»Vam je vrócse?« je pitao Ludvik szvoje ucence.

»Ja!« szo odgovorili décski.

»Teda pa vzemite szvoje knige, pa idite v ograd, a tak tüo, da vazs niscse ne de csüo.«

Klász je bio naednok prázen. Ne minôlo pét minôt, pa je sze-délo vszej 15 máli dijâkov na vejkej sztäre kosnate lipe. Med tém pa je priso osztri ravnáteo v klász i ga je najso práznoga. Nikaj csaszja je nikaj mrmrao, potom pa sze je podao v ograd. Ludvik ga je zagledno i zasepetao:

»Tüo deca, da de g. ravnáteo zadovolen z vami.«

Mlåda krv nemre dugo mirüvati. Eden dijâk je zacsno sztepati vejko, drügomi je kniga szpâdnola dol, drügi decski pa szo sze zacs-noli szmejâti. G. ravnáteo je nazâdnje szpazo csüdne vticse na lipi.

Szâd toga dogôdka je bio, da sze je Ludvik rêso vucsitelszke szlüzso.

2. LUDVIK KAPLÂN.

Kak kaplân je szlüzso g. Ludvik najprlé pri szv. Mihaeli v Ro-eselaevi. Nyegov plebânos nyemi je vcsaszí opiszo prilike v fari. Med drügim je pravo: »Zvonâr je dober i gorécs cslovek, szamo vcsászí prenâgeo. Tak na priliko, cse more szprevájati dühovnika k betezsniki, vzeme poszvët pa zvonec i ide tak nâglo, da je vcsâ-szí po szto ali vecs sztopâjov naprej. V tom tâli je vszaka recs zaba-dav.« »Ga zse odvâdim od toga,« odgovori kaplân.

Zvonàr ozdràvlen.

Za nekolko dni sze g. kaplàn po mesi dela, kak da bi mogo iti k betezsniki. Zvonàr pràvi: »V dugo vulico num. 30. bova sla.« Nato szi oblecse roket, dene na rame stolo i csàka, da zvonàr vuzsgé poszvet i vzeme zvonec. Nato obà sztopita k oltàri. Med tém da g. kaplàn z tabernàkla vzeme ciborij, zvonàr odpré cerkvene dveri i odhiti po szvojoj sztari navàdi. G. Ludvik preciszti vernike, nato odide nazáj v szegestijo.

Zvonàr med tem nàglo ide po vulici i mocsno cinka. Lüdjé szprva poklekajo, kda pa vidijo, da ne dùhovnika, sze zacsnejo szmejàti. Zvonàr sze zacsüdi, poglédne nazáj i kda vidi, da je szám, zbézsi po drügoj vulici domô.

Tô je pomagalo.

Kaplàn v váراسi Brügge.

Leta 1864 je posztao Ludvik glävni kaplàn v váراسi Brügge. To szlüzsbó je opràvleo do szvoje szmrti. Bio je gorécs dùsni pazstér i velki dobrôtnnik szrmàkov. Z toga casza sze ocсуvalo najvecs veszélij zgôdbic.

Naszkori po nasztopi szlüzsbé je zapazo, da idejo cerkveni peszmari med predgov v szoszédno krcsmo, da szi namázsejo gute. Tô grdo navàdo je zselo odpraviti.

Naszlednyo nedelo je zacsno po evangeliji predgati, kak je bilô v navàdi. Predga szamo tak dugo, da szo odisli peszmari v krcsmo. Nato henja i nadaljüje popevano meso. Na »Dominusz vobisz-kum« ne dobi odgôvora. Céli váras je zacsno gucsati prôti peszmarom - i navàda je bila odpràvlena.

Vlúdno odszlovlen.

Ob pétkih je prihàjalo v kapelo szv. Krvi vnogo vernikov, da szo bili tam pri szvétoj mesi. Me@ temi je bio tüdi neksi moski, steri szi je szeo vszikdàr v klôp, stera je bila naményena szamo dùhovnikom. Lüdjé szo sze szpotijkali nad tém, ne szo pa znali, kak bi mozsà szpravili z klôpi. G. Ludvik je znajseo dobro vràstvtvo.

Kda môzs naszlednyi pétek znouva zaszéde szvoj navàdni prosztor, dene kaplàn gorécsó szvécsó na velik szvecsnik i pràvi minisztranti: »Vidis tisztoga goszpoda v dùhovniskoj klopí?« — »Vidim.«—»Dobro. Vzemi té szvecsnik i posztavi ga pôleg nyega.« Minisztrant je bogao. Môzs sze je csüto pocsascsenoga. Za nekaj minot kaplàn dene drügo szvécsó na ràvno taksi szvecsnik i narôcsi minisztranti, naj ga posztàvi na drügo sztràn.

Mozs je zdaj szedo kak szvétec med dvema gorécsima szvecsama i ne znao, ka tou poméni. Naszkori pa zacsuje sepetanye i poszmehàvanye. Hitro vsztàne i odide iz cérkve. Od tisztoga casza ga ne szo vidli v dùhovniskoj klôpi.

Patron plantavih.

G. kaplàn je rad molo szvoj brevér med szprehàjanyom po lèpom drevorédi. Ednòk szpàzi vecs posztopàcsov, steri szo kàrtali na kráji pòti. Med nyimi je bio tùdi mòzs z ednov nogov. Kda sze približsa dùhovnik, pràvi eden zmed posztopàcsov plantavomi pajdási: »Gléj, Peter, tó je tiszti goszpod, ki je preminòcso nedelo predgao, da sze nájdejo v nebészaj patroni za vszako nevolò. Pitaj ga, steri szvétec ti lejko szsprozi novo nogo!«

Plantavi mozs sze približsa kaplàni i pita: Goszpod kaplàn, povejte mi, steroga szvéca morem prosziti, da mi zraszté nova noga?«

»Lübi prijàteo, zsao mi je, da szte prisli prekeszno.«

»Kak to, goszpod?«

»Gvüsno vam je znàno, da je ednok bio szilen boj v nebészaj. Hüdobni angeli szo bili premàgani i vrzseni v pekeo. Med njimi je bio tùdi vas patron.«

Presztràseni kocsis.

G. Ludvik je seo z allomàsa. Nagòvoro ga je eden kocsis rekocs, cse ga szme pelati domo.

»Naj bo, àr sze ne pocsütim dobro. Pelajte me v Jakobovo vulico num. 5., pa jako pomali.«

»Dobro, szamo vsztòpite!« Moje kocsije szo méjke i szì med potjòv malo odpocsinéjite.«

»Escse nikaj. Vozite po szztrànszki vulicaj. Ne bi rad, da bi me doszta lüdi vidlo.«

»Dobro, goszpod!«

Kocsis je pomali vozo po vòszki szztrànszki vulicaj. G. kaplàn je szpòtoma tüo szmükno sz kocsije i po blizsnoj vulici odbezso domò. Tam je odlozso klobük pa kaput, szì djao skrepico na glavò i szì nàzsgao pipo.

Za kakse frtao vøre je tùdi kocsis priso do farofa. Szkocso je sz kocsije i cinkao pri dveraj. G. kaplàn je odpro dveri. Gda ga je kocsis zagledno, sze je zacsüdivao.

»Go-go-szpod, go-oszpod!« je komaj szpravo iz szebé.

»Ka pa je?« je pitao kaplàn.

»Goszpod pripelo szem vam vasega-brata.«

»Isztina? No toga szem ne csakao.«

»Tà goszpod vam je podobèn, kak jajce jajci.«

»Dobro, naj szamo pride.«

Kocsis odpré kocsijo i sze zacsüdi vidécs jo pràzno.

»Ka pa pomèni vsze tó?« pita kaplàn nazlük csemerno.

»Ali sze noresàrite z mené?«

Kocsis je bio csiszto zmesan i sze je opravic süvao: »Ve pa je vsztopo, zdaj ga pa ne tü. . .«

»No, tô je pa lepô!« sze je zacsemerio kaplân. »Pravzaprav bi vasz mogo naznaniti policiji.«

»Za bozso volo vasz proszim, ne csinite toga! Imam zseno i deco.«

»Naj bo zaednok. Cse szte isztino gucsali, moj brat zse pride do obéda. Plâcsam vam namészto nyega.«

Pri lêpom placsili je kocsis naszkori pozâbo na sztrâj. Csüdüvao pa sze je, kak szî moreta biti dvâ brata tak podobniva.

»Pri dvanâjszti apostolaj.«

G. Ludvik je ednok seo mimo klôstra, steri je noszo imé »Pri dvanâjszti apostolaj.« Pozvono je i pitao vratâra: »Ali szem pri dvanâjszti apostolaj?«

»Ja!«

»Ali bi mogo gucsati z Judazsom?«

Vratâr sze je na vesz glâsz zaszmejao, kaplân pa nadalüvao pot.

Obletnica szmrti.

Prebivâlci vârâsa Brügge szo ôszvetno obhâjala obletnico szmrti szvoji pokojni. K vdelézsbi szo vâbili velki plakâti na cerkveni dveraj. Tak je tüdi bila napovejdana oblêtnica szmrti ednoga goszpoda, ki nê râvno krscsanszko zsivo. Pozvânye na plakâti sze je koncvalo z nenavâdnim zamerkanjom: »Priporôcsamo nyegovo düso v molitev, cse râvno vüpamo, da zsé vzsiva vecsno blâzsensztvo.«

Kaplân je sz plâvim kalabâjszom pripiszao:

»Telegrâm z nebész 1886. szeptembra 18. ob 15. vöri. Escse né priso szé. Szv. Peter, vratâr.«

Ludvik razlozsi »csüdo.«

G. kaplân je predgao od csüd. Po mesi pride k nyemi mocsen, malo trdoglâv décsko i nyemi právi: »Goszpod, mantrâjo me vérszka dvojuvanya.«

»Ka, Jakob? Vszikdâr szî bio dober, zdaj pa zacsnes dvojuvati o szvêtoj véri? Tô pa je lepô!«

»O, goszpod kaplân, jaz vörjem, szamo csüd nemrem razmiti.«

»Bôg je venda vszemogöcsen, zâto lejko napravî csüdo.«

Znam a szî nemrem predsztaviti, kak sze tou zgodi.«

»No zdaj ti mo jez razlozso. Posztavi sze k sztêni, da bos nyo glédao.«

Jakob je bogao.

»Zdaj pa sze prigni!«

Tüdi to je vcsino. Kaplân ga je z debelo palico vdaro po tisztom tâli, gde sze koncva hrbet.

»Ojoj!« zakricsi decsko i sze zgràbi za vdàrjeno meszto.

»Ne kricsi! Ràj povej, ali szi csüto vdàrec.«

»Oh, kak ne bi csüto, goszpod kaplàn.«

»No, vidis, Jakob, cse ga ne bi csüto, bi bilo tó csüdo.«

SZMRT.

Ludvik van Haecke ne bio navézan na szvet i na njegove minlive dobrote. Ka szi je mogeo pritrgati, je razdàvao szíromàkom. Szpao je na szlamnyacsi med dvema velkima angeloma: eden je sztao pri glàvi, drügi pri petàj.

»To szta moja csuvàra, ki me bota szprevàjala k szv. Petri v nebésza.«

Kda sze je pred szvojev szmrtjov prebüdo z nëpriszebnozsti, je pravo: »Pripràvlen szem! Pascsite sze angeli. Tak sze mi vidi, da csüjem popévanye dühovnikov.«

Nyegove zàdnye récsi szo bilé: »V miri Goszpòdovom scsèm szpati i pocshivati.«

Vmró je 1912. leta oktoubra 24. v 83. létí sztaroszti.

Alsólendva z okroglinov.

Kak sze je naszelo mir v Bedrnyákovo hiso

Májusko szunce je zsé dávno zaslo za gorámi, a belovlászi plebános je escse izda zamisleno hodo po szvojoj szobi. Cse ga je szesztra, ki ga je vértinyivala, ka pitala, joj je krátko i raztrészeno odgóvoro. Pesz Hektor sze je uzsaljeno sztiszno v kot, ar nyegov goszpodar dnesz ne steo vzéti na znanye nyegovoga mitnya.

»No, takse vkanénye! Sto bi szi miszlo kaj taksega?« szi je zgucsávao g. plebános póglaszno. »Pred pár mészeci je bilo gosztivanye, zdaj pa zse taksa nevola pri hisi. Oszvedocsen szam bio, da de té zákon szrecsen. Pa szem sze itak zmoto. . .«

Kda je v gojldno szrécsao mládo Bedrnyákovo nevészto, je na nyegovo pitanye, kak nyoj ide, povészila ocsi, da bi szkrila szkuzé, ki szo ji privréle iz nyi.

»Ka pa sze je zgódllo?« jo je szocsútno pitao. Vukova Mankica je bila jako vrla mladénka, gorécsa Marijina drúzsbénica, zato szo ga zsalosztilé nyéne szkuzé. Ar Mankica ne vcsaszi odgovorila, jo je ponovno pitao:

»Ka te tezsi? Le méрно mi povej!«
Mankica szi je obriszala szkuzé, nató pa odgovorila:

»Mira né pri hisi. »Punici nemrem nika po vóli napraviti. Vszikdar morem csúti: ,zaka to? Pri nasz delamo tak.' Zakaj pa szem hodila v vertinyszko solo, cse zdaj ne szmém tak délati, kak szem sze tam vcsila?«

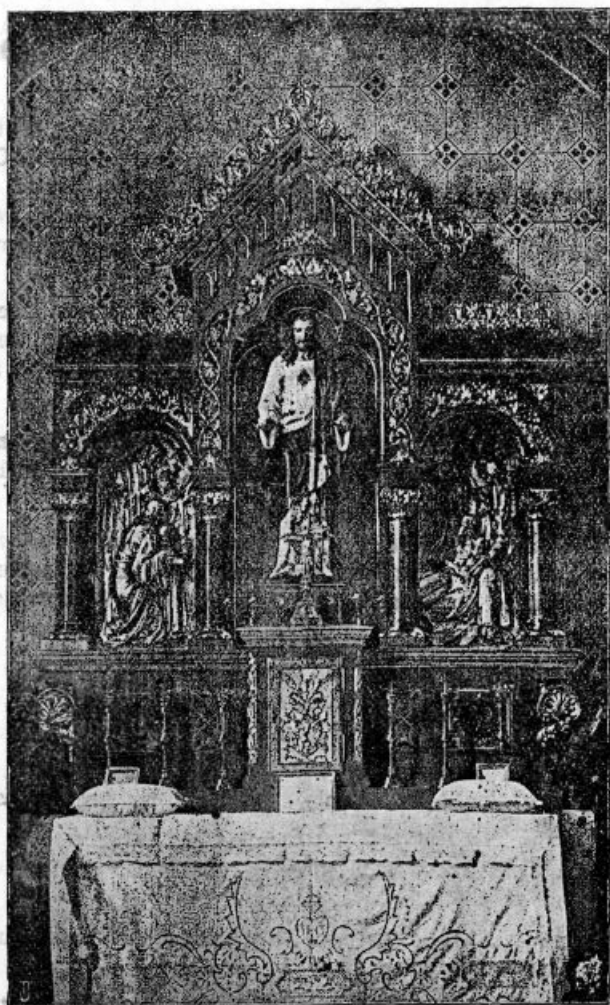
»Ka pa Toni právi?« je pitao g. plebános. »On te venda má rad?«

»Rad me má, to je isztina. Boji sze pa materine zamere, zato odide, kda sze müvi pricskavi.«

»Le korazsna boj, Mankica! Sze zse nájde kaksa pót iz té nevole. Oglászi sze v nedélo po vecsernicaj pri meni, mogócse ti bom mogeo ka tanácsivati.«

Vsze to je hodilo sztáromi dúsnomi pasztiri po glávi, kda je hodo po szobi.

Ka bi sze dálo napraviti? Bedrnyákova hisa je znána, kak dobra krscsanszka. Túdi od punice ne bilo níkdár csúti ka szlaboga. Odkéc dönok tá nevola, Krivda je gvísno na obe sztráni. To sztvár morem na vszakso formo vréd szpraviti. Vcsaszik vütro bom só k Bedrnyákovim. Neksi zgóvor zse nájdem za tó.

Oltár Szrcá Jezusovoga vu Vashidegkuti.

Szrcé Jezusovo tvoji szmo, tvoji
osztánemo! Rêsi nasz nevôl.

Nato poklekne plebános na klecsálnik i opràvi vecsérno molitev.

Naszlédnyi dén sze je isztinszko napóto próti Bedrnyàkovim.

»Hváln bojdi Jezus Krisztus!« sze je poklono, kda je na dvôri zagledno punico. »Hodo szam k Zserdinovim poglédát beteznika pa szem szi miszlo, da sze escse malo pri vasz oglaszim.«

Punica je püsztila délo i prisla goszpódi próti.

»Lé sztópte blizse, goszpód plebános!« je veszélo odgovorila.

»Jaz szem toti szàma domá, pa miszlim, da Toni i Mankica naskori prideta z mlina.«

Sz temi recsmi je pelala goszpóda plebánosa v szobo. Vcsaszi je presztrla i djála na szto pol kolàcsa beloga krüha. Iz pivnice pa je prineszla liter domácséga vina.

Plebános szi je vrezao falàcsek krüha i je zacсно pomali jeszti Med tem je pitao tó i ono. Nazàdnye je pravo.

»Mati, zdaj szi lehko szpocsijete, àr imáte mládo, zdravo szneho. Mankica je venda vrla, ka nê?«

»Vrla, vrla, szamo. . .« Ne pove dale, szamo zsalosztно zdehne.

»Le vsze povejte, mati! Ka ne v rédi? Mogócse vam bom moгеo pomàgati. Mankico dobro poznam od detinszki lét.«

Mati szi je obrijszala szkuzé, nató pa odgovorila:

»Trdoglàva je! Vsze bi moglo biti po nyénoj vóli. I té novotarije! Ka szmo prle delali, je za njo zasztarelo. Zato sze pa dosztakrát szkregave, àr sze jez na sztára lêta ne dam vcsiti od mláde, neszkusene sznehe. . . Toni je zsalosztten, àr obe ima rad i nika bole ne zsele, kak da bi sze povrno mir v hiso.«

Szamo potrpíte, mati. Vsze de pà dobro. Ka miszlite, ali nebi bilo dobro, cse bi sze vasa drüzsina poszvetila preszvétomi Szrci Jezusovomi?«

»O, dobro, dobro, goszpod plebános! Vszi szmo navdüseni za to, pa ne szmo steli biti prvi, zato csàkamo, da drügi zacснеjo.

»Vkráj sz taksim mislenyom! Nekàk more biti prvi. Zaka ne bi bili ràvno vi prvi. . . Ka pa zadeva vaso pritozsbo nad sznehov, pa miszlim takle: Cslovék sze vcsi dokécs zshivè. Ne vsze dobro, ka je sztáro, pa tüdi nê vsze szlabo, ka je novo. Kak mi je znàno, sze deklíne v vertinyszki solaj navesijo doszta dobroga, hasznovitoga. Mankica bi pa rada pokázala, ka vsze sze je navesila. Püsztíte njoj to veszélje! Pohválnite, ka zaszlüzszi pohváló, cse ràvno je nôvo, pa bote vidli, da sze povrné mir v vaso hiso.«

Med tem szta prisla mláda domô. Obà szta goszpóda plebánosa veszélo pozdravila. Gledocs na poszvetítev szo szi vsze dogucsali, nato pa sze je dobri düsni pasztir poszlovo. Z veszélím szrcom je sztópao próti doumi, àr je csüto, da nyegova pout ne bila zabadav.

Kda sze je v nedelo po vecsernicaj Mankica oglašzila pri plebànosì, joj je ocsinszko polàgao na szrcé, kak sze naj obnása, da szì pridobi punicsino zavüpanje. »Ne daj njoj scütiti, da vecs ne ona vertinya. Pitaj jo vecskrát za tanàcs, kak bi napravila to ali ovo, cse rávno ti bole znàs. Csé bi rada vpelala ka nôvoga, jo lübeznivo pripravi na tou z récsmi;; V vertinyszkoj sòli szmo sze tak vcsilé, mati, ali ne bi probali tak delati. Gvüsno ne de pröti gucsala. Sztàri lüdjé szo vcsàszi nepotrplivi, csemeraszti. Potrpi Bôgi na csészti, ne de ti zsao.«

Mankica je hvalezsno szprejéla dàne tanàcse i je obezsala, da sze bô po nyi ravnála.

Priblizsao sze je dén poszvetitve, nedela po szvétki Szrca Jezusovoga. Lepi kep, dàr g. plebànos, szo posztavili na szto i szo ga 'lepo ovencsali. K poszvetitvi szo tüdi szoszide pozvali. G plebànos je v lepom gôvori povdaro pomén poszvetitve. Razlozso je duzsnozsti družsinszki kotrig. Tüdi ji je opozôro na szàde poszvetitve, cse do szpunyávali szvoje duzsnozsti.

Po gôvori szo vszi pobožno zmolili poszvetilno molitev. Natopa je mládi vért obészto kèp Szrca Jezusovoga na najlèpse meszto v szobi.

Po koncànoj pobožnoszti szo sze vdelezsenci zbràli okòli szto-la pri jüzsini, stero szta pripravila punica i Mankica. Kda szo sze gòsztuje razhàjali, szo zatrjúvali, da nikdàr ne pozábijo vezéli lé-pi hipov, stere szo prezsviéli pri Bedrnyàkovi.

Za nika kednov je g. plebànos szrécsao Bedrnyàkovo mater i jo pitao: »No, kak je zdaj pri vasz?«

»Bóg plàti za pitanye! Zdaj je mir v nasoj hisi! Bóg vam naj jezerokrát poplácsa, ka szte vcsinili za nász.«

—»-0-«—

Brumen Genovéva

MURASZOMBAT Széchenyi István-ut 6.

PÓLEG BIROVIJE

Bauta sz spe-
cerijo. galan-
terijo i razlic-
nim blágom.

Broséranye, kartonéranye i trdo vézanye knig,

vam lepô naprávi

SZENT-CSALÁD NYOMDA MURASZOMBAT

Dècskec - dühovnik

Bilô je v caszi francuske revolucije. Divji vérszki naszprôtniki szo ponúcali vsze pripomôcske, da bi vnicsili vöro. Cêle se rege lüdi szo dén za dnévom tirali v vöze. Vszaksega, ki je osztao sztánoviten vu vöri, szo méli za najvéksega hüdodelca i neprijátela drzsàve. Celô z nemeski rôdbin szo zapérali i szoudili na szmrt. Poszebno divje szo pregányali dühovnike i baràte. Na jezere szo ji pomôrili. V cêrkvaj szo brezbozsni posztàvlali na glàvne oltàre kêpe nedosztojni, szkoro csizta nàgi zsenszk, stere szo znamenüvale boginye znànoszti i ràzuma. Vszaka szlüzsba bozsa i délitev szvésztev je bila prepovêdana.

Dühovniki, steri szo osztali pri zsitki, szo vsze tô zsalosztno glédali. Nàjràj bi tüdi oni dáli zsitek za vöro, a kak vérní pasztèri szo mogli szkrbéti za szvoje ovce. Preoblecseni szo szkrivoma hodili po hisaj i szo pregányanim vérnikom tálali szvesztva.

Zsalosztno pa je bilô v vözaj. Tü nê bilou nikoga, steri bi zaprejtím vérnikom tálao szvésztvà, àr szo vsze dühovnike, stere szo zgrabili, vcsazsi pomôrili. Dén za dnévom szo pelali na moriscse nôve àldove, a nieden zmed tej sze nê mogeo szpovédati i precsiszitati.

Eden vecsér je sztôpo v nékso parisko pèkàrno mladènc i je proszo, da bi ga szprijali v szlüzsbo. Pék i zsenà szta sze nika csazsa pogucsàvala i nazadnye mladénca szprijala. Té nyima je natô povédao, da je dühovnik i je zatou sztoupo v pekovszko szlüzsbo, da bi mogeo sz krühom vréd nosziti v katolicsànszke hise tüdi »Krüh zsvilenya.« Pék i zsenà szta sze najprlé zacszüdivala, té pa szta nyemi obezsala, da ta nyemi po szvoji mocsàj pomàgala. Dühovnik je natô escse povedao szledèce: »Do zdaj szva dvà hodilla po hisaj, ali mojega tovarisa szo brezbozsni pred pàr dnévi zgrabili i záprli. Dnesz pa szo ga obglàvili.«

Med dühovnikovim pripovedüvànóm szo sze nàglo ôdprle dve-ri i v szobo je sztôpo màli, komaj oszemlétni dècskec, steri je zacsnò z jocsom praviti, da ga je na vulici napadno brezbozsen dècsko i nyemi je vrgeò kamen v glavô. Za decskecom szta escse pribèzsali dve deklici, steri szta znôva povedali, ka sze je zgôdilo na vulici. Zsenà je dècskeci opràla i zvézala rano, pék pa je pripovedüvao dühovniki, da je dècskec szin neksega grofa, steri je pred pàr dnévi z zsenôv vréd bio vrzsen v vözo, nyegovo imànye pa je vzéla drzsàva. Szirmaski dècskec je osztao brez dôma, zatô ga je on vzeo za szvojega. Dècskeca szo sztarisi lèpo krscsànszko vzgàjali.

Dühovnik, steri je dén za dnévom preoblécsen v pèkovszkoga dèticsa, noszo krüj po vârsi, sze je jako brigao za mâloga dècska. Pri ednoj priliki je pravo goszpodâri:

»Ali bi dopüsztili, da bi mi dècskec pomâgao pri déli? Lüdem morem poszèbno vu vôzi tâlati Krüh zsvlénnya i zavolo toga morem nosziti poszvecsene ostije vszikhâr sz szebóv. Bojim sze pa, da bi me zgrabili. Nê mi je za mojo persôno, âr rad dam zsvlénnye za Krisztusa, liki sze bojim, da bi brezbozsniki oszkrünili szvéte ostije.«

Pék i zsenâ szta tô rada dopüsztila, âr szta szi stéla v nâjvékso szreco i prestimanye, da je szmeo dècskec, steroga szta szprijala za szvojega szina, oprâvlati szvéto szlüzso dühovnika.

Tak je dècskec vszaksi dén noszo po vârsi na szvoji prszaj bozsega Zvelicsitela. Vszaksi dén je meo priliko viditi, kak szo nyegovi sztarejsi vérszki bratje junasko sli na moriscse, kde szo dàli zsvlénnye za nebeskoga Krâla. Tô ga je tak navdüsilo, da je szkleno grâtati dühovnik.

V pèkovszkoga dèticsa preoblécseni dühovnik i nyegov oszemlètni szprepôtник szta vszaksi dén prihâjala v vôzo, kde szta med zaprètimi odâvala krüh, zednim pa tâlala na szmrt obszोजenim katolicsánom Krüh zsvlénnya. Najprlé je dühovnik sô od temnicsara do temnicsara i je szpovedao. Kda je dokoncsao, je namigno dècskeci, ki je vcsaszi pribèzsao sz poszvecsenimi ostijami. Natô je dühovnik znôva sou od temnicsara do temnicsara i ga precijszto. Za vnôge je bilô tou precisicsâvanye popoutnica v vecnoszt.

Med zaprèjtimi szta bilâ tüdi môzs i zsenâ, od steri je zse oblècs szvédocso, da szta z nemeskoga pokolénnya. Goszpa je vszikhâr jôkala i molila, goszpôd pa je potrt od sztrâja i zsaloszti hodo po vôzi szé pa tâ. »Bôg me je popunoma zapüsztó,« je mrmrao szâm pri szebi. »Tô je néznoszno. Ne bi sze bojao iti v szmrt i püsztiti szvojega imânya, ali zgübiti edino dète, stero je gvüsno prislo v roké brezbozsnî divjâkov, steri do szpremejnoli angela v satana — tô je prevecs.«

»Lübi Bôg zse znâ, ka dela,« ga je trôstala zsenâ. »Oszvedocsenâ szem, da mojo gorécsó molitev poszlühne i nâjno dète rêsi.«

»Tüdi jez vü pam, da de tvoja molitev poszlühnyena,« je nâzâdnye vdâno odgôvoro môzs. Po dugom odlásanyi sze je zacsnó priprâvlati na vrèdno jemânye szvesztev, âr je znao, da ga csâka szmrt.

Naszlednyi dén szta sze obâ szkeszâno szpovédala i pobozsno szprijala szv. precisicsâvanye. Té dén nyima je bozsi Zvelicsiteo pripravó poszèbno vezèlje. Kda je dühovnik szpovedao vsze temnicsâre, je po szvojoj navâdi pôzvao dècskeca, da bi nyemi prejk dao szvéte ostije. Decskec je vcsaszi pribèzsao od drüge sztrani

vôze. Kda ga je goszpà zaglédnola, je vszkricsala: »O Jenö, moj szinek!« Tüdi décskec je szpoznao szvoje sztarise i je szkocso k nyim. Kda je dühovnik dokoncsao szvéto opravilo i stéo oditi, je tüdi máli Jenek sloböd vzeo od szvoji sztarisov. » Do vidénja v ne-bészaj!« je szkricsao, kda je odhájao z tmicsne vôze i je escse e-dnök pogledno ocso pa mater.

Kda je naszlédnyi dén znöva priso v vouzo, je zvédo, da szta ocsa i mati zse na drügom szvéti.

Bög je jünaskoga dühovnika csuvao i vodo po nyegovi potàj, tak da né priseo neprijätelom v roké. Sz szvojov vrélosztjov je rejso vnogo düs

Minölo je doszta lét i v tom csaszi szo gràtale velke szpre-mémbe. Tüdi francuska revolucia je henyala. Jenö, steri je kak dète noszo szvéte ostije v pariske vôze, je gràtao dober dühovnik, steri je nihao szvojo domovino i sò v miszijone. Posztao je miszi-jonszki püspek i je nasztavo nôvo püspekijo v Szévernoj Ameriki. Szvetnisko je zaklúcsao szvoje zemelszko zsvilénje, stero je bilò poszvecseno bozsoj diki i zvelicsanyi düs.

—>O<—

Kmetje, Trzsci, Mestri, Delavci
nalágajo szvoje peneze pri

Muraszombat és Vidèke Hitelszövetkezet

PRLE KMECSKA POSZOJILNICA
Postatakarék csekkszámia 29047 Telefon sz. 62.

Hranilne vlogè jemle

öd vszakoga i je obresztüje najbouse.

Poszójlla dávle

na kezese i na tabulacijo.

Za hranilne vlogè je dobroga

sztánja prek 650.000 P.

Pridite v szvoj dom, kde szmo vam vszaki csasz na razpolago

Széchenyi István-utca 5.

Mica - Pobožsnica pred nebeszkimi vràtmi

Bum, bum, bum. . . ., je ruzsilo po nebeski vràtaj.

»Aj, aj, sto ruzsi tak mocsno,« pomiszli nebeski vratàr szv. Peter. »Gvüsno je kaksi kovàcs, steri je navajen mocsno tucsti, ali pa kaksi glüpi sztarec.«

Previdno odpré i szkôz napô otrznyena vràta sze riva szüja, piuklava zsenszka oszoba. Tak sze je szilila, kak da bi vcsaszi stêla biti v szrédi ni nebesz.

»Pocsàkaj i ne szli tak naprej,« pràvi szv. Peter. »Sto pa szì pravzaprav?«

»Ka? Ne poznas me?« je szkoro uzsaljeno odgovorila sztarica. »Jaz szem Mica — Pobožsnica. Na zemli szem napràvila doszta dobroga: dosztakràt szem hodla k szpôvédi i precisicsävanyi, bila szem v III. rédi i v vnôgi bratovscsinaj, prva szem bila pri proscijaj i drügi cêrkveni prireditvaj. I zdaj naj csàkam? Meni szo pravili, da vcsaszi po szmrti pridem v nebesza.«

»Vsze, ka szì zdaj nastêla je lêpo priporocsilo,« méрно odgovori nebeski vratàr. »Poglédati pa tüdi trbé, ka szo escse drügi od tebé zapiszali. Dobro znà, da tü gor tüdi na tô pázijo, ali sze za dobrimi déli, stera sto szpunyàva, ne szkriva kà szlaboga i ali nyegovo zsvlênnye odgovàrja pobožsnim vajam, stere opràvla.«

Szv. Peter püszi vràta otrznyena, angeo pa nyemi prineszé knigo, v stero angeli varvàcsi zapiszàvlejo dobra i szlaba dêla szvoji varovancov. Nê trbélo doszta obracsati, pa sze je zse odprla sztràn z dugim szvédocsansztvom od Micinoga zsvlênnya.

Kda je szv. Peter precsto dugi popijsz Micinoga zsvlênnya i vnôga zamerkanya stera szo bilà pripiszana kre sztràni, je nagübao cselo. Zacsno je na glàsz cstéti:

»Ohrànila je devistvo, pogôszto je hodila k szpôvédi i k precisicsävanyi, bila je vpiszana v vnouge bratovscsine, pomàgala je pri nabéranyi v dobre naméne — ali«

Zdaj je szv. Peter pogledno Mico z osztrim poglédom i pravo dale:

»Tü je tüdi drügo zapiszano, ka te nen poràcsa prevecs. Poszljúsaj: toga i toga dnéva je po vecsernicaj escse osztàla pri cêrkvi sz szvojov prijätelicov i je ogovàrjala drüge lüdi; bila je nevocséna drüгим; za domàcse dosztakràt nê mèla leipe reicsi; dosztakràt csemerno odgovàrjala; na opomine sze je obregüvala; dosztakràt je bila domà csemeraszta; pri pécsi je ruzsila z lonci;

dosztakrát je tüdi pizjala kakse nepodpisano pizmo od drügi i nyim je sz tém szkôdila; vecs lét je bila csemerna na dühovnika, steri nyoj je odkrito povédao isztino; szploj szi nej dàla dopovédati nika taksega, ka bi jo szamo malo ponizsalo; klepetala je csé je szamo mèla priliko; dvakrat je dobila pêneze v dobre naméne, pa je za drügo ponücala; tüdi je lagala, csé joj je tô bilô v haszek, v cérkev je isztinszko doszta hodila, poszébno csé je bila kaksa parádiya, na stero je prislo doszta lüdi; rada je sztála blüzi szpovednic, da je vidla, kak dugo sze sto szpovidävle; szàma sze je pogôszto povrsno pripravila za prejém szvésztev, dosztakrát ji je prijèla szamo z naváde. Molitve v szvojoj szobi në mela rada, àr je tam niscse në vido. Pogôszto sze je brigala za drüge sztvári, za stere në trbélo, pri tom pa je zanemàrjala szvoje duzsnozsti.«

Kda je szv. Peter do konca precsto, je pogledno Mico i rêszno pravo:

»Szi csüla? Miszlim, da szàma szpoznas, da za nebésza se nëszi zrèla.«

Mica je trepetala i në najsla rêcsi za odgôvor. Szv. Peter je nadalüvao:

»Kak mi je znàno, szi v zsvilenyi mocsno zavüpala v Marijo i szi nyoj na csàszt doszta molila. Sô mo jo pitat, kà ona miszli od tébé?«

Szv. Peter je sô k Mariji i ona nyemi je pràvila:

»Míce Pobozsnice ne szmes izklücsiti z nebész. V zsvilenyi je vszikdàr bila malo omejena, v sôli sze në navcsila doszta katekizusa, pri prédgaj je miszllila, da sze nanàsajo bole na drüge, kak na nyo. Zatô je bole z nevédnozsti kak z hüdobije szpàdala v grèje. Àr pa je bila domislàva i gizdàva jo posli nazáj na zemlo, da sze pobôsa i isztinszko gràta pobozsna düsa. Szkrbi za tô, da jo zadene doszta ponizsanya i posli joj beteg.«

Szv. Peter je zvrso Marijino narocsilo. Mico je poszlaò nazáj na zemlo. Priporôcso nyoj je, naj vszaksi dén premislüje od toga, kà je csüla z knige i naj sze trüdi, da sze isztinszko pobôsa.

»Kda pà prides,« nyoj je pravo zapirajôcs za nyov vràta, »mo zsé tüdi po tom znao, ali szi sze pobôsala, da bos lépse klonkala. Cse mores szpèmèni tüdi szvoje imé, àr Mica Pobozsница sze nékak gizdàvo csüje. Mogôcse pa szo ti szamo lüdjé dàli tô imé, da bi sze ti poszmehüvali, àr szo v tvojoj pobozsnozsti glédali szamo gizdo.«

Zsmetno je bilô Mici, kda je mogla na vszo tô prédgo mucsati, àr në znàla odgôvora. Vrnôla sze je na zemlo, da dela pokouro i da nazádnye venda pride v nebésza. . .

+

Vcsimo sze iz zgornyega zgléda i bojmo isztinszko pobozsni, në pa szamo zatô, da bi nasz drügi hvàlili. Bôgi je szamo pràva pobozsnozst dopadliva.

Glászi

z drügoga szvétá

»JE PEKEO - I JAZ SZEM NOTRI!«

Dobra pobozsna mati znamenitoga piztátela prelátusa Szegura je pripovédávala naszlédnyo isztinszko zgôdbo:

»Bilô je v Rusziji i tô v Moszkvi, malo pred zacsétkom bojne 1812. leta. Moj dédek grof Rosztepsin, moszkovszki guverner, je meo prijátela grofa Orloffa, steri je bio brezvéren môzs. Po ednoj obilnoj vecsérji szta sze zacsnola grof Orloff i nyegov tovàváris generál V. na trno grdi nacsin norcsáríti z vére i z pekla. Szlédnyics je grof Orloff pravo: »Ka pa cse lé je kâ po szmrti?«

»No,« je odgôvoro generál, »tisztí, steri prlé vmerjé, naj pride drügomi povédát.«

»Dober domiszlek,« je odgôvoro Orloff.

Preci vinyeniva szta szi dalâ császtno rêcs, da szpunita tô o-becsánye.

Nikelko kednov szlédi sze je zacsnola bojna z Napoleonom. Ruszka vojszka sze je posztávila prôti i generál V. je dôbo poziv, naj prevzeme povelsztvo na neksem vázsnom mészti.

Za kakse tri kedne po generálovom odhôdi sze je moj dédek rávno oblácso v gojdnó. Naednók nékâk náglo odpré dveri nyegove szpálnice. Bio je grof Orloff blédi kak sztêna.

»Orloff, ti szi tii?« ga je dédek zacsüdeno pitao. »Kâ te je prineszlo szé? Ka sze je zgôdilo? Ka szi tak blédi?«

»Oh szamo ne pitaj,« je vzdehno grof. »Bojim sze, da znorim. Pred pár hipi szem vido generála V.«

»Generála V.?« sze je zacsüdo dédek. »Ali je zsé nazáj priso?«

»O nê,« odgovori Orloff i szi zakrije lice z rokâmi. »Nê priso nazáj i rávno tô me sztrâsi.«

Moj dédek ga nê mogo razmêti i ga je probao trôstati. Nazádnye pa pita:« Povej mi dônok, ka sze je zgôdilo i ka pomêni vsze tô?«

Grof je probao premâgati szvojo razburkanoszt i je zacsno:

Moj lübi Rosztepsin, generáliij V. i jaz szva szi obecsala, da tisztí, steri prlé vmerjé pride drügomi povédát, cse ka je po szmrti. Pred pô võre szem méрно lezsao v poszteli. Naednók je nékâk náglo razgrno zavészó pri poszteli i dvâ sztopâja od mené je sztao generál V. szmrtnoblédi, sz právov rokôv na prszaj i je sz sztra-snim glâszom pravo:

»Je pekeo - i jaz szem notri.«

Té je pa nàglo premíno. Priso szem, da tí tó povém. Csiszto zmésani szem. Csüdna sztvar je tó. Ne vé'm, ka naj mislim od nyé?«

Moj dédek je steo Orloffa pomiriti, reksi, da je tó szamo domislíja, razburkani zsvici i t.d., kak sze zsé tróstajo brezvérci, csé je zacsne mantrati miseo na vecsnoszt. Szlédi je dao naprécsi konye, da sze je Orloff lejko pelao domó.

Kaksi deszét dni szlédi je prineszo poszlánc dédeki z bojnoga póla níkse vázsna porocsila, með nyimi túdi porocsilo, od generálove szmrti. Rávno tiszti dén i tiszto vóro, kda ga je vido gref Orloff, ga je zadéla krugla v szrcé, tak da je mrtev oblezso. . .«

(Dr. Keller: Armenseelen—Geschichten)

„Ogeny v vicaj je podóben peklenszkomi ognyil!“

Naszlédnyo zanimivo zgódbo je vó dao z dovlényom visise cérvkvene oblászti belgijszki dúhovnik M. Curigne. Presztávlena je bila na vecs jezíkov i je dozsvíela zsé vecs vó-dávany.

V prvoj polovini mészeca júliusa léta 1870-toga je obsütíla mláda núna szesztra Szerafina v nadpúspekíji Mecheln mocsno dúsevno bolecsino, stere szí nej znála raztolmácsiti. Túdi drúgim szesztram je bila nyéna pobitoszt vganka, ár szo jo vszikdár vidíle vszéléo. Júliusá 29-ga pa je dobíla szesztra zakesnyeno szporocsilo iz Francíje, da je nyén ocsa mró pred 14 dnévi i zdaj nyoj je pósztaló vsze ocsivésztno.

Od toga dnéva szo sze notrasnye muke vnózsíle i vnogokrát je razlócsno csíla récsi: »Lüba hcsérka szmilúj sze mi, szmilúj sze mi!«

Októbra 4-ga szo sze dúsevnim mukam pridrúzsíle túdi mocsne bolecsine v glávi, stere szo gracsívale od dnéva do dnéva hüjse i szo trpéle do polovice mészeca. Oktobra 14-ga vecsér, kda je bila sz. Szerafina zsé v poszteli, zaglédne szvojega ocsó vszega v plaméni i jako zsalosztnoga. Pri tom poglédi jo prevzeme taksa szmilénoszt, da zacsne na glász jókati. Od zdaj naprej ga je vidla rédno vszaksi vecsér ob tisztoj vóri. Miszlíla je, da je ocse mogo vcsíniti komi velko krívico v zsvílényi i zató more trpéti po szmrti. Ocsa, kak da bí vido nyéne miszli, je eden vecsér szpregóvoro:

»Né, níkomi neszam vcsino níkse krívico; trpím zavolo szvoje pogószte nepotrplívoszti i escse drúgi falíng. . .«

Szesztra ga je nató píjala, csé ne csíti olajsanya po telkíj szvétimesaj, stere sze za nyega szlúzsíjo. »O, ja,« odgovori ocsa,

»vszako jütro csütím pozsivlajôcsó roszó, stera pozsivla mojo düso. Tô pa escse nê zadoszta, potrébne szo tüdi krizsne pôti.«

Pri ednoj priliki je pravo ocsa: »Ne vês, ka je vecsnoszt. Kda düsa zaglédne Bogà, gràta zsédna po nyem. Obszojen szam na sészt mêszecov v vice. Cse bi pa klôsterszka družsina doszta molila za mené, bi sze mi szkrajso csasz kastige. Bôg mi je dopüsztó, da sze ti lejko prikazüvlem do szvoje oszloboditve. Kak neszpa-meten szem bio, kda szam bio prôti tvojemí vsztópi v klôster. Zdaj pa mi je lejko szamo v tvojoj blizsini nâjti olajsàvo, drüga moja déca pa miszlijo, da szem zsé v nebészaj.«

Ocsa je isztino gucsao; drüga nyegova déca szo isztinszko miszlija, da je ocsa zsé v nebészaj, vê je nêkàk pravo szesztri: »Tvoj ocsa je vmrô kak szvétec i je gvüsno zsé v nebészaj.«

Szesztra je pitala ocsó, sz kém bi nyemi mogla najbole pomàgati. Odgôvoro je: »Zsélím deszét szv. més i vnôgo krizsni pouti.«

Oktobra 17-ga je pravo, da je prejsnyí dén dôbo malo olâjsa nya. Szerafina nyemi je odgovorila: »Szirmaski ocsa, ali ne vête, da szesztre nemrejo vszikdâr moliti? Moremo tüdi szpunyàvati klosterszke duzsnoszti i opràvlati vsze felé dela.«

»Ne zahtêvam, da bi vszikdâr molile, odgovori ocsa,« liki da mi pomàgate z obüjanyom dobroga nakanenya i z odpüsztki. Poglédni ogyeno grabo, v steroj sze nahàjam! O, csé bi lüdje znali, ka szo vice, bi ràj vsze potrpéli, da ne bi prisli v nyé i da bi pomàgali düsam, stere szo notri! Ti mores gràtati szvéta nüna i mores naténci szpunyàvati vsze duzsnoszti. Vice dühovniski person* szo néka sztrasnoga!«

Szesztra je isztinszko vidla ogyeno grabo, iz stere szo sze zdigàvali gôshti oblâki dima. Pogléd na nyo sze nyoj je vtiszno nezbriszno v szpomin. Pogràzsajôcs sze v plamén je ocsa zsalo-sztno zakricsao: »Zsédén szem, zsédén szem!«

Miloszt, da je ocsa szmeo prosziti za pomôcs, je bilô placilo za nyegova dobra dela, stera je v zsvlennyí zvrso. Bio je tüdi véren Marijin csasztiléc. Poleg toga je bio szmileni do szíromàkov.

Edna szesztra je trpela mocsne bolecsine v zobàj. Szesztra Szerafina jo je priporôcsila ocsi. V tisztom hipi szo bolecsine henyale.

Oktôbra 30-ga vecsér je ocsa tózso: »O szvét ne vê ali pa nescse vérvati, da je ogyeny v vicaj podôben peklenszkomí ogyeni. Sto bi mogeo szamo ednôk obiszkatí vice, ne bi vcsino vecs niti ednoga màloga greha.«

Na düsni dén sze je prikàzao ocsa sz szmehlajôcsim obràzom, rekôcs: »Dnesz szmo dôbili doszta trosta i je velka vnozsica düs sla v nebésza:« Natô ga je vidla tüdi neksa drüga szesztra, ki je bila nemérna zavolo szvojega ocsé. Szirmàk je doszta lét zanemàrjao szvoje vérszke duzsnoszti i je vmrô brez szvésztev.

»Vas ocsa nê pogübleni,« nyoj je prävila prikàzen, »obszojen pa je na dvajszi lét sztrasnoga trpljenja v vicaj. V trôst vam povém, da je vasa màla szesztra N. pred krátkim zapüsztila vice i sla v nebésza.«

Na zapôved szvojega szpovednika i sz. prêdnice je sz. Szerafina pitala ocsó, ali je isztina, da trpljenje v vicaj preszêga muke mantrnikov.

»Isztina je.«

Novembra 30-ga je ocsa tózso: »Tak sze mi vidi, da szem zsê cêlo vécsnoszt tü. Moja najvéksa muka je zdaj nevgasliva zsêja po Bôgi. Nephrenyoma sze zdigävlem k nyemi, doszégnoti ga pa nemrem.«

Decembra 14. do 25. sz. Szerafina toti nê vidila ocsé, nyéne muke szo sze pa tak vnozsilé, da je lé sz tezsävov mogla priti v kapêlo k pônocsnici. Gvüšno jo je podpéro ocsa, ki nyoj je steo v szvétoj nôcsi naznaniti szvojo résitev. Rävno med pozdigävanyom sze nyoj je prikàzao szvéteo kak szunce i nyoj veszêlo pravo:

»Moja pokôra je dokoncsana. Priso szem, da sze zahvålím tebi i drügim nünam, stere szte telko vcsinole za mené. Od zdaj naprej pa mo jez za vâsz molo.«

Po prihôdi v szvojo szobico je szesztra ob szlednym vidla ocsó. Ponôvo je szvojo zahvålo, nyoj obecsao, da joj szproszi popuno vdânoszt v bozso voló i miloszt, da bi mogla brez viç priti v nebésza.

Szesztra je szlêdi prävila, da sze je ocsa tak szvéto, da je komaj razlôcsila potêze na nyegovom obrâzi. Szâma pa je tak povédano plavala v môrji radoszi i szrecse. Vzsivala je csüdovit düsevni mér i popuno oszvedocsenye, da nyéna vidênya nêszó bila prázna.

Kak prlé ocsa, je zdaj tüdi sz. Szerafina zselêla Bogà V szvétoj nôcsi, kda sze nyoj je on szlednyokrät prikàzao, je tüdi zacsütüta zacsétek plücsnoga betega, steri jo je za pô leta zsê szpravo v vécsnoszt. Szvoje velke bolecsine je prenâsala z mantrnikov potrplivosztjov. V nôcsi szvoje szvetniske szmrüti v pétek juniusa 23-ga, ki je bio zâdnyi dén v oszmini szvétka Szrcà Jezusovoga, je med blâzsenim popêvanyom zrôcsüla szvojo csiszto düso Bôgi.

(Dr. Keller: Armen-Seelen Geschichte)

—O—

Za dvê léti, szedem mészecov i pét dni...

Za tri dni je kaplán dôbo odgôvor preiskoválnoga birouva. Glávna razpráva je bila dolôcsena za decembra 13-ga ob deszeti.

»Hvâla Bôgi!« je zasepeto kaplán po prijanyi odgôvora. Bio je popunoma méren. Szamo molo je vecs kak prlé. Gorécse je proso Bogà za sztanovitnoszt.

Sz szinom vréd je molila tüdi mati. Proszila je Bogà za miłoszt, da bi mogla vdàno prenàsati krizs, steri jo je csakao.

Molili pa szo tüdi vérniki v Heiligenbergi, poszébno v gràdi pri Wildingovi i pri zvonàri Jakobi.

Glàsž od birovijszke razpràve je zbüdo v váراسi velko pozoroszt i razburkanoszt i tô tém bole, àr je cèli réd varasàncov dôbilo pozványe, da sze razpràve vdelezsijo kak szvédoki.

Trinàjszti december je napocso. Tô je bio dén, kaksega se màli váras nê vido. Zse rano zajtra sze je zbràlo pred biroviyo na jezere katolicsànov. Prisli szo od vszej krajôv. Radi bi vidli junaskoga dûhovnika — mantrnika. Zsela pa sze nyim nê szpunila. Zavolo nevarnoszti je preiskovàlni birôv' dao pripelati betezsnika zsé vcseràsnyi vecsér v birovijszko palacso. Vnôzsica je zopszton csàkala, da bi vidla kaplàna, kda bi ga pelali z spitàla na biroviyo. Ali zsé tô, da sze je zbràla tak velka vnôzsica, je bila velicsàsztna manifesztàcija za katolicsànszko véro. Lüdsztvo je glaszno pozdràvlalo szvédoke, steri szo prihàjali eden za drüгим.

Naednôk sze je prikàzala na cészti kaplànova mati. Szprevàjala jo je edna nüna z spitàla. Sztarka nê stela, da bi joj lüdsztvo szkazüvalo kakso diko. Nepoznàna sze je stela prerivati szkoz vnôzsico. Obràz szji je zakrila z gôsztim slàrom. Nakanênye sze nyoj nê poszrecsilo. Varasànci szo jo zapazili. V naszlédnyem hipi je slo od vüszt do vüszt:

»Kaplànova mati ide!«

Za hip je zavlàdala grobna tisina. Natô pa je zagrmélo i vsza vnôzsica sze je szünola prôti sztarki. Mozsjë szo sztégnoli roké, da bi jo zdignoli i neszli. Sztotnija szoldàkov, steri szo sztàli pred biroviyo je komaj zadrzsàla. Vüszt pa nyim tüdi szoldàki neszo mogli zadèlati. . .

Vôra je odbila deszét. Szvédoki szo bili zsé zbràni. Vnôzsica je pricsaküvala kaplàna. Kda sze je zvédlo, da je zsé vcseràsnyi

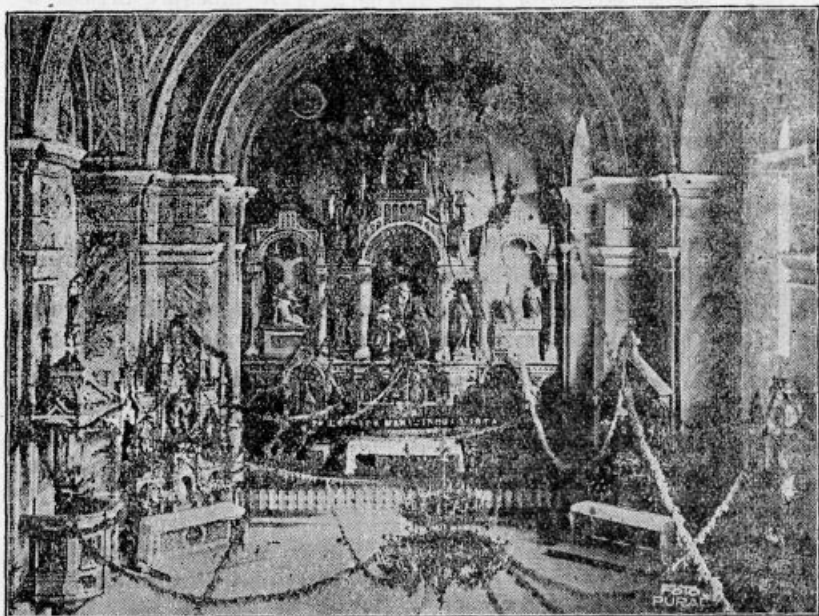
dén bio prepelani v vózo, je vnózsica glaszno zammrála. Mozsjé, steri szo sztálj blízi dvér, szo sze zgenoli, kak da bi stéli vdréti v palacso. Szoldáki szo zdignoli pükse.

Med tém je biló v velkoj dvoráni vsze pripravleno. Biróvi szo szédéli za zelenim sztolom. Na sztóli je sztao med dvéma szvécsa ma krizs. Dvorána je bila nabito puna. Za razprávo szo sze zanijmáli kaplánovi prijáteli i naszprótniki. Szvédoki szo szedéli v klo-páj na právoj sztráni zelenoga sztola. Kaplán je szédo na zato-snoj klópi.

Predszedník je pogledno drúga biróva. Teva szta prikimala. Nató je scinkao. V dvoráni je nasztánola tisina. Zacsnolo sze je cstenyé obtozsnice.

V obtozsnici szo bilá zapiszana vsza kaplánova déla, stera je zagrêso próti májniskim zákonom: da je zápro cérkev, stera je dr-zsávna lászt; da szí je prilászto plebánoske pravice i vcsino na-szlédnyi szedemdvajszti zlocsinov: szedemkrát je mesúvao, pétkrát krszto, ednók zdávao, szedemkrát podélo szlédnye mázanye i sti-rikrát meo szprévod.

Med cstenyom je bila v dvoráni grobna tihóta. Kda pa je cstenyár vtihno, szo sze zacsúli globoki zdihi.

Glávni oltár v cserföldszkoj cérkvi, pri sterom je Juliusa 25-ga imeo nóvo meso szalezijánszki nóvomésnik, csasz. g. Kreszlin Martin z Murabeszterce.

»Ali sze csütite krivoga?« sze je teda obrno predsédnik k obtozsenci.

Vszi szo obrnoli ocsi prôti kaplàni. On sze je szméhlaó. Predsédniki je odgôvoro:

»Pripoznam, da szem vcsino tô, ka mi cstéte z obtozsнице. Krivoga pa sze ne csütim, ár ne szem vcsino nika szlaboga. Szpunyàvao szem szamo duzsnoszti, stere mi nalàga dùhovniski sztàn. Csé tô nê bilô povoli drzsàvnim zàkonom, nemrem pomàgati. Bozsi zàkoni szo nad cslovéskimi zàkoni.«

»Ár je obtozsenec pripozno krivdo,« je szpregôvoro predsédnik, »szo szvédoki nêpotrêbni. Recs mà goszpôd orszacscki tozsiléc.«

Orszacscki tozsilec je bio dr. Cseholinszki, po rôdi polàk, a zgojen v pruszkom dùhi. Obtozsbo je tumacso osztro po màjniski zàkonaj. Nalàgao je zlocsìn na zlocsìn. Kaplànova déla: mesüvanye, krscsenye, zdávanye itd. je predsztavo kak revolucionàrna dela. Z nyimi je kaplàn lüdsztvi dàvao korázso za puntanye. Na konci je predlàgo, naj sze obtozsenec obszôdi na sészt lét vóze.

Mati sze je sztrószila i sze mogla z vszov mocsjôv prijéti, ovaci bi sze zvrnôla sz sztóca nakla. Globoko je zdehnola.

V dvoràni je nasztano nemér. Nôvovérci szo odobràvali tozsitelov predlog, katolicsàni pa szo protesztêrali.

Predsédnik je scinkao i kda je nasztano v dvoràni mér, je pravo:

»Rêcs mà obtozsenec.«

Natô sze je obrno h kaplàni i ga pitao:

»Ka znàte povédati v szvoj zagôvor,«

Kaplàn sze je zravnao. Bio je popunoma méren. Zagovornika ne meo, ár sze je steo szàm zagovàrjati. Zacsno je:

»Krszto szem déco, ár nasz nasa véra vcsi, da déca, stera vmerjëjo brez krszta, ne pridejo v nebésza. Blagoszlàvlo szem zàkonszko zvézo, ár bozsa zapovéd veli, da tà zvéza more biti blagoszlovlena. Betezsnike szem szprevido, da bi nyuve dùse ociscsene od greha, nasle vécsni mér. Mrtvece szem pokàpao, ár szo nyuvi domàcsi proszili za krscsànszki szprévod i ár bi nepokopana têtla bilà nevarna za vàras. Goszpôdje birôvje, csi scséte imenüjte tà dela za zlocsine. Ne proszim szmilénya, ár csé vszeznajëcsi Bôg zseli od mené pokôro, jo rad szprimem. Obszôdite me! Z mojï vüsztt ne te csüli tozsbe. Ali znàjte, da po boji pride zmàga i napôcsi dén, kda katolicsànóm znôva zaszija szunce szlobode.«

Kaplàn je vtihno. Katolicsàni szo nyemi ploszkali, nôvovérci pa ruzsili z nogámi. Predsédnik je mogo cinkati. Zabadav. Tàbo-

ra szta sze posztavila eden prôti drügomi. Priti je mogla policija i szprâzniti dvoràno. V nyoj szo osztali birôvje, szvédoki i obtozsenec.

»Ali scsête gucsati?« pita predsádznik kaplàna.

»Nê!« je obtozsenec krâtko odgôvoro.

Natô szo kaplàna odgnali z dvoràne. Birôvje szo odisli na poszvetüvanye. Szvédoki szo nemérno csakali.

Za kakse pô vöre szo sze birôvje povrnoli. V dvoràno szo pripelali tüdi kaplàna. Predsádznik je vsztano i csteo obszôdbo, ki sze je glaszila:

»Sz tém, da szi je obtozsenec brez dopüscsanya orszacske oblászti priszvojo plebânosko oblászti i je zvrsvao dühovniske posle, sze v szedemdvajszti szlûcsâjaj pregrêso prôti màjniskim zákonom. Obszoja sze na dvê léti, szedem mêszecov i pét dni zsmêrne vôle.«

Orszacski tozsilec je zmigâvao z glavov. Z visinov kastige nê bio zadovolen. Kaplân je osztao méren. Cêlô naszméhno sze je.

Szvédoki szo zacsnoli mrmrati. Kaplân je zdigno rokô, da bi je poméro.

»Odzsente obszojenca v vôzo!« je velo prendsádznik temnicári.

»Z Bôgom, lübi szin!« je kriknola mati i razpresztrla rokê, da bi obinôla kaplàna.

»Lüba mati, mérno odijte domô i csâkajte, dokêc ne odszêdim kastige,« je mérno pravo szin. »Potém bova sla po szvétü.«

Csâkala bom, lübi szin. Tvoja mati je na vsze pripravlena. Z Bôgom!«

Kaplân je tüdi drügim zamahno z rokôv v szlovo. Natô szo ga zsandári odgnali.

Mati sze je escse té dén povrnôla domô.

»Kda pridejo goszpod Franc?« jo je pitala szlûskinya.

»Za dvê léti, szedem mêszecov i pét dni.«

»Kda? . . Kak?« jo je dékla zacszüdeno glêdala.

»Zdaj mi daj mér, Jozefina! Vütro ti vsze povém.«

Jozefina je odisla v kühnyo.

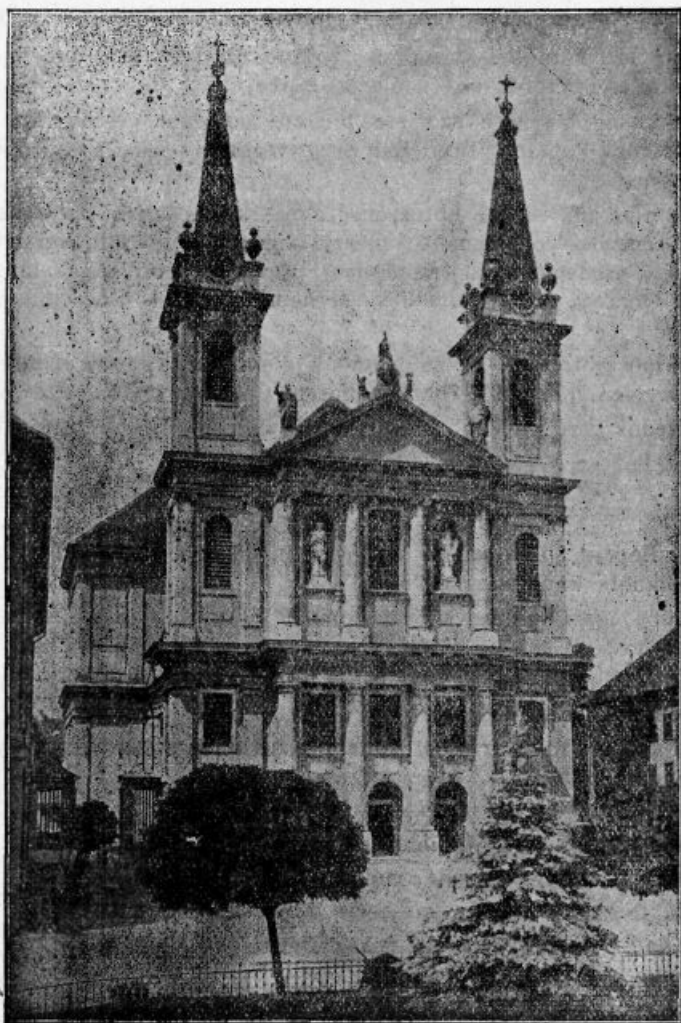
Mati je osztála szâma. Poglêdala je szkôz okno i zasepetala:

»Do vidênya!. . . Do vidênya!. . . Za dve leti szendem mêszecov i pét dni. . .«

Z ôcsi szo nyoj privréle vrôcse szkuzé.

Zlâto materino szrcé.

(Z romàna: Strachwitz: »Kak hrâszti v vihéri,« v sterom je popisani Bismarkov prôtikatoliski »kulturni boj.«)

Püspökova cérkev v Szombathelyi.

Dve znameniti prireditvi v Budapesti.

Za csiszto zsvilenye mladine i szvétoszt zákona.

Drüstvo katolicsànszki doktorov i drüstvo evangelicsànszki doktorov szta màrciusa 1.-ga, 2.-ga i 3.-ga priredili za vizzikosòlszko mladino na Pàzmány Péter univerzi v Budapesti predàvanya od szpolnoga zsvilenya i zákona. Predàvali szo znameniti katolicsànszki i evangelicsànszki doktorje. Vszi szo naglászili v gòvoraj, da de nasa mladina szamo té mogla zsvéti csiszto i nepokvarjeno i da bodo zákoni szamo té taksi, kak zselê Bòg i kak je tò v haszek nàrodi, csé de lüdsztvo imélo mocsno véro. Sto teda scsè, da de sze mladina sz csisztim, nepokvarjenim zsvilenyom pripravlala na szrečno, bògidopadljivo zákonszko zsvilenyé, jo more vérszko vzgàjati.

Na konci je bila vòdàna deklaràcija, stera med drüгим zah-tèva:

V vszej odnosàjaj szpolnoga zsvilenya more priti do valànoszti Krisztusova nràvoszta.

Za potrebno drzsimo vzgojo mladine za zákon, naglàsanye szvetòszti zákonszke priszége. obszojamo lehkomiszelno locsitev zákona i nôvo szklèpanye zákona.

Obszojamo nenràvne veszelice, pocsütne plésze, . . . izdàjanye, razsirjanye i odàvanye nenràvnih knjig, novin i kèpov.

Naszlednye izjàvlamo, da je szpolna zdrzsnoszta pitanye vòle. Za zgojo, za vtrjüvanye vòle szlüzisjo naràvni i nadnaràvni pripomòski. Naràvni szo: Osztròszta naszprouti szebi, trèznoszta, pametno zsvilenye, gibanye tèla i mocsno délo. Nadnaràvna vrétina môcsi pa je zsiva véra i sztàlno krépcanye düse sz Krisztusovov zsvivov mocsjöv.

Gornye récsi bi mogao vszaksi k szrci vzéti: tak mladina kak sztarejsi. Poszèbno sztrèbè zapòmni, da szkoro vszaksi, ki sztrèbè necisztim zsvilenyom pokvari mladòszta, imà szlèdi neszrečno zákonszko zsvilenye. Necisztoszta pa obsuva mlade lüdi v prvom rédi véra, bogàbojècsnozta. Zatò pa, sto scsè oszttàti nepokvarjen, more po véri zsvéti, predvszém moliti, hoditi k bozsoj szlüzisbi, szpovédi i szvétomi precisicsàvanyi.

Velko katolicsànszko szpraviscse.

V zacsetki oktòbra sze je vrsilo XXXI. (trèsztiprvo) katolicsànszko szpraviscse, (kongrészt), steroga szo sze vdelèzsile jezere najbòsi i najbole délavni katolicsànszki mozsòv i zsen iz cèloga or-

szàga. Szpraviscsi je tñdi Szvéti ocsa XII. Pij poszlaò szvoj pozdràv i blagoszlov. Telegram je toti prekeszno priseo, tak da szo ga nê mogli precestéti na szpraviscsi, a szo ga szlédi objàville novine.

Na szpraviscsi szo gucsali velki goszpòdje i prepròszti délavci. V gucsaj szo vszi naglászili, da sz szilov i oblásztnosztjov nê mogòcse sztvoriti mira. Fundamenti právoga mira szo: pravica, lùbézen i delo.

Na szpraviscsi szo med vnògimi drùgimi tñdi gucsali: Apostolszki nuncij, Serédi Jusztiniàn hercegprimàs i Kállay Tìbor miniszter.

Apostolszki nuncij je med drùgim pravo: »Kda v cslovécsoj drùzsbi zse nema valànoszti véra, csüt pravice, lùbézen i cènitev vrédnoszti, stera sze szkriva v cslovécsem déli, teda neszmileno nasztòpi csüt oblásztnosztì, zametàvanye dùhovni vrédnoszti i izklùcsna cènitev materijàlni dobròt. . .«

Hercegprimàs je naglàsao: »Mi tñdi sz poglédom na naso národno szkùpnoszt glàszimo i zselèmo pravico naznotra i nazvùna, kda medszebojno razmérje poszàmezniaka i drùzsbe, sz pripadajòcsimi pravicami i duzsnozstmi vréd, dolòcsamo po Krisztusovom návuki. . . Sz poglédom na Cérkev pa glàszimo i zselèmo pravico, kda zahtévamo pripoznànye nyénoga déla za nàrod. . .«

Miniszter Kállay pa je pravo: »Pravica i nràvnoszt sze za sztàlno nikdàr nemreta lòcsiti. Ràvno zatò je za málè národe escse bole kak za velke hasznovita tiszta podpora, stero dobi v katolicàsànzstvi, csé szledécs nyegovomi návuki szvoje napràve i vreditv sztvori nê na minljivoj politicsnoj mòdi, liki na fundamenti najvisise bozse oblászti.«

Gucsi i szklépi velkoga szpraviscsa szo pokazali pòt v bòso prisesznoszt. Zdaj szamo moremo vszi delati na tò, da v drùzsinszkom, orszacszkom i mednàrodnom zsvileni isztinszko zavlàda krscsànzszka pravica i lùbézen.

—O—

Izolera „FÉM BETONET“
sztàlno
t à l n o **DOBI SZE PRI**
v o d o v
k l e t á j **FAFLIK ALAJOS**
(pivnicaj) MURASZOMBAT

Kaszap István

Szkoro nê iména, stero bi lüdjé vu vszej pokrajinaj vogrszkoga országa telkokrát zgovárjali, kak imé Kaszap István. Nyegovo imé je poznáno povszédi po drzsàvi — poznajo je v vârasaj i vesznica-j, poznajo katolicsàni, evangelicsàni, reformátusje, pa tüdi drügóvêrci. Od nyega je napiszani vecs knig, stere tüdi cstéjo katolicsàni pa drügóvêrci.

Sto pa je Kaszap István? Ne je escse ozvàn niti za blázsenoga, niti za szvetnika, a sto ga je poznao v zsvilenyi, sto csté nyegov zsvilenyepisz i novine, ki pisejo od csüd, stere sze godijo na nyegovo prosnyo, tisztji je oszvedocsen, da je on zsé v nebészaj, kdé z drügimi szvéci i angeli vréd dicsi Bogà i vzsiva placсило za szvoje szvetnisko zsvilenye.

Kaszap István sze je narôdo v Székesfehérvári 1916. léta, màrciusa 25-ga. Imeo je dvà brata i dvê szesztri. Nyegov ocsa je bio pràvi krscsànszki môzs, mati pa preprôszta, marлива, pobožsna zsenà. Tak je màli Pista z bràtjov vréd dôbo domá dobro, krscsànszko zgojo. Kda szo mater pitali, kaksji je bio v décsinszki letaj, je odgovorila: »Nê bio nika poszébno-ga, szamo bôsi kak drügi.

Kaksji je bio szlédi? Oszem lét je hodo v csisztercijànszko gimnàzijo v Fehérvári. Tüdi zdaj nê bio nika poszébno-ga, ár sze nikdàr ne rivao naprej i ne delao nika taksega, da bi ga drügi obcsüdüvali, ali tüdi zdaj je bio bôsi kak drügi. Rad je pomàgao szirmàkom, szlabim dijàkom i ohràno je csisztoszt.

Po dokoncsanoj gimnàziji sze je mladénc odlôcso, da sze popunoma poszvéti Bôgi. V Budapesti je sztôpo v jezuitszki réd. To sze je zgódilo 1934. juniusa 21-ga, na gôd szvéto-ga Alajosa, patrôna mladine i szvéte csisztoszti. Kak v détinszki létaj i v gimnàziji, je mladénc tüdi tü osztao mucsécsi i preprôszti. Szvoje duzsnoszti je vrso méрно, szkromno, tak da drügi niti nêszo opazili. V vszem je iszkaó szamo bozso volô i sze je trüdo, da vsze szpuni szamo v vékso csésztt bozso, ne pa zatô, da bi ga sto obcsüvao i vâlo.

V klôstri je zbetezsao. Tô ga je nê potrló, ár je zsé v zacsétki szvoje-ga redôvnoga zsvilenya proszo Jezusa, naj nyemi posle trplenye. Trpéti je stéó z Jezusom za Jezusa. Trpéti je stéó za grêsnike, kak je tô Zvelicsiteo vcsino. Trpéti je stéó tüdi mészto tisztji, ki nescsejo trpéti. Trpéti je steo, da bi potrostao Jezusovo zban-tüvano Szrcé. Bolescine je popunoma méрно prenàsao, tak da szo

drügi miszlili, da beteg niti në nevaren. Escse té ne pokazao, kelko trpi, kda sze nyemi je zse blizsala szmrt. I tak je vmró popu-noma szàm 1935. léta decembra 17-ga, po noci, med tém, kda je szmilena szesztra bézsala po spitálszkoga dühovnika. Pred szmrtjov në mogeo gucsati, àr je bio operêrani na grli, zatô je szvoje zàdnye récsi zapiszao na lizstek. Glaszijo sze: »Z Bógom! Tam go-ri sze nàjdemo. Ne jôkajte, tô je nebeszki rojsztni dén! Dobri Bóg vasz naj blagoszlovi!«

Odked je mlàdi Pista dobivao môcs za tak lépo zsvilenye i tak potrplivo prenàsanye betega? Z détinszkov lübéznijov je csa-sztio preszvêto Szrcè Jezusovo i Marijo. Nyo je zvao za »nebeszko mamiko.« Szrci Jezusovomi je zrôcso vsze szvoje naméne, szvoje trpljenje i szamoga szebé popu-noma vszega.

Bóg je vcsazsi po mladéncovoj szmrti pokazao, da je bio Pista nyegov zvoljenec. Na nyegovo prosnyo szo sze zacsnola dogàjati csüda. Od vsê sztrani szo zacsnoli porôcsati od csüdezsni ozdra-vleny i od csüdezsne pomôcsi v ràzni velki potrebaj, v steri je bila cslovécsa pomôcs nemogoucsa. K nyegovomi grobi szo sze zacсно la vrsiti cêla rômanya. Katolicsàni, evangelicsàni, reformátusje i drügovérçi sze nyemi priporôcsajo i ga csasztiyo.

Léta 1941. oktôbra 11-ga sze je zacsnolo délo, da bi Kaszap István bio zglaseni za blàzenoga. Priporôcsajmo sze nyemi v nasi nevôlaj i proszimo Bogá, da de rodilo délo za zglàsenye za blàzse-noga szád.

HITELBANK R. T.

KREDITNA BANKA d. d.

MURASZOMBAT Telefon 25

Vràg i novine

Gorécsi dùhovnik i apostol krscsànszki novin Pierre l'Ermite v Parizsi je pred léti vò dao zanimivo zgòdbo. Ràvno je sò na katolisko szpraviscse. Na vògli vulice ga szrécsa vràg, ki je bio lé-pò goszposzko oblécsen. L'Ermite je pitao vràgà, kama ide.

»Scsém szì oglédati tvoje szpraviscse?« je odgòvoro vràg.

»A tak?« zapita dùhovnik. »Teda te itak zburka nase szpraviscse?«

»Nê prevecs! Vi sze szamo trùдите, organizérajte, jaz vam zsé pokàzsem, sto je mocsnejsi. Vasi gucsi, vasi szklépi szo vcsàszi isztinszko dobri, a ka pomàgajo!? Gléj mojo dlan! Z nyov szem zakrio katolicsànom ocsi, da ne vidijo. Natò sz palicov pokàzse na mimoidòcse i právi:

Pogledni toga goszpòda! Té zsé imà zavézane ocsi. Katolicsàn je a mà naròcsene brezvérszke novine. Kda je precsté, je vrzse v kosaro. Od tam roumajò brezvérszke novine po cèloj hisi. Tùdi v kùhinyo pridejo. I tak prédgajo moje brezvérszke novine po cèloj hisi.

Szpòtoma prideta dùhovnik i vràg do baute, kdé je màla pùklava zszenszka odàvala vszefelé novine.

»Malo henyajva!« sztàvi vràg dùhovnika. »Pogledni vase katolicsànszke novine, kelko ji nàjdes na tē dugi policaj?«

»Eden, dvà. . .« sté dùhovnik. Natò vtihne

»Dale, dale«, sze je zaszmejao vràg.

»Eden, dvà, . . .« je znòva stéò dùhovnik, pa pà vtihno.

»Zdaj pa precsti moje novine!« veli vràg. Àr dùhovnik mucsi, szam zacsné stéti. Med tém právi dùhovniki i kàzse poszamiczne novine: »Té novine szo moje zavolo brezvérszki cslànkov. Té drùge szo moje zavolo grdi povészti. Trétje zavolo grdi kèpov. . .« Tak szta vràg i dùhovnik stéla novine i szta nastéla 43. Vràg sze je na konci zaszmejao i zmagovito pravo: »Vidis, 43 pròti 2! Sto je teda mocsnejsi?«

Mimo je priseo drùgi dùhovnik. Vràg ga je najprlé grdò pogledno té pa pravo:

»Tùdi té goszpòd imà zavézane ocsi i ne vidi. Pogledni ga, kak sze je zosvico. Ràvno je koncSao prédgo v szòszidnoj cèrkvi. Dobro je prédgao i mené sztrasno zacsarò v szvojoj prédgi. Pa ka nyemi pomàga? Nyega je poszlüsalo 400 lüdi, jez pa jèzeram pa jèzeram prédgam sz szvojimi novinami.«

Bilò je ob seszti vecsér. Po cészta j i vulicaj szo hodile velke csupore lüdi. Tò szo bili inasje i déticsje z bout i delavnic. Na pò-

tí prôti dômi sze je szkoro vszaki sztavo pred bautov i szí küpo vecsérne novine, stere szo bilé prôti katoliske. Vràg sze je szmèjao i pravo dùhovniki:

»Gléj mojo prédganco! Tà màla bauta vszako vöro krádne dùse dùhovnikom, pa ne szamo dùse odrasceni, liki tüdi mladine, déce, steri küpüvlejo i cstéjo szlabe novine.

Od cérkvene pobožnoszti je prisla mimo goszpà, Vràg je pitao dùhovnika, csé jo pozna.

»Poznam. Rédnó hodi v cérkev i je kotriga dve cérkveni drüzsb,« je odgôvoro dùhovnik.

»Zednim pa moja vérna narocsnica!« sze zaszmejé vràg. Dèn za dnèvom dàvle pèneze za szlabe novine i sz tém podpéra moje délo.«

Neka csasza szta obà mucsala, natò pa je vràg dale gucsao:

»Jaz szem gizardávi na szvoje novine! Tò szo moji prédgari, steri prédgajo po cèlom vàrasi, po cèloj drzsàvi, po vszej krájaj szvétá. I tò prédgo poszlüsajo véksi tao katolicsàni, pa ne vejo, da sz tém delajo prôti szvojoj véri, àr màjo zavézane ocsi.«

Natò szta sla dale i szta prisla do preci zapüscsene hise, kdé sze je mèlo vrsiti szpraviscse. Vràg je zaniclivó szkimao i pravo:

»V toj màloj hisi bote mèli szvoje szpraviscse?«

Dùhovnik je pogledno szvojega naszpròtnika i nyemi mérno odgôvoro:

»Dvoràna zàdnye vecsérje je bila escse ménsa, kak je dvoràna v toj hisi.«

Vràg je natò zapszüvao.

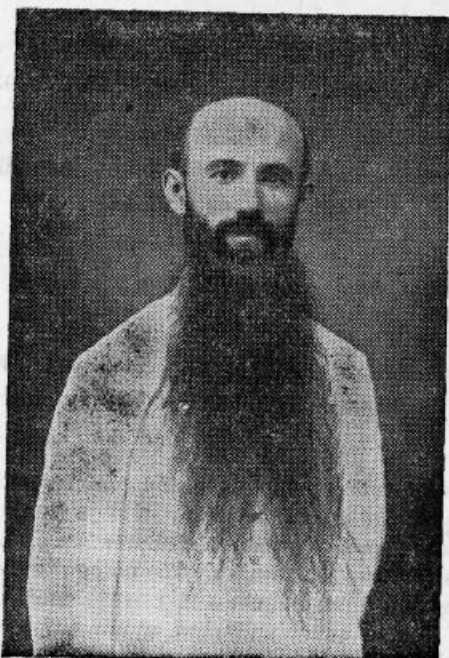
Dùhovnik je dale gucsao:

»Csé tüdi sze zdaj veszelis zavolo szvoje zmàge, pa jaz trdno zavüpam v zmàgo Tisztoga, ìki imà récsi vecsnoga zsvivenya. . . Jaz szem popunoma oszvedocsen, da pridejo drügi csaszi. Tèda bôdo tüdi katolicsàni vidli, ja, vidli popunoma jaszo. A teda jaj vràgi i nyegovim pomagácsom!

Natò je hitro sztòpo v hiso i dveri mocsno zàpro vràgi pred nouszom. V dvoràni je gucsao o. Bonaventura ràvno o vásznoszti dobroga tiszka.

„Da bo edna ovcsárnica, eden pasztèr”

»Jaz szem dobri pasztir i poznam szvoje i moje poznajo mené, kak 'mené pozna Ocsa i jaz poznam Ocsó; i szvoje zsvilenye dàm za ovce. Escse drüge ovce mam, stere nêszo z té ovcsárnice; tüdi tiszte moram pripelati: i poszlüsale bodo moj glász i bô ena ovcsánica i en pasztér.« (Jan. 10, 14—16.)

Nas misszionár Keréc József, apostolszki vikár v Kini.

Szkoro miné 2000 lét, kak je Jezus pravo té récsi. Z nyimi je naglászo, da pride csasz, kda bodo vszi ljudjé vadlüvali edno véro; naime tiszto, stero je on prineszo na szvét i bodo méli szamo ednoga pasztéra, steroga je tüdi on posztavo; nàime naszlédnika szvétoga Petra — pápo.

Nyegove récsi sze escse nêszo szpunile, àr je na szvéti vecs vér i tô ne szamo krscsànszki, liki célô pogànszki. Ka sze doticse vére, je cslovèstvo na naszledüvajócso formo razdéljeno:

Katolicsàni: V Evropi 209,672.679, v Afriki 7,729.109., v Ameriki 136,357.425, v Ázsiji 19,196.956, v Ausztràliji 2,085.814.
Szküпно 375, 041.983.

Evangelicsànci: v Evropi 127,212.452, v Afriki 6,872.266, v Ameriki 39,610.824, v Ázsiji 5,047.539, v Ausztràliji 6,711.616.
Szküпно 185,451.697.

Drügi krisztjàni: V Evropi 110,812.834, v Afriki 8,825.455, v Ameriki 414.019, v Ázsiji 23,208.948, v Ausztràliji 364.041.
Szküпно 143,625.297.

Zsidovje: V Evropi 10,121.297, v Afriki 549.801, v Ameriki 4,863.406, v Ázsiji 494.338, v Ausztràliji 30.370.
Szküпно 16,059.212.

Mohamedànci: V Evropi 22,434.419, v Afriki 53,845.666, v Ameriki 120.008, v Ázsiji 154,138.391, v Ausztràliji 29,750.095.
Szküпно 260,288.579.

Pogànszke vére: V Evropi 0, v Afriki 76,667.066, v Ameriki 1,996.844, v Ázsiji 859,007.001, v Ausztràliji 320,107.332.
Szküпно 1.257,778.844

Brezvérci: V Evropi 29,941.556, v Ameriki 72,251.344
Szküпно 102,192.900.

Csé gorànye sume prestudéramo, vidimo, da je od vszej lüdi szamo eden strti tao krcsànszki, katolicsánov pa je szamo 18. 3%

Délo, da bi bila edna ovcàsarnica i eden pasztér po Krisztusovi récsàj je miszijonszko délo. Nàloga miszijonszkoga déla je dvojna: 1. szpreobrnóti nekrscsànszke nàrode (pogàne, mohamedànce, zsidove, brezvércé;) 2. zdrüzsiti vsze krcsenike. Tò nàlogo zvrzsàvlejo v prvom rédi miszijonàri i miszijonàrke, ki zsvévjo med pogànszkimi nàrodi, ji vcsijo, za nyé szkrbijo i med nyimi sirijo véro Vszej miszijonàrov je okóli 22.000, miszijonàrk pa 50.000. Vogrszki orszàg imà v razlicsni dezsélaj Ázsije 30 miszijonàrov. Tüdi nasa krajina imà miszijonàre. Med nyimi je najbole poznàni Keréc József, ki zsé duga létà szivé na Kitàjszkom i je zsé pósztào vikàr (miszijonszki püspek.)

Miszijonszko délo szo duzsni vszi vérniki podpérati. Podpéramo ga sz tém, da v miszijonszke naméne molimo i miszijone z dàri podpéramo. Pobèranye za miszijone sze vrsi vszako léto v cèrkvaj na Trèkràlovo (januàra 6-ga) i na miszijonszko nedélo (trétja nedéla v oktòbri). Na vogrszkom sze je v leti 1942-om nabràlo za miszijóne 281.019 pengov. Jako darovita jen bila vo-

gyárszka mladina. V dvê létaj je zbràla za odkùip pogánszke décé 14.200 pengöv, làn pa je aldüvala za miszijonszke naméne 17.145 pengöv. Nê je pa szamo z pénezi sla na pomôcs miszijonàrom, liki tüdi z molitvami i drügimi pobožsnimi vajami. Katrige mladinszkij miszijonszki drüzsba szo v dvê létaj aldüvale za miszijône: 280.429 szvéti més, 200.550 szvéti precisicsávany, 606.308 molb Oltárszko-ga szvéstva, 1,518.049 deszetinki csizla, 1,777.142 vör vcsenya, 10,790.316 szamopremagovány, 71,247,408 pobožsni zdihov, kak tüdi 3,743.207 ràzni molitvic.

Zdajsnya szvétovna bojna je posztávila miszijonszko délo v velke nevarnoszti, tô pa ne sztràsi miszijonàrov i miszijonàrk. Oni escse z véksov gorécsnosztjov délajo, csè ràvno szo vszikdàr v szmrtnoj nevarnoszti. Tüdi mi zdaj escse vecs miszlimo na miszijone i je escse bole gorécsse podpérajmo sz szvojimi molitvami i szvojimi dàri.

— + —

Pri nasz szta poznàni predvszém dvê miszijonszki drüstvi: Drüzsba za sérjenye vére (DSV) i Djànye szvétoğa dètinsztva Jezusovoga.

Drüzsba za sérjenye vére. Kotrìga je lehko vszaki katolicsàn, ki je szpuno 12. léto sztaroszti. Kotrìge vszaki dén molijo Ocsa nas i zdrava Marija z dodàtkom: »Szvéti Francissek Kszaverij, proszi za nàsz!« Mészecsno plàcsajo 20 fillérov.

Djànye szv. dètinsztva Jezusovoga. Kotrìge szo déca — solàri. Na mészec plàcsajo 2 filléra i vszaki dén molijo edno Zdravo Marijo z dodàtkom: »Szvéta Dévica Marija, proszi za nàsz i za szirmasko pogánszko déco!«

— + —

Vpisite sze v té drüstvi (na farofaj ali pri gg. vérovucsitelaj) i podpérajte miszijonszko délo. Pàpova zsela je: **Vszi vérniki za vsze nevérnike!**

Poszvétitve brezgresnomi Szrci Marijinomi.

Marija je v prikázanyí v Fatimi razodéla zselo, naj bi sze szvét poszvétó nyénomi brezgrésnomi Szrci. Od tisztoaga eszasza sze poszvecsitijejo nyénomi Szrci püspékije, várasi, fare. V nasoj krajini szta sze làni dvé fari poszvétíli.

Poszvétitev belatinszke fare.

Marija je zse pred 26 léti pozvála szvét v Fatimi, naj sze poszvétí nyénomi brezgrésnomi Szrci. Szvétí ocsa pápa Pius XII. sze je ravnao po nyénoj zseli i je predlânszkim (1942-ga léta) na szvétek Krisztusa Krâla poszvétó cêli szvét nyénomi Szrci.

Da bi tüdi mi szpunili Marijino zselo i naszledüvali Szvétoaga ocsó, szmo sze làni májusa 30-ga vszi ouszvetno poszvétíli Marijinomi brezgrésnomi Szrci.

V pripravó za poszvétitev szó szlüzsilé prédge v mêszeci májusi. Tüdi v solaj i na szpraviscsaj vérszki drüstev sze je vecskrát gucsalo od toga. Tak je teda vládalo velko zanimanye. Poszvecsénye szamo pa je preszégalo vsze pricsaküvanye. Belatincí szó në rômarszka pôt, tak teda nëszó v navâdi prosecije. Tém véksa je bila ginyenoszt, kda szó v nedélo popoudne drüga za drügov prisle prosecije z vsze vesznic v fari. Déca i odrasceni, moski i zsenszke szó prisli v taksnoj vnozsiní, da domâ szkoro nisce ne osztáo. Po belatinszki vulicaj szó sze csüle Marijine pészmi i molítve fârníkov, ki szó nató sz szkuznimi ocsmi pokleknoli pred Marijin kêp, steri je bio posztâvlen na szrédi cêrkev.

Romari szó naszkori do zâdnyega kóta napunili velko cêrkev. Poszvétitev sze je zacsnola ob trétjój vöri, kda je goszpod plebânos sztópo na prédganco i je v lépoj prédgi razlozso namén i pomèn poszvétitve. Nató szmo szküпно odmolili poszvétíljno molítve. Po litanijaj i szvétoam csiszli szmo sze razporédili za zadosztíljno prosecijo. Në mogócse popiszati csütenya, stero je napunilo szrca, kda szó zdignoli kêp Szrca Marijinoga, steroga szó neszli v proseciji. Níti edno okó në osztalo szüho, escse glâsz pészmarov szó zadüsile szkuzé, âr sze je vszaksemi vidlo, kak da ne bi neszli szamo Marijinoga kêpa v proseciji nego da bi ona szâma sztópala med nami.

Tó csütenye nasz je szprevâjalo med cêlov prosecijov. Zato je pa vszaksi sz takso gorécsnosztjov molo i tak navdüseno popevao. Zvünasnyo podóbo prosecije je podignolo tó, da je tüdi mi-

losztivna grafica sla z nami. Pridružisile szo sze nam pa tüdi csa-sztite szesztre z szobocskoga spitála.

Po proseciji je bio v cêrkvi blagoszlov z najszvetêsim Oltâr szkim szvesztvom, natô szo sze pa fârniki razisli na szvoje dôme.

Dén poszvétitve osztâne v nezbrisznom szpomini vszaksemi, steri je bio navzôcsi. Tüdi nê osztao brez szâda. V szpomini na nyega sze v nasoj cêrkvi vszaksi dén zmoli csiszlo v zadosztacsi-sinye za grehe cslovéstva.

Poszvétitev bántornyszke fare.

V Fatimi je Bôg po Mariji naznano cêlomi szêti, naj henyâ grésiti, naj déla pokôro, naj szpreobrâcsa gresnike i naj z âldovi i dobrimi delami zadosztüje i mirij razzsajleno preszvéto Szrcé Jezusovo i brezgrêšno Szrecé Marijino. Tô naznanilo je mélo tüdi szvoj lêpi odmêv v bántornyszkoj fari.

Zsé nekolko mêszecov pred poszvetitvov fare szo nasi mészni-ki v prédgaj razlagali tô Marijino naznanilo, zsé nékaj mêszecov prle szo nam vszako nedélo pred vecsernicami v cêrkvi cstéli fatim-szke dogôdke. Globoki vtisz na nâsz je napravila Marijina tozsba, da je Szrcé Jezusovo vsze prevecs zsaljeno od lüdi. Csüde i pri-kazüvanya Marijina szo nam vtrdile véro, dühovno poszvecsénye trej mâli pasztircsekov pa nasz vsâszki genolo do szkuz. Szâd toga dühovnoga déla i té pripravè je bio, da sze je na szvétek Kri-sztusa Krâla bántornyszka fara poszvétila brezgrêsnomi Szrci Ma-rijinomi.

Blizsânya pripravè je obsztojala v tom, da szmo vezš mêszec oktober molili v cêrkvi csiszlo-i pri vszaksoj deszetinki dodâli mo-litev Fatimszke Marije: »Jezus odpüsztü nam nase grehe, obva-ri nasz peklenszkoga ognya i pripelaj v nebésza vsze düse, poszé-bno escse tiszte, stere szo najbole potrebne tvojeja szmilénya.« Devét dni pred szvétkom Krisztusa Kralà pa szo szv. csiszlo sz tov molitvov molili po vszej družsinaj.

Poszvétitev je mela szpokorni znacsâj, zâto szo vérniki opra-vili pred nyov szvéto szpovéd i na szam dén poszvecsénya szo pri-sztópili k vküpnomi szvétoimi precisicsävanyi. Popôdné szo vérniki z vszej obszin prisli v cêrkev v proseciji. V znaménye pokôre szo vérniki bili po mogôcsnoszti vszi v csarno oblécseni, med po-tjöv szo molili zsalosztni tao szvétoega csiszla i szpêvali szpokor-ne pészmi. Obé bántornyszki cêrkvi, sztâra i nôva szta bilé punivi z vérniki.

Za uvod v poszvétitev je bila prédga, v sterøj szo g. esperes razlozsili pomén poszvétitve i obvéznoszti za vérnike, kj sze poszvétijo brezgrêsnomi Szrci Marijinomi. Natô pa szo vszi vérniki naglász zmolili naszledüvâjôcso molitev: »O Marija, Kralica pre-

szvétoga csiszla, pomocsnica krscsenikov, ki szi po preprosztój déci pokazala szvéti pôť v lépsó prisesztnoszt, ponizno poklekmeno pred tvoj oltár, da sze Tebi, Tvojemi brezgrêsnomi Szrci za vszikhâr zrocsimo i poszvetimo.

Znâmo, da je Tvoje Szrcé obdâno sz trnyom, ár ga nezahvál-ni lûdjé prebádajo z greji. Obzsalûvajôcs pripoznamo, da szmo Te zsalili tûdi mi i nasi domâcsi. Pri toj ôszvetnoj poszvétitvi Ti ob-lûbimo, da scsémo moliti zajtra i zvecsér, da scsémo moliti poszêbno szvétó csiszlo za szebê i za vsze, steri ne molijo. Prejémali mo pogôszto szv. precsiscsâvanye, da bo Jezus prebivao v nasem szrci. Vszikhâr scsémo gucsati isztino, ár znâmo, da sze Ti lazsniva viuszta gnûszijo. Bôgali mo szvoje sztarise, kak je Tebé bôgao Jezus v Názareti.

Z lûbézni do Jezusa i Tebé, za szpreobrnjenje grêsnikov i v zadosztacsinenye za bogoszkrûnsztva Ti zselémo vszaksi dén doprineszti kakso odpôved i premagûvanye.

Zdaj pa sze obrâcsamo k Tebi, nasa nebeska Mati, v zavûpanyi, da nasa prosnyá gene Tvoje brezgrêсно Szrcé. Proszimo Te szprimi v vârsztvo Szv. Ocsó i szsproszí szvétóej cêrkvi mir i popuno szloboscino. Szprimi v szvoje varsztvo nevérnike i nârode, stere lôcsi zmôta ali razkol. Naj Te gene prelévanye krvi i jokane neduzsne decé, ki jôcse po szvéti od bolecsine ocsov i mater. Szsproszí szvéti mir, da bodo vszi nârodje pomirjeni med szebov i z Bôgom Tebé blagrûvali i sz Tebov Jezusovomi Szrci szpêvali szlâvoszpêv lûbézni i zahválnoszti.

O Marija, poszlûhni nasz! O Marija, vari nasz! O Marija, rêsi nasz. Amen.«

Po toj poszvétitvi, med sterov je nê osztalo szkoro niedno okô szûiho, je vszá cêrkev z grmêcsim glâszom zdignola pêszem:

Marija, pomâgaj nam, bojni je esasz

Na tebé glêda vszaksi zmed nâsz.

Marija, vsze lûdsztvo jecsi:

Marija, pomâgaj nam Ti!

Za zaklûcsek szmo zmolili csiszlo i litanije i vérniki szo sze pomérjeni v dûsi povrnôli domô.

—»-O-«—

Preisz	<i>MURAVIDÉKI DIVÁT ÜZLETE</i>
Adolf	<i>prle Tivar gvanti, sze priporocsa szvojim kundsaftom z gotovimi moskimi gvanri i modnim blâgom.</i>

Romanye k „Mariji pod logom”

Léta 1942. je v nasem Kaledàri bila opiszana zgodovina rômanya k Mariji na püsztjini. Vrediteo Kaledàra na konci szpizsa pripomené, da je nàrod nase krajine tüdi 1941. léta prirômao szé. Tomi moramo dodati, da sze nekdasnye rômanye obnôvilo zé léto prlé. to je 1940. léta, kda je prisla prva prosecija z Bãrkoc pod voditelsztvom Grahove matere.

Rômanye léta 1943. je zé bila prava vérszka marijanszka manifesztàcija. Gg. düsni pasztérje szo po szvoji faraj zé prlé oznanili szporéd rômanya i pôzvali vérnike, naj porômajó k Mariji v Bãntornyo. Vérniki szo sze tomi pozványi ôdzvali v punoj méri.

Zsé eden dén prle szta prisli dvê proseciji, barkoszka i z Felsőszölnöka. Obojo szo szprijali domàcsi g. esperes. Té dén je bila vecsér prédga od toga, kak je Bög Marijo dolócsó za voditelicc vszej bojov prouti hüdomi dühi i kak je Marija v vsze tej bojay zmàgala tak v zsvilenyi poszamicsni krisztjànov kak v boji prôti krivim návukom v zgodovini Materecérkvi. Po prédgi szo bilé szlovészne vecsernice. Té zadvecsarek sze tüdi szpovédalo na sztotine i sztotine lüdi. Szpovédàvalo je pét dühovnikov od edne võre popódnévi do edenàjszte võre vecsér. Vérniki szo pred lépo razszvétlenim Marijinim oltàrom molili i szpéváli cêlo nocs.

Na vélko meso sze je zacsnolo szpovédàvanye zajtra ob peti pa je trpélo do dvej zadvecsara. Szvéto precsiscsàvany je trpélo po cêle võre. Té dén je bilô 2840 precsiscsàvany.

Ob poudeveti szo zacsnole prihàjati prosecije. Prva je bila murahelyszka, ki szo jo pripelali g. Korén murahelyszki dühovnik. Natô je prisla mogócsna belatinszka prosecija z g. plebànosom dr. Molnàrom i mil. g. groficov Zichy Marijov. Cslovék sze je pri tom szpômno na nékdàsnye grofe Banfije, ki szo sze pred rômanjom v Bãntornyo osztro posztili i prihàjali péski k Marijinomi szvétiscsi. Za belatinszkov prosecijov je prisla bagonyszka, palinszka, adorzjànszka i cserföldszka, stero szo pripelali g. kaplán Gyuran. Vsze szo prihàjale v najlépsem rédi i csüdo vszaka je szpévála prôti cêrkvi pészem:

Marija, pomàgaj nam, bojni je csasz

Na tebé gléda vszaki zmed nàsz.

Marija, vsze lüdsztvo jecsi:

Marija, pomàgaj nam Ti!

Kda szo sze prosecije po vrszti v cêrkvi poklonile pred milo-

sztnov podôbov Marijinov, sze je zacsnola ôszvetna szlûzsba bozsa.

G. Grégor, kaplân belatinszki szo v lêpoj pretreszlivoj prédgi pokazali na Fatimszko Mater bozso i narôcsili, stera je dala po neduzsnoj déci cêlomi szvéti. Bojni csasz 'je csasz pokôre i zadoscsanya, zâto naj vszi, ki szo prisli od dalecs i domâcsi bântorszki fârniki oprâvijo tô pobožnoszt v dûhi pokôre i zadoscsenya i tak komaj lekho z zavûpanyom od Bogà proszimo pravicsen mir. Vêrniki, steri je bilô pri szlûzsbi bozsoj nad oszem jezero, szo pazljivo poszlûsali v szrcé szégajocse récsi prédgara.

Po prédgi je bila ôszvetna szv. mesa sz trêmi dûhovniki. Szv. meso szo opravili domâcsi g. esperes pri oltâri, posztavlenom pri glâvni cêrkveni dveraj. Oltâr je bio tak poszrecseno posztâvleni, da je vsze lûdsztvo vidlo na nyega. Poszêbno je bio lêpi kêp brezgrêsnoga Szrca Marijinoga, za sterim je bila plâva draperija z belimi pûsleci szivi rôzs.

Po mesi je bila prosecija z Marijinim kêpom, 'stere sze je vdelezsilo vecs jezér vérnikov i je bila dvâ kilométra duga. Vêrniki szo do szkuz genyeni szprevâjali z gorécsimi molitvami i navdûsenimi pészmani szvojo nebesko Mater po lêpom pôli nase Krajine i lêpo nakincseni bântornyszki vulicaj. Po proseciji szo bilé ôszvetne popêvane vecsernice i na konci blagoszlov z Najszvetejsim. Szlûzsba bozsa je trpêla notri do dvej popôdné. Vêrniki szo vszi zdrzsali do konca, vsze v dûhi pokôre i zadoscsenya.

Po szlûzsbi bozsoj sze je nûdo cslovéki tûdi lêpi pogléd. Rômarje szo szposzéli po trataj okôli cêrkve i oprâvlali szvoje obéde. Iméo szí vtisz, kak da pêtjezero lûdi szédi v tràvi, stere je Jezus csûdezsno naszito z nekolko krûhi i ribami. Po obédi pa szo sze rômarje v prosecijaj povrnoli na szvoje dôme.

Med cêlov szlovésztnosztjov szo szpêvali rômarje pod vodsztvom domâcsega g. kântora i pészmarov z vszej fâr lêpe marijanszke cêrkvene pészmi. Pêszem vecs jezér grl sze je sirila v mogôcsni akordaj po ravnini i gor prôti nébi.

Na málo meso pa szo k bântornyszkoj Mariji priromali z Râckanizse nasi Medzsimurci. Z drûgi fâr szo pa prisli poszamics, z Râckanizse pa v proseciji. Med szlûzsbov bozsov szo pár pészmi zaszpêvali Râckanizsanci szâmi. Domâcsi g. esperes szo je v zbrâni récsâj pozdravili i je pözvali, naj pridejo vecskrât escse k Mariji v Bântorniyi, kdé zsé od nekda nâjdejo vérniki obilno vrêtino miloszti i pomôcsi.

Poszêbnoszt toga zâdnyega rômanya je bila, da je bilô vékse od prvejsi i da szo prisli nasi z Felsôszôlnôka. Pôt do Bântornye

szo prehodili v ednom dnévi. Vsze je obsüdüvalo nyuve lépe pé-
szmi, gorécsó molitev pa pobožno obnásanje.

Czasztilci Marijini, létosz sze pá znájdimo pri nasoj bántor-
szkoj Materi bozsoj!

—O—

Tri nove mese v nasoj krajini.

Lanszko léto szo bilé v nasoj krajini tri nove mese. Edno je
imeo novomésnik z szombathelyszkoga bogoszlovja, dve pa novo-
mésnika z szalezijánszke družsbe. Podámo krátek popisz vsze trej
novi més.

Nova szv. mesa g. Gasparics Rudolfa v Bantornyi.

Lanszko léto je bántornyszka fara dála szv. Matericérkvi stiri
novomésnike, gg. Tkálca od Lippe, g. Zvéra z Lendvaszentjózsefa,
g. Horváta z Lendvanyires, dühovnike szalezijánszke družsbe i g.
Gasparics Rudolfa, szvétnoga mésnika, Prvi trjé szo szvoje studije
opravili v drügi országaj, odked zavolo bojne nészo mogli priti
domo szlüzsit nove mese, zato je bila v tom léti v Bántornyi po-
leg stiri novomésnikov szamo edna nova mesa.

V nedelo 20. juniusa vecsér ob póoszmi je bio lépi szprejém
nóvomésnika. Na zselezniskoj stácii szo ji pocsakali sztarisje i
mládi pészmarje z Hãrsligeta pod vodsztvom g. Zsemlicsa. Té
szprejém je na pótnike napravo globoki vtisz. Od tam szo nóvo-
mésnika szprevájali décski biciklisztje z lépo nakicsenimi bicikla-
mi V Lendvaerdö szo pripravili prvi szlavolok, drügoga pa pri fãr-
noj cérkvi, kdé szo novomésnika pocsakali domãcsi g. esperes z
vnogimi fãrniki. Prvi szo ji pozdravili v iméni cële fare i espe-
resijszke dühovscsine domãcsi düsni pasztir, natô ceremoner bo-
goszlovec g. Szklédar i na zãdnye dvê bëlooblécsenivi deklicski.
Nato szo bilé szlovészne litanije, pri steri szo g. novomésnik dá-
li vszém vküper novomésniski blagoszlov.

Naszlédnyo nedélo pa je kraszna prosecija Lipplancsarov szpre-
vodila g. novomésnika v fãrno cérkev. Domà pri hisi sztarisov je
vsze navzôcse do szkuz geno blagoszlov sztarisov i szlovô novo-
mésnika od domãcse hise. Pred fãrnov cérkvov je páli mladina po-

zdrávila g. novomésnika i nyemi je pészmarszki zbor pod vodsztvom domácega kántora zoszpevao nékaj lépi novomésniski pészmi

Zsé z priprav na novo meso. sze je moglo opaziti, da sze vsza szkrb polázse na kém lépso cérkveno szlovésztnoszt nove mese. Pri vhódi szo nasz szprijali mogócsni akordi novi bántornyszki orgeo. Globoki vtisz szo napravili túdi nóvi, za tou priliko zdélani cérkveni oblêcsi. Napravile szo je z Sztudenic pregnáne szesztre Magdalenke, stere szo v bántornyszkom fãrnóm dômi najsle szvoje zacsaszno prebivãliscse. Cérkev szãma pa je bila z vénci i zsirlandami lépo okrasena.

G. novomésnika szo vodili g. esperes, ószvetno prédgo pa szo iméli g. Gyursn József, cserföldszki kaplán.

Glãvne miszli nyuve prédge szo: Velki i veszéli dén obhãjas ti bántornyszka fara. Eden tvoji szinov dnesz oprvim sztóple pred bozsi oltãr kak novomésnik.

Drãgi novomésnik! Dnesz sztóples k oltãri, ki de veszélje tvoje mladoszti. Vécsni Bóg te csãka. Nyemi szí sze poszvétó. Krúj bozsi bos tãlao vérnim. Prihãjala bodo déca, sterim bodo odszêvala nebésza z ocsi. Prihãjali bodo mladénci i mladénke z zsmetnimi boji v szrcãj, ocsevje i matere z nagubanimi obrãzi, od zsvilenya trüdni sztarci i sztarke, ti pa bos tãlao angelszki krúj za vécsno zsvilenye.

Tvoj tao v zsvilenyi de krizs, trpleny. Krisztusov vucsenik szí. Kak je on mogao trpéti, bos túdi ti mogao. Katakombe, temnice, moriscsa szo ocsiveszni szvédoki mantrniske szmrti Goszpódo- vi dúhovnikov. Kém vecs bos trpo, tém blizse bos Szrci bozsemi.

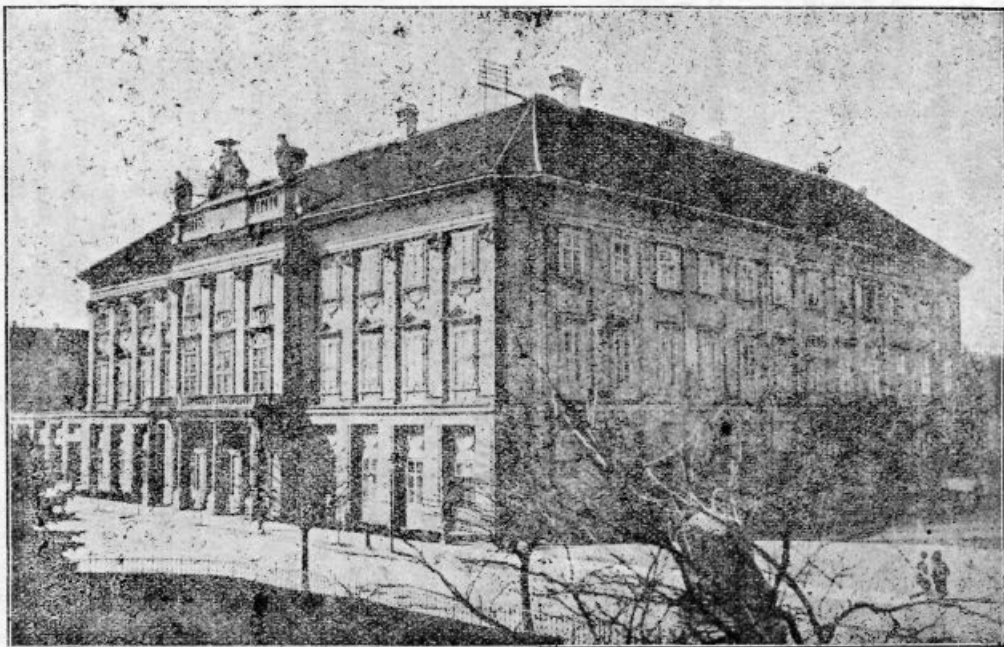
Tri rôzsice naj kincsa jo tvojo dúso: molitev, ponizsnozt, lübézen do trpécsi.

Krisztus, tvoj Goszpód je molo v võraj zapüscsenozsti na szamom. Pa túdi z vucsenikj je molo. Túdi ti moli i blagoszlov bozsi de sz tebov.

Tiszti ki je prao nogé pri zãdnyoj vecsérji, te naj vcsi ponizsnozt. On je bio ponizsen túdi nyegov szlüzsãbnik mora biti taksi.

Szpómni sze vszej szirmãkov. Ne pozãbi túdi na nase trpécse brate, dúhovniske tüvãrise, ki szo pregnãni i razscrknyeni na vsze krãje. Szpómni sze vszej tiszti, ki pijéjo kelih trpleny. Molj za nyé, da ne opésa nyuva vëra.

Jezus je jokao nad Jeruzsãlemom, steri sze ne steo szpokoriti i je zavolo toga mogao biti razrüseni. Jokao je nad Lãzarom zavolo szmrti kak naszlédkom greha. Jokao je na Olszkoj góri. àr je za vnoge zabadav bio nyegov nãvuk. Za vsze tô bos túdi ti jokao, gda bos glédao, kak de vecskrát sto rüso tvoje délo i sze

Püspekova palacsá v Szombathelyi.

obracšao od bozsega návuka, steroga bos glászo. Pa ne zdvoji. Glávno je, da de tvoja dšsna vészt csiszta. Na tihom potózsi vsze szvoje tezsàve Goszpòdi i on de ti dàvao môcs i trost.

Zdaj pa sztopi k oltàri — Bòg sz tebov, Marija te naj szprevàja!«

Po szv. mesi szo g. novomésnik dàli najprlé szvojim sztarišom, natò szobratom mésznikom i blizsnyoj rodbini, na konci pa vszém navzòcsim vérnikom szvoj novomésznikski blagoszlov.

Za volo bojnj prilik je novomésno goscsenyé ne bilò domà pod Lipov, liki szo za to priliko sz podporov vnògi fàrnikov pripravili szkromno pa priszresno goscsenyé na farofi g. esperes. Da ne bi goscsenyé bilò szlovésznejše kak cèrkveni obrèdi, szo sze gòszttje vecšer razisli.

Za tò priszresno priliko szo sze tšdi bantornyszki fàrniki szkàzali sz szvojo darovitnosztjov: kšpili szo nyemi lèpi novomészni krizs i dàli napraviti mésznikski roket i kraszno stolo.

Novomésznika je cèrkvena oblàszt poszlàla v Pecsòl, kdé vszijo kaplànšzko szlšzšbo, za stero nyim zselèmo obilen blagoszlov i bozso pomòcs.

Nova szv. mesa g.Kreszlin Màrtona v Cserfòldi.

Naso krajino je Bòg jako blagoszlovo z dšhovniki. Po dršgi pokrajinaš po vecs lét nemajo nove mese, v nasoj krajini pa ji je vszako létu po vecs. Tšdi létosz szo bilé tri, med nyimi tšdi nova mesa g. Kreszlin Màrtona, szalezjànszkoša novomésznika z Beszterce v Cserfòldi.

Cserfòldszki fàrniki, poszèbno pa besztercsànci szo zsé pri prihòdi g. novomésznika pokazali szvojo lšbézen do nyi, sz tém, da szo jim pripravili lèpi szprejém. Escse bole szo pokazali szvojo lšbézen pri novoj mesi. Novomésznikov dom, vulice, prosztor preð cèrkvov i znotrasnyoszt cèrkve szo tak okincšali, da je na dén nove mese, juliusa 25-ga vsze bilò v zelényi i z vénci opleteno.

Vrème je bilo na dén nove mese lépo i tak sze je zbràlo vnogo jezér lšdi tšdi z szòszidni fàr.

Pri novoj mesi szo prèdgali g. Halàsz Dàniel, palinszki plebànos. Med dršgim szo pravili:

Dén nove mese je za faro poszèben szvétek. Tšdi z szoszèdnu fàr pride návadno velka vnozsina lšdi na novo meso.

Z novov mesov pàli eden délavec prihàja na nyive Goszpòdove, da bo zseo i szpràvľao zšito v nebeszke zšitnice. Nemrtelne dšse szo zsétev.

Dühovníki szo od Bogà poszlàni. Ne volijo szi ji lüdjé, ne dolócsa ji szvétna oblászt, liki Bôg. »Kak je ocsa mené poszlaó, tüdi jez vász poslem.« »Ite i vcsite vsze nàrode szvétá.« Po te rêcsáj szo dühovníki bozsi poszlànci, bozsi namésztniki. Oni bôgajo Goszpôda. Vcsijo lüdi sz prédganice, vcsijo ji v sôli, v szpovednici, na szpraviscsaj i zovéjo lüdi, naj poszlüsajo rêcs bozso, naj zsvivéjo po nàvukaj bozsi, da sze bodo zvelicsali.

Zanimivo je, da sze lüdjé naproti dühovníki zbirajo v dvê szküpini: edni dühovníka szpostüjejo, drügi ga pa szovràzsijo. Dobri dühovníka szpostüjejo, zàto ka znàjo, da brez dühovníka nemrejo rêsiti szvoje düse... i zàto ka je med dühovníkom i bozsim Zvelicsarom najtesznejsa zvêza. Drügi dühovníke szovràzsijo. Tô szo lüdjé, ki tüdi za Bogà ne màrajo. Dühovník pa sztálno szpoinya na Bogà, zàto je brezvércom na pôti.

Isztina, ka tüdi med dühovníki szo taksi, v steri vgàszne szvéltoszt Krisztusova. Na vszaksem drêvi sze nàjde gnili szàd, dénok pa zavolo pár gnili jábuk ne bomo cêlo jablan dol székali. Sto dühovníka sinfa, ga raznàsa, tüdi csé je kriv, ne déla Bôgi csaszti, ne podpira szv. Cérkvi, liki ràvno naopak, siri szpàcsenye. Neszreçsnomi dühovníki sze pomàga z molitvov.

Liki dneszdén zsvívemo takse csasze, kda tüdi najbôsi dühovníki trpijo ogrizàvanye, pregànyanye.

Na prvi pogléd nemremo razmiti, zakaj szvét dühovníka szovràzsi, pregànya. Dühovníki ne kràdnejo, ne pozsigajo, sze ne bijejo... i dénok! Toda poglednimo Krisztusa, zakaj szo Nyega preganyali. Bôsi kak Krisztus nemre biti nihcse, tüdi dühovníki nê. i dénok, ka szo napravili Krisztusi?! Kak Krisztusi, tak sze godi katoliskim dühovníkom szkóz vsza sztolétja. Dneszdén pa escse prav poszèbno valàjo Krisztusove rêcsi: »Preganyali vasz bodo zavolo mojega iména« (Jàn. 15)

Krisztusa szo radi iméli, kda je lüdem pomàgao. Za kralà szo ga stéli posztavití, kda je vecs jezér lüdi nahràno. Kda szo ga pa oblászti prijale i szodile, Ga nihcse nê bràno. Kricsali szo kak bêszi: »Krizsaj ga, krizsaj ga!« Vednàko sze godi dühovníki. Kda pride na kakso faro, ga lüdjé szprimejo sz szlavolôki, pozdràvlujo ga vszomagócsa drüstva, cehi, bratovscsine, za nekelko csasza pa iszti lüdjé kricsijo: Ne nam ga trbé... vkraj z nyim!

Krisztus je szvét rêso sz trplenjom — dühovníki Krisztusovc délo nadaljüjejo.

Tüdi csé sze csaszti szpéménijo, bo dühovník meo obilno trpenya. Kda dühovník vidi, ka nyegov trüd ne rodi szàda, to boli... Kda bi bàr z neduzsne déce rad vzgôjo dobre vérnike, pa vidi, ka nyemi nyegovó délo drügi podirajo, tô boli... Csé je dühovník z lüdmí dober, nyemi podtikajo szlabe naméne, csé sze pa drzi bole rêszno, pràvijo, ka je gizdàv... tô boli...

V zacsétki boli, ali krizsani Jezus v tabernàkli dùhovnika potrôsta, okrêpi: prijáteo moj, dùhovnik moj! csé scsés biti moj, ne more biti inacsi kak je bilô z menov:

Lüdjé te ne razmijo?— Mené szo tüdi nê razmili.

Lüdjé te ogrzàvlejo?— Mené zo tüdi ogrzàvli.

Lüdjé szo ti nezahválni?— Meni szo tüdi bili nezahválni.

Lüdjé te szovràzsijo?— Mené szo tüdi szovràzsili.

Némas niksega nàszhanya?— Meni je po trilétnom zsmetnom déli osztalo szamo pár lüdi véрни.

Jaz szem tvoj Goszpôd, ti szi moj szlüzsàbnik. Szlüzsàbnik je nê véksi goszpôd. Teda sze ne csüdivaj, cse sze ti tak godi, kak sze je meni godilo. Ali ap ne vidis ràvno v tom mojo velko lübézen do tebé, da te vodim po tisztoj pôti, po steroj szem jaz hodo. Tà pôt je trnyeja i vodi na Kalvárijo. Po nyoj vodim szvoje najbôse prijátele i ji pripelam v vécsno blàszensztvo.

Tak i podôbno sze Jezus oglàsa dùhovniki i ga trôsta.

Pri vszem tem pa imà dùhovniki tüdi vnogo veszélja, zàto ka je po szvojoj szlüzsbi najblizse Goszpôdi Jezusi.

Na dômi novomésnika szo besztercsanci pripravili lêpo gosztüvanye, stero je potékalo v lêpom, dosztojnom rédi pod voditelsztvom szalezijànszkoga dùhovnika Zorko I.

Nova szv. mesa v kapelici szv. Vida.

Cêla dolinszka okroglina pozna kapelico szv. Vida. Létoasz szo pobožnsni csasztilci dvakrat rômali k nyej Na proscsenye, juniusa 15-ga szo prisli célô od Müre i sze je pri kapelici zbràlo okôli 5000 romarov.

Vnogo vecs lüdi pa sze je zbràlo na novoj mesi g. Koutra Stevana augusztusa 22-ga. Novomésnik je priseo z vnôgimi tezsàvami z Itàlije.

Novomésnik sze je augusztusa 21-ga pripelao v szvoj roj-sztni kràj. Priszrcsen szprejém sze je vrso pri krizsi na cészti. Szprijali szo ga ocsa z domàcsov drüzsinov, nadale velka vnozsina poszvàrbic, drüzshbanov i drügoga národa. Lépô szta ga pozdravila déklica i décskec sz püslecom. Bagojànszki pészmarszki zbor pod voditelsztvom kàntora g. Maucseca nyemi je zaszpevao lêpo pészem. Domàcsi g. plebànos Hauko József szo dàli novomésniki roket i stolo, nato szo ga pa pozdravili kak nôvoga brata v goricaj Goszpôdovi.

Vszi navzoucsi szo novomésnika szprevodili na cintor k maternomi grobi. Tam szo g. plebànos opravili molitve za pokojno mater, novomésnik pa szo sze szpômnili na veszélje, stero mati

vzsivlejo v nebészaj, kda vidijo, da je nyuv szin posztao dühovnik. Med nyuvim gucsom sze je vszako okô szkuzilo.

Natô szo rodbina, poszvãrbice i drüzsbanî novomésznika szpre-
vodili na nyegov dom.

Naszlednyi dén je bio jako lêpi. Od vszê sztrãni szo sze csu-
pore vérnikov pascsile prôti Szvétomi Vidi. Vnôgi szo sze szta-
vili pri hisi novomésznika. Od tam szo z novomésznikom vréd v pro-
seciji sli k kapêli. Vszej lüdi je bilô okoli oszem jezér.

Za novo meso je bio vöni posztãvlen oltãr, da szo fticsice mo-
gle pomãgati sz szvojim neduzsnim popévanyom pozvati szvétoga
Dühã z nebész.

Kapêlica szvétoga Vida v
Örszentvidi

Prédgao je domacsin g. Lovrencsics József, szalezjãnszki dü-
hovnik. Povédao je med drügim naszlednye:

Velki lübiteo mladine szvétî Jãnos Boszko, szãm z szirmaske
kmécske hise szi je zébrao nôvoga szina, pomocsnika v zgojnom
déli, z szirmaske kmécske hise v tej goricaj. Napravo je kak bozsi
Zvelicsiteo, ki za voditele szvoje Cérkve ne zébrao vucseni, bogati
lüdi, liki szirmaske ribicse i délavce.

Veszeli sze nasa fara, nasa krajina, szalezjãnszka drüzsba
i domãcsi novoga mésznika, veszelijo sze vszi navzôcsi, da je Bôg

k oltári pripelao novoga délavca v goricaj Goszpódovi. Veszelijo sze poszébno ocsa, brat i rodbina pa tüdi pokojna mati, kda vidije novomésnika pri Goszpódovom oltári.

Blázsena Emerih Katarina je vidla v prikázni, da satan pred létom 2000 dobi vékso proosztósz. Vidimo, da sze to zsé godi. Zàto pa sze napàda Szv. Cèrkev, Szv. Ocsa, dühovniki, véra tak sztràsno. Molili bomo za novomésnika, da nyemi Bôg dà mocs i dàre Szvétoga Dühá, da de vodo düse, poszébno mladino brez sztràha po tiszti návukaj, stere satan scsé zbriszati pred nami. Novomésnika pa proszimo, naj moli za nàsz vsze, da tüdi mi osztànemo sztanovitni v véri, csé tüdi bi nam trbélo za nyo krv prelévati.

Prèdga je bila v domàcsem jeziki, na kràtko pa tüdi vogrszki.

Pri mesi szo novomésnika vodili domàcsi g. plebànos Hauko József. Na konci mese szo bilé popévane litanije. Potom pa je g. novomésnik tàlao novomésniski blagoszlov i képece.

Tak novo meso, kak domà primicijo je pozdignolo lépo pripravleno popévanye bagonysszkoga cérkvenoga zбора.

Novomésnik je dodéljen vogrszkoj provinciji, i pomàga pri zgojnom déli.

**BAGONYA és VIDÉKE TAKARÉK és HITELSZÖVET-
KEZET prle HRANILNICA I POSZOJILNICA
B A G O N Y A**

Jemlé vlogé i dávle interes pod najbogsimi pogoji. Poszojila dávle na kezese i tabulaciao. Sto scse meti varno szhranyene peneze ali nyemi trbé pomòcs, sze naj zglászi pri nàsz, ár je tü nájbole varno. Ve vszaksi vlagáteo lenko potrdi, da szmo vszigdár szplácsali vszakso proseno vlogo.

— Stiván Ernő —

MURASZOMBAT Telefon: 39.

**T e h n i c s n a
V e l k a b a u t a**

**M ü s z a k i
N a g y k e r e s k e d é s**

HOFHERR SCHRANTZ

POLODELSZKE MASINE

Szkrunilci nedél i szvétkov - kastigani

Kda je Bóg na Szinajszkoj gori dao deszét zapôvédi, je tüdi pravo: »Szpoumeni sze, da poszvetis Goszpôdov dén. Sészt dni dé-laj i vrsi szvoje dèlo, szédmi dén pa je dén tvojeja Goszpôda, Boga: té dén ne vrsi niksega dèla ne ti, ne tvoj szin, ne tvoja hcsi, ne tvoj hlàpec, ne tvoje zsvincse, niti tihinec, ki je pod tvojoj sztrehov.« I dale je pravo Bóg: »Sto de té dén delao, naj bô vmor-jen!«

Trétja bozsa zapôvid nam zopovidàvle, da moramo nedélo (szabat — dén pocsitka) poszvétiti. Prva cérkvena zapôvid pa zapovidàvle, da moramo tüdi zapovédane szvétké poszvecsüvati. Poszvecsüvanye vrsimo tak, da ob nedélaj i zapovédani szvétkaj idemo k szlüzsbí bozsoj i ne opràvlamo zsmetnoga, télovnoga dé-la.

Sto brez zadosztnoga zroka neide ob nedélaj ali zapovédani szvétkaj k szvétoj mesi alj opràvla tezska déla, szmrtno grèsi.

Kak osztro Bóg zapovidàvle poszvecsüvanye nedél i szvétkov, je pokazao z vnôgimi kastigami, ki szo zadéle tiszte, ki szo ji szkrunili. Poglójmo szi neka taksi zгодb.

»Zàto szi szirmàk, àr délas ob nedélaj!«

Néki bogolüben küpec pride k szvojemi prijàteli mestri i ga opòmni, naj ob nedélaj ne déla. Té nyemi odgovori: »Lübi prijàteo, jaz szem szirmàk i moram ob nedélaj délati, ovacsi ne zaszlüzsim zadoszta za szvojo familijo.« Küpec nyemi odgovori: »Nè csüda, csi szi szirmàk; ràvno zatô szi szirmàk, àr délas ob nedélaj! Kak te more Bóg blagoszloviti, csi té dén délas? Znàs ka, napraviva pogodbo: Henyaj z délom ob nedélaj i poszvecsüj té dén, kak sze tó dosztàja dobroga krisztjàna. Za pou léta znouva pridem k tebi i ti té poravnam cèlo skodo, stero bos imó, csi ne bos délaob ob nedélaj. Szamo po pravici mi bos mogao povédati, ali bos isztinszko imeo kakso skodo.« Mester je prisztano na tó. Od toga dnéva naprej vecs ne délaob po nedélaj. Küpec je za sészt mé-szecov isztinszko priseo. Prijàteo nyemi je pravo, da sze je ravnao po pogodbi. »No, kelko ti moram plàcsati?« Mester nyemi je veszèlo odgòvoro: »Nika, csiszto nika. Poszvecsüvanye nedél mi je prineszlo blagoszlov. Pred petimi mészeci neszam imó krave, zdaj jo pa zsé imam. Pa tüdi drüge potrèbscsine szem szi lehko küpo.«

Nedélszka kosnya je sla v zrâk.

Na svajcarszkom je zsivo kmet, steri je rad prebérao liberálne novine. Zavolo toga je tüdi miszlo, da imà pravico sze norcsàriti z cêrkveni zapôvidi, dühovnikov, poszébno pa tiszti, ki szo rédno v cêrkev hodili. Priseo je csasz kosnye. Vrême je bilô cêli teden prav lêpo, ali kmet venda ne so prle koszit kak v nedélo. Stirje koszi szo sze szpravili na szenozsat i szo do poudné polovico pokôszili na velko szpâcsenyé vérnikov i escse vékso zsaloszt goszpôda plebânosa, ki je vecskrát osztro prédgao prôti nedélszkomi déli.

Szenozsat je bila pokosena, ali gléjte ka sze je zgôdilo! — Okôli trétje vöre je bilô széno zsé na pou szüho. Na ednok pa szo sze zacsnoli zbêrati csarni oblâki. Naszkori potom je zapihao csüden véter, ki je zdigno vsze széno i ga je zacsnó v zrâki vrtéti. Vise i vise sze je zdigâvalo széno i véter ga je neszo na vsze sztrani. Ne minolo pô vöre i na szénozsati ne bilô betva szénâ. — Vsze lüdsztvo je bilô oszvedocseno, da je tô bila kastiga za szkrunitév nedéle.

»Pod sztrêhov je!«

V Ementahlj na Svajcarszkom je med drügimi tüdi zsivo kmet R. Stevan, szin pobožsni sztarisov, ki pa sze szam ne doszta brigao za Bogà. Prislo je léto i zsito je bilô zrêlo. Vécsji tao je bilô zsé pozseto i szklajeno v krizse. V nedélo zajtra sze je zacsnolo oblacsiti. Kda szo sze drügi lüdjé szprâvlali, da bi sli k mesi. je Stevan zapovédâo drüzsini, da more sznopje voziti domô. Obecsao je, da csi pred dezsjom domô pripelajo jezero sznopov, jim dà telko vina, da ga nedo mogli szpiti. Med tém pride z hise mati i szszklenyenimi rokâmi proszi szina, naj ne szkruni nedéle. Stevan pa sze je zaszmiejao i nadüto pravo: »Nâjte mati, zdaj szo novi csaszi i nove sege! Sztáro je minolo!« Drüzsina je isztinszko sla sznopje vozit, betezsaszta mati pa v kôt szédit i molit.

Jezero sznopov je zsé bilô pod sztrêhov, kda szo szpadnole prve kaple dezsja. — »Gléjte mati sznopjé je zsé domà,« je veszêlo pravo Stevan. »Vsze je slo po szrecsi. Zdaj naj trêszka i sze vleva dezs, pod sztrêhov je!« — »Ali nad tvojev sztrêhov je rôka Goszpôdova!« je dodâla mati. Komaj je tô vöpovedala, sze je mocsno zaszvêtilo, nato pa sztrasno trêsznolo. Za nékaj hipov je bila cêla sztreha v plaméni. Ogen je bio tak mocsen, da ga nê bilô mögöcse pogasziti. Vsze je zgorélo. Stevan je oszramocsen i zsalosztzen sztao na pogoriscsi i zdihâvao: »Pod sztrêhov je bilô, ali nad sztrêhov je bila rôka Goszpoudova!«

Nedélszko szénô.

Na Westfalszkom v Némcsiji sze je zgôdilo naszledüvâjôcse: Neksi kmet je imeo na szenozsati szüho széno. Csi râvno nê bilô

potrebno, àr je bilò lépo vrème, je v nedélo naprégeo i sze pelao po nyé. Kda je zsé pelao széno prôti dômi, je z moszta, ki je bio blúzi farofa zagledno g. plebànosa, ki je zsalosztno kimao z glavov.

Kmet sze je zaszmejjao i szkoro zanicslivo pravo: »Gospòd plebànos, nika sze ne bojte! Mojim konyom de tò széno ràvno tak disalo, kak csi bi ga vùtro pelao domò!« G. plebànos escse ne imeo csasza za odgòvor, kda je kony kmeta brszno v cservo. Kmet je szpadno natla, konyi pa szo sze zoszagali, zasz koczili i sze sz kolami vréd zagnali v globoki potok. Konyi szo sze vtopili, széno je pa osztàlo v vodi. Kmet je na mészti oblezsao mrtev.

Prebivàlci szo szì dogòdek dobro zapòmnili i niednomi ne pride na miszeo, da bi so v nedélo dèlat.

Poneszrecsena lovina na dívje rece.

Dvà prajàtela szta sze na zapovèdan szvétèk odpravila na lovino na dívje rece. Kapute i pùkse szta vrgla na rame i szta szkocsila v csun. Med veszlanjom szta zacsila zvonènye za vèlko meso. Mlájzi právi: »Ali csújes zvonènye. Dnesz je zapovèdan szvétèk. Obrniva sze i hodiva frisko k mesi!«

»O glèj pobožsnika!« sze je norcsàro drùgi. »Od kda szì pa tak pobožsen gràtao? Moja mesa je dnesz pùksa, pri onoj v cèrkvi pa naj zvonàr meszto náj moli, csi scsé.«

Dale szta veszlala. Mlájzi je escse ednok steo tivàrisa pre-gucsati, ali zabadav. Ne dobo drùgoga odgòvora kak oprvim: »Moja mesa je dnesz pùksa.« Szkoro cèli dén szta osztala na vodi. Prôti vecsèri szta veszlala prôti brègi. Kda szta stèla sztopiti z csuna, sze je pùksa zmrsila i sztarejsega zadèla v nogò. Drùgi sze je presztraso, kda je zagledno krv, ki je vrèla z nogé i je zacsno zazàvati na pomòcs. Lùdjé szo pribèzsali i odneszli ran-yenca v nyegovo hiso. Neszrecsnik je toti osztao pri zsvilenyi, ali nogò szo nyemi mogli odrézati. Leszena noga, stero je potém noszo, ga je do szmrti szpominyala na tiszti dén, kda sze je norcsàro z mese i pravo: »moja mesa je dnesz pùksa.« Szpokòro sze je i rédno hodo k szvétoj mesi.

Dràgi lésnyeki.

Glaszup je bio mladènc v Genti, ki sze je ob nedèlaj i szvét-kaj na vsze forme kratkocsaszo, szamo na vèrszke duzsnoszti ne nika dao. Edno nedélo v jeszéi nyemi je prislo na miszeo, da je sò zsé pred poudnévom lésnyeke bràt. Kak je hodo med grmovjom, nyemi je naednok szfalila zemla pod nogàmi. Szpadno je v pèt mètrov globoki sztùdenec, steroga szo pred vecs létì kopali, ali

ár nê bilô vodè, szo ga püsztili i ga je grmovje tak zakrilo, ka ga ne bilô mogôcse vidèti.

Mladénc sze je med szpadajom jako vdaro, ali na bolecsine je pozàbo, kda je zpoznao v kak sztrasnom polozsàji je. Nê mogeo vö. Kricsati je zacсно, zazàvati na pomôcs, ali zabadav. Predalecs je bio od his, da bi ga mogli lüdjé csüti. Cêlo nedélo, cêli pondélek i tork je bio v sztüdeneci. Od glâda je tak oszlabo, da zsé niti kricsati ne mogeo vecs. V szrêdo je escse ednok zbrao vsze szvoje mocs i zacсно zdvojno na vesz glâsz kricsati. Csüo ga je néksi jäger, ki je ràvno sô po sumi. Zézvao je drüge lüdi i z nyüvov pomocsjöv je mladénca potégno z sztüdenca. Glaszup je potom dugo bio betezsen. Neszreca ga je szpametüvala, ár je bio oszvedocsen, da je bila bozsa kastiga zavolo zanemàrjanya nedélszke szlüzsbe bozse.

Stirje délavniki za edno nedélo.

Bilô je v szoboto zvecsér. V ednom vàrasi pri Réni je sztàla bårka popunoma pripravlena za odhòd. Povelnik bårke zsé jemle szlobòd od szvojega pobožsnoga sztrica réksi, da drügo jütro odide na pôt. Sztric nyemi je prigucsàvao, naj pocsàka do pondélka. Povelnik je odgòvoro: »Na bårki moramo bole glédati na ugodni véter, kak na nedélo. Sto scsé kaj zaszlüzsiti, sze mora pascsiti.« Sztric odgovori: »Venda pa bozsi blagoszlov vsze odlòcsi. Osztani vütro domà ino idi k szvétoj mesi.« Mladénc je szamozavésztno odgòvoro: »Vütro moram i scsém oditi. K mesi mo zsé drügocs sô, kda de csasz.« Nato je odiseo. Sztric je zsalosztno za nyim glédao.

Drügi dén pride sztric od mese i nàjde mladéncovoga hlàpca domá. »Ka pa ti tü délas?« ga zacslüdeno pita.— »Oh,« odgovori hlàpec, »zsé stiri vöre szmo bili na vodi, kda szmo prisli na kràj, na sterom sze je bårka sztàvila i je vecs nemremo szpraviti z mészta. pridite nam na pomôcs, pa scse drüge pozovte, da pridejo pomàgat.«

Sztric sze je szmilüvao. Najao je csune i lüdi, steri szo sli prekládat blàgo z bårke, ár szo jo morali szprázniti, csi szo jo stéli szpraviti z mészta. Tô prekládanye je trpélo stiri dni. Tak je mládi povelnik imeo mészto nedéle, stiri dni zamüde, pôleg toga pa mogo preci plàcsati tisztim, ki szo nyemi pomàgali bårko szpraviti z mészta.

Dogodki po katolicsán- szkom szvéti.

Nova nadpüspeka (érseka). V vogrszkom orszàgi szo tri nadpüspekije (érsekségi): esztergomszka, kalocska i egerszka. Sz szmrtjov nadpüspekov Szmrecsányi Lajosa i grof Zihly Gyule szta bili kalocska i egerszka nadpüspekiji szpráznyenivi. Za nôva nadpüspeka je pâpa XII. Pius imenüvao v Kalocso Grösz Jôzsefa, szombathelyszkoga püspeka i apostolszkoga adminisztratora nase krajine, v Eger pa dr. Czapik Gyulo, veszprémszkoga püspeka.

Pasztérszko pismo némski püspekov. Némski püspece szo tüdi lâni méli v Fuldi, kdé je pokopani szv. Bonifác, ki je pokrištjano Némcsijo, szvoje létno szpráviscse. Po szpráviscsi szo augusztusa 19-ga vödâli pasztérszko pismo na nêmske katolicsâne. V pizmî szo naglászili, da je szamo krscsânszka véra i bozsa posztáva tiszti fundament, na sterom sze more sztvoriti pravica, szloboda, mir, pokorscsina. Pozváli szo tüdi sztarise, naj sze bojüjejo za tô, da nyuva déca dobijo vérszko vzgojo i priliko, da bo do mogla szpunývati szvojo nedélszko duzsnoszt.

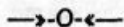
Deszétlêtnica vogrszke kat. akcije. Vogrszka katoliska akcija, stere glâvni ravniteo je prelâtus Mihalovics Zsigmond, je lâni obhâjala deszétlêtnico szvojega obsztojanya. Na szpráviscsi, ki sze je vrсило pri toj priliki, je g. ravnâteo podao porocsilo od deszétlêtnoga déla. Z porocsila je vidlivo, da je Kat. akcija v deszeti létaj zvrсила velikânszko délo. Sz pomocsjôv katolicsânszki drüstev, ki szo nyéne kotrige, sze je povszédi bojüvala za katolicsânszka nacsela i za právo vérszko zsvlénje. Med drügim je vodila boj prôti prekljanyi, za poszvecsüvanye nedél i szvétkov, za szvétoszt zákonszkoga zsvlénja.

Zidanye katoliski dijaski domôv. Na szpodbüdo katoliske akcije v Budapesti sze je zacsnolo gibanye, stero mà namén, da zberé péneze i drüge potrébscsine za zidanye velki katoliski zâvodov, v steri bi sze zgâjali dobri katolicsânszki dijâki, ki hodijo v mesztriszke, trgôvszke sôle, na univerze i v gimnâzije. V véksi vârasaj szo taksî dijaski dômi jako potrébni. Na prvom szpráviscsi (1943. màjusa 25-ga), na sterom sze je gucsalo od toga déla, szta tüdi gucsala hercegprimâs Serédi Jusztiniân i miniszterszki predsédnik Kállay Miklôs. Goszpôd hercegprimâs je izjâvo, da vcsaszi dá v té namén 50.000 pengôv. Zsela odbora je, da bi vszaksî katolicsân bàr 1 pengô dao v té namén.

Csüdovita bozsa pozvànya. V pàriskom bogoszlovji je med bogoszlovci 110 taksi, ki szò zszé prvle mèli razlicsna pozvànya: 1 ezredes (polkovnik), 1 visziki vojaski povelnik, 23 oficérov, 26 podoficérov, 4 marinarszki oficérje, 10 inzsenérov, 2 pizàtela, 6 fiskàlisov, 1 finansni nadzornik, 1 fabrikant, 33 z razlicsni pozvànny i 2 prvejza revolucionàrna voditela. — Po razlicsni szvétni pôtaj szo hodili, nazàdnye pa ji je Bòg prignao na szvojo pout.

Vatikànszka stamparija. Szpàda med najvékse i najbole vrejena stamparija na szvéti. Pòleg té je escse edna, drùga i to stamparija Drùzsbe za sirjenje vére. V toj stampariji v 250 razlicsni jezika j stampajo knige i drùge stampe. Za délavce je v telovnom i dùsevnom poglédi dobro preszkrbleno. Vszakse léto opràvijo dùhovne vaje i sze tak pripravijo na vüzemszke szvétke.

Bratovscsina Szrca Jezusovoga. («apostolsztvo molitve») imà 28 milijon kotrig. Med tèmi szpàda 4 i pô miljòna na »Euhariszticsne krizsare,« tò je na décsinszko szkùpino bratovscsine.

Szentgotthàrd z okroglinov

Dizma ali Gezma.

Nieden zmed velke »decé« ne pozrocSao telko szkrbi dšsnomi pasztéri, za niednoga escse ne telko molo, kak za ovcsico numera 66. Imeo je velko »déco«, pászeo je csüdne »ovce«, àr je bio dšsni pasztér v temnici. Vnogo je dozšivo v dugi letaj szvoje zsmetne szšilzsbe, ali niedna nyemi zrocšena dšsa escse nê sla v vecnoszt brez szvésztev.

Vsza temnica je znàla: Goszpòd dšsni pasztér moli, doszta moli i vszakšega pridobi za pokòro. Dozdaj je bilò tak. Ali tà numera 66! Môzs je szmrti zapiszani, meo je jetiko v zàdnyoj sztopny, od szpovédi pa ne steo nika csüti. Csé bi slo za kakšega di-vjega razbojnika, za kakšega morilca, bi cslovék escse razmo nyegovo ponàsanye, a v temnico je priso zavolo nekse kràdnye. Pa sze itak ne steo szpovédati. Dšsni pasztér nyemi je lšbezšivo prigucsàvao i ga proszo, naj sze pomiri z Bògom. Vsze zabadav! Kda je zšé miszlo, da je jetnikovo szrcé zšé omehcsano, je csüo z nyegovi všszst nerazumlive récsi: »Ràvno taksi kak tiszti! zàto sze nemrem szpovédati!« Csé je pitao, ka pomênijo té récsi, nê dôbo odgòvora, vidlo sze nyemi pa je, da sze je môzsov obràz vszikdàr szpšeméno.

Pa je bio zšé zàdnyi csasz za szpreobrnye trdokornoga jétnika, àr je doktor povédao, da de zšivo escse kakse tri dni.

Dšhovnik je aldšvao szvéto meso za neszrecšno »ovco« i je cêlo vòro molo za nyega pred szvétim Oltàrszškim szveszštvom. Teda nyemi je prisla miszeo, stere sze vecs nê mogoé rêšiti, zàtò je szkleno, da de escse tou probao. Takj je sò k betezšniki, lšbezšivo ga je pozdravo i nyemi pravo:

»Lšbi prijàteo! Dizma i Gezma szta bilà razbojnika, ki szta vizšila na Jezusovoj dészšnici i lévici, kda je vmirao na krizsi. Dizma sze je szpokòro, csiràvno je bio ròpar, mogoucse cêlou morilec; Gezma pa sze je nê steo szpreobrnoti. Dizmi je Bòg odpšszto i nyemi obecsao nebésza. Gezma pa je vmrò v grehaj. Ali isztinszko scšéte vmrêti, kak té neszpokorjéni razbojnik. Goszpòd doktor pràvi, da màte kvékšemi escse tri dni zšivlenya. Malo premislàvlite od moji récsi! Csi te me nšcali, me dajte pozvati. Zdaj idem molit za vàs. **Z Bògom!**«

Natò sze podà dšhovnik naravnòcs pred tabernàkel, da opràvi dršgo molitveno vòro za neszrecšno ovco. Po dokoncsanoj molitvi je bio jako tršden i sze je podao v szvojo szobo. Tak sze nyemi je vidlo, da je vsze zabadav, àr escse nê dôbo nikšega pozvànja od betezšnika. Némérno hodí po szobi i moli szv. csiszlo.

Ali de zazávanye. »Pribezsaliscsa grêsnikov« isztinszko zaman? Toga nê mogeo vérvati.

Priseo je vecsér, prisla je nôcs. Sztàri dûhovnik je bio tak trûden od szkrbi i molitve, da dale ne mogeo verosztívati. Ali szkleno je, da de oblêcsen dremao na sztolci szedêcs, da de riprâvleni, csi ga mogôcse pridejo zvât k betezsniki. Molo je za nyega, dokecs ga szpânc nê premágao.

Nê escse dugo szpao, kda ga je zbûdilo mocsno klonkanye na dveri. »Venda teda!« je veszêlo zasepetao, »Hvâla lûbomi Bôgi!« Oszvedocsen je bio, da ga zovêjo k betezsniki. Tak je tûdi bilô.

Kda sztôpi k betezsniki, je té zvûszto naszlednye dûhovniki nerazumlive récsi: »Bilô je ràvno v tom caszi, csûo szem vôro biti!« Potom pa je nadalûvao: »Gospôd pravili szte, da je Dizma mogôcse bio tûdi morilec. Ali je tou mogôcse?«

»Zakaj pa nê?« odgovori dûhovnik, ki ne znao, ka pomên tô pitanye i je zsê miszlo, da sze betezsniki mêsa. »Zakaj nê? V tisztî csaszaj je bilô doszta morilcov.«

Betezsnik je pâr hipov mucsao, potom pa pitao: »Ali bom isztinszko mogao naszkori mrêti?«

»Gospôd doktor prâvi, da bote zsvêli kvêksemi escse tri dni.«

»Tô szem steo znati,« je zdehno jetnik. »Zdaj pa szedite k meni ino imejte potrpljenje z menov, csi bom gucsao pomali i tiho, àr me gucsanye otrûja.«

»Lûbi prijâteo imam doszta potrplivoszti. Nika nê, csi tûdi bi vazz mogao cêlo nôcs poszlûsati.«

Betezsnik sze je bridko naszmehno i prikimao rékôcs: »Znam tô. Vszikdâr szte bili dobri z menov, ràvno tak, kak tisztî drûgi, zâto pa mi je tak zsmetno povêdati tô, ka moram ovaditi, da ne merjém kak Gezma. Ka vam zdaj povém nede szpovid. Tô vûtro povejte g. ravniteli i szvédokom, csi de potrebnô. Szpovém sze potom. Zdaj pa poszlûsajte!«

Betezsnik je za pâr hipov zàpro ocsi i sze prijao za cselo, kak da bi steo zbrati szvoje miszli. Natô je pomali zacsno gucsati.

»Gospôd, ne presztrasite sze zavolo toga, ka bote csûli! Jaz szem najvéksi razbojnik na szvétî. Lêvi razbojnik je ne bio nika prôti meni. Pred vnôgimi lêti szem ropao v cêrkvi. Zlàte poszoude szem steo odneszti. V szvétoj Hostiji teda nêszem vérvao, bio szem brezvérec. Pa ràvno tisztâ nôcs mi je prizsgâla szvétloszt szvéte vére, ne taki, liki szpomin na nyo. Szvojega rôpa najme nêszem zvrso. Gospôd plebânos tisztê cêrkve me je zaszacso, kda szem odpirao tabernâkel. Pozâbo je najme brevîr v szpove-

dnici i je priseo ponocsi po nyega, àr escse nê opravo vszej mo-
litev.

Lehko bi vrgeo sztàroga goszpòda nakla i bi gvisno tò vcsino, csi bi on zacsno kricsati na pomòcs. Pa nê vcsino toga, liki mi je méрно pravo: ‚Lübi prijàteo! Goszpòda Jezusa mi püszтите pri miri! Znam da délate tò zavolo szirmascsine. Dam vam neka pénez, pa tüdi jészti, szamo obeccajte mi, da vecs nìkdàr ne bote sli kràsztt v kakso cérkev.‘ Tak je gucsao sztàri goszpòd z menov i to me je razorozsilo. Sztoupo je k meni, zeo méрно vlomilszko skér z moji rok i mi jo djao v zsep, rekòcs: ‚Ne vzemem vam je, àr vüepam, da je vecs nìkdàr ne bote potreblávali za vlom.‘ Nye-gove récsi szem szi tak vtiszno v szpomin, da tiszte skéri isztin-szko nêszem nìkdàr vecs zeo v roké, csi ràvno szem escse doszta-krát kradno. V cérkev tüdi nêszem so nìkdàr vecs kradnot.

Sztàri dühovnik me je potom prijao za roko i jaz szem mér-no so z nyim. Pamet mi je toti pràvila, naj ga ne bògam, àr je zavolo sztrahá z menov dober, a nêszem je posztlüsao.

Kda szva prisla do farofa, pràvi plebànos: ‚Zdaj pa tüo, da sze szesztra ne zbüdi, nyoj toga nê trbê znati. Szàm vam pripravim mrzlo vecsérjo i malo pijacse.‘ Kak je pravo, tak je vcsino. Podvoro mi je, nato pa odpro pizàlni szto, zéo z nyega 40 frankov rekòcs: ‚Vecs vam nemrem dati, àr nemam.‘ Nato pa je nadalüvao: ‚Zdaj pa idite v mojo szpálnico i szi lezste v mojo poszteo, jaz mo moło tü brevir, potom mo pa zpao tü na divànyi. Zajtra rano vasz zbüdim i püsztim vö. Lehko sze zaneszète na mené.‘

Sò szem v szpálnico, ali nêszem sò lezsat. Vsze ka sze je zgo-dilo me je razburilo. Goszpòd plebànos je meo dobro nakanenye, ali vràg je ne mirüvao. Pred ocsi mi je posztavo plebànosov bankas. Da bi szamo 40 frankov bilò v nyem, neszem mogeo vérvatì. Miszlo szem, da màjo dühovniki doszta pénez. On pa je tüdi bio zsé sztàri, tak da je mogao méti doszta prisparanoga.

Dobro szem sze szpominyao, da nê zakleno pizsalnoga szto-la, kda je nazàj djao bankas. Teda nede zsmetno priti do pénez. Da de tò grda nezahválnoszt napròti mojemi dobrotniki, natou teda nêszem miszlo. Satan parovnoszti me je csiszto premàgao. Szpati nêszem mogeo. Csakao szem, da g. plebànos zaszpi, potom pa frisko v pizàrno po péneze! Z hise lehko pridem, àr je klücs v dveraj.

Nemérno szem csakao. V hisi je bilou vsze tüo. Vöra v tör-ni je bila. Po edno vörnóm csakanyi szem so na délo. Pri dveraj pizàrne szem posztlüsao. Vsze tüo. Dveri odprém. Vöni je mészec szvèto, tak nêszem nücao poszveta.

Dühovnik je mirno lezsao na divani. Szpao je. Tak moje dé-

lo nê bilô zsmetno. Szto szem odpro i zagledno bankas. Sztégno szem rokô protj nyemi. Pri tom szem zadeo v linijo i jo vrgeo natla. Zaruzsila je i dûhovnik sze je zbüdo.

Ka szlédi, sze je odigralo jako nàglo. Szlédi szem dosztakrát premislávao ôd toga, a sze nikdâr nêszem mogeo szpômni na to, ka szem teda miszlo. Naszproutni pocsütki szo divjali v mojem szrci: szram me je bilô i csemerilo me je, da je moja kraja ôdkrita.— Zgrâbim nozs i ga dva ali trikrát zabodnem v dûhovnikov gut. Szirmák sze niti ne zgeno. Rane szo bilé szmrtné, âr szem nyemi prerezao glávno zsilo. Pàkrât je mocsno zadihao, potom pa je vsze vtihnolo. Pazo szem, da sze ne bi okrvávô. Znao szem, da me csákajo gavge csi ne dobijo v roké. Obrisem nozs v prt denem bankas v zsep, sze obüjem i tiho odidem z hise.

Pascso szem sze, da bi kém prle priso na cészto. Kda szem priseo do potoka, szem vrgeo nozs v vodo. Potom szem escse dugo hodo po cészti. Nikoga nêszem szrécsao, zatô szem naprej zêo bankas. Sto popise moj sztrâj, kda vidim, da je prázen. Sztári goszpôd je teda isztino gucsao, kda je pravo, da néma vecs pênéz.

I zdaj szo sze mi odrple ocsi. . . Goszpôd, ki je meo takse szmilénye z roparom je bio gvüsno právi ocsa szirmâkov i je razdávao vsze, ka je meo. I toga szem vmoro. Razszrdo szem sze szâm na szebé. Grda nezahválnoszt proti mojemi dobrôtniki sze mi je vidla tak sztrasna, da szem szkoro zdvojo.

Goszpôd, ka szam pretrpo od tiszti mao na düsi, nemrem po védati. Mantrale szo me sztrasne szenye. Düsna vêszt mi nikdâr ne dâla méra. Csüto szem sze zavrzsénoga, âr sze mi je moj greh vido prevelki, da bi mogo dobiti za nyega odpücsanye. Znôva i znôva mi je vêszt kricsâla: „Kain! Kain! Kdé je tvoj brat Âbel? Tvoj greh je jezerokrât véksi od nyegovoga. Vmôro szî dûhovnika, szvojega dobrôtnika!”

Zdaj mi je posztanolo ocsivesztno, sz kém je dôbo satan takso môcs nad menov; vsze je izvéralo z nakanyénoga vloma v tabernâkel, tô je bilou moje proklétsztvo. Ne szem bio vecs nevéren, vérvao szem ali k szpovédi ne szem vüpao ití. Dôbili me nêszo. Vcsâszî szem probao délati, ali naszkori szem posztano brezposzeln i zacsnolo sze je sztáro zsvlénye. Kradno szem, dokecs szo me nê dôbili i zâprli.

Kakse düsevno trplénye szte mi povzrócsili sz szvojov dobrôtov vam nemrem povédati. Vszikdâr szte me szpominyali na tisztoza pobožsnoga dûhovnika. Vido szam, kak szte sze trüdüli, da bi me szpravili k szpovédi. Nêszem sze mogeo za nyo odlôcsiti. Vszikdâr szo zvonile v vühaj récsi Szvétoga pizsma: „Krv tvojeja brata kricsi k meni po mascsvanyi! Za tebé néga ôd-

pücsanya!' Komaj zdaj kda szte me opómnili na désznoga razbojnika, da je mogócese tüdi on bio morilec, mi je zaszijala zvézda vüpanya.

Tak. Zdaj szem vam vsze povédao. Zajtra vsze povejte g. ravniteli. Szpizsati sze more zapisznik: scsém najme tüdi jávno pripoznati szvoje hüdoóelsztvo i szprejéti szmrt za pokóro, csèràvno ne vmerjém na gavgaj, kak szam to jezerokrát zaszlüzso.

Kda de zapisznik napravleni, té me szpovéte i mi prineszte szvéto precisicsàvanye, pa mi podéelite szlednye màzanye.

Zdaj vsze znáte. Zahvàliti sze vam nemrem kak bi rad, ali v vécsnoszti vsze poravnam, csé nàjdem pri Bógi miloszt. Jaz szem najvéksi gréšnik na szvéti.«

Düsni pasztér odgavori: »Povédati vam scsém tri rêcsi: 1. Bóg je neszkoncšno szmileni — 2. vmorjeni dühovnik je prozso za vász szmilénye po példi nasega Zvelicsitela. — 3. Marija, príbézsaliscse gréšnikov, je podpérala tô prosnýo.«

»Bóg jezerokrát plàti!« Krikne betezšnik. »Zdaj pa me püsztite szamoga. Dnesz vüpam méрно zaszpati, oprvim po tisztoj sztrasnoj nôcsi.«

Naszlednyi dén je jávno priznao szvojo krivico, nató sze szpokorno szpovédao i za dvà dni méрно vmro kak — Dizma.

Emmanuel — Kalender 1936.

Kamleki v jaszlicaj.

»Mamika, kda pride Jezusek?« je pitala pétletna Micika mater, ki je pred ednim létom zgübila mozsà.

»Naszkori, szamo vrla bodi, da de te veszéli,« odgavori mati

»Ka pa naj napravim, da de imeo veszélje,« je dale pitala déklica.

»Rada mores moliti, bógati na prvo rêcs i jészti vsze ka pride na szto,« odgavori mati, ki je dobro poznala dobre pa tüdi szlabe lasztivnoszti szvoje hcsérkice. Micika je isztinszko bila dobra déklica, szamo vcsàzi je bila trdokorna i szí je rada prebérala v jesztvinaj.

»Mamika, vrla bom, da de me imeo Jezusek rad,« je kriknola déklica.

Mati je med tém zsé napravila nacsrt za pripravo na Bozsics, steroga je tüdi vcsaszi szpelala. Poszljüsaajte kak:

Na domàcsi oltàrek posztàvi prázne jaszlice, pôleg pa dve kastuli; v ednoj je bila kràtka mehka szlamica, v drügoj pa szo bili drôbni kamleki. Hcsérki je razlozсила, ka tó pomèni, rékocs:

»Kda sze premàgas, szmes djàti mehko szlamico v jaszlice, csé pa napravís kakso falingo, potom pa kamlek.«

Micika je zacsnola. Da bi jo vidili, kak frisko je sztànola, kda jo je mati pozvála i kak lépo je opràvila jutrasnyo molitev, da bi mogla vcsaszi dvê szlamici djàti v jaszlice. Taki je djàla vkraj lodingo, csé nyoj je mati velèla naj pàzi na màloga Markeca, ali naj prineszé drva. Opôdne je prisla na szto kizsila zsupa, stere Micika nê rada jela. Zslico je zsé stèla djàti z rok, kda sze je szpômnila na jaszlice i na mehko szlamico. Taki je zacsnola jészti i sze je se szmejàla pôleg, kak da bi mela to jésztvino najràj. Iszto sze je ponôvilo pri nasztlédnyoj jésztvini: kukurcsni zsgànikaj, stere màla tüdi nê mela rada. Zdaj je vsze pojèla i sze polizala na konci. Nazàdnye je mati za probo prineszla na szto szlascisce, stere szo bilé Mickina najljübsa jésztvina. Inda je vszikdàr escse vecs proszila, zdaj pa sze je premàgala i szamo pô pojèla. Teda tri szlamice na ednok. Kakse veszélje!

Tak je slo dén za dnévom, zsé cèli teden. Mati sze ne mogla nacsüdivati, màla déklica pa je zdaj csütüta, da je premagüvanye vrétina pràve radoszti. V jaszlicaj je bio zsé cèli küpcsek szlamice, kamleka pa escse ni ednoga ne bilô notri.

Prisla pa je neszreca. Szame oblàdnoszti szo déklico napravile prevecs szamozavésztno. Niti szü nê mogla miszlitü, da bi napravila kakso falingo. Pa sze je zmotila.

V nedélo popôdné je prisla k nyim tetica sz stirilètnov Ánikov. Déklici szta ràvno bilé zatopenivi v zanimivo lodingo, kda mati pozové Miciko, naj malo zible Markeca, ki je zacсно brécsati. Déklica je toti csüla materin glàsz, ali nê je sla. Mati jo znôva pozové, ali àr tüdi zdaj zabadav, sztopi v szobo i zsalosztno poglédne nebôgavno hcsérko. Tà posztàne rdécsa, kda sze szpômni na kamleke. Lodinga je ne vecs zanimala. Tüdi kda je zsé bratec vtihno, je osztàla pri nyem.

Neszrecse pa escse nê bilô konec. Po jüzsinü szta tetica i Ánika zéli szlobô i mati jüvi je szprevodila do hisni dvér. Na sztoli je bila poszôdica sz cukrom. Déklica ga je neka csasza glédala

nazádnje pa jo je premàgalo szkúsávanye. Zéla je edno kocko i jo frisko djála v vüsztá.

Mati, ki je med tém tüo odprla dveri, je tö vidla i zsalo-sztno právila:

»Micika, ka to délas? Ali sze tak znàs premagüvati? Taki deni dvà kamleka v jaszlice.«

Déklica je zdaj bridko zajókala. Materino zapóvid je szpuni la, nato pa proszila odpüscsanye i obezsala pobósanye.

Obezsanye je drzsála; szamo eden kamlek je escse morala djáti v jaszlice, kda jo je ednok premàgala trdokornoszt. Ali vszi trijé szo sze zgübili v küpi mehke szlame. I tak je najseo màh Jezus mehko lezsiscse, kda szo ga na szvéti vecsér polozsile v jaszlice i szo pred nyim prizsgàle rdécsi poszvètek. Micika sze në mogla naglédati màloga Jezuseka z szmójajócsim obrázom i raz-prosztrtimi rôkicami.

Z veszéljom je bógala, kda nyoj je mati povédala, kak naj bozssemi Déteti szkazüivle szvojo lübézen. Nyène vüsztнице szo pogószstoma sepetale: »Jezusek jaz te imam jako rada, zàto mo vszikdàr bógala i pázila na màloga Markeca.«

Kda je mati na Szvécsnico razmetala jaszlice, je na szvoje zacsüidenye vidla, da je Micika tri kamleke povila v mehki pamuk, da ne bi tiscsalj màloga Jezusa. . . Lübézen je znajdliva.

Z màle Micike je zrászla velka Maricsa, ki je vszikdàr délala Jezusi veszélje sz tém, da je lépo krscsànszko zszivela.

MICIKA MOLI.

Hüdobna sála sze nyemi nê poszrecsila.

Pruszki caszar, Frigyes Velki ki szvojega prôticérkvenoga csütenya niti ne szkrivao, je ednok priseo v szvojo nôvo dezsélo Szilézija. Szpôtoma sze je sztavo v klostri szirmaski baràtov. Tej szo ga lübeznivo szprijali i nyemi lépo podvorili. To sze je caszari dopadnolo. Szvojo zahválnoszt je steo tüdi pokazati, záto je pítáo klosterszkoga pedsztojnika, ka zselê od nyega. Pedsztojnik, ki je vszikhâr szamo na to miszlo, ka bi bilô klostri na haszek, je ponúcao priliko i pravo caszari:

»Velicsànsztvo, dopüsztite mi, da lehko vszako léto dvà novinca v kloster vzemem.«

To ne bila màla zsela, àr szo v tisztom caszi stéli vnicsiti klostre i szo záto prepovédali szprimanye novicov. Frigyes je szpoznáo pedsztojnikovo miszeo, záto ga je nyegova zsela szpràvila v zadrêgo. Àr katolicsànszkim klostrom ne bio naklonyeni, szí je zmiszlo grdo sàlo, sz sterov bi na zvüna szpuno pedsztojnikovo zselo, ali kloster od toga ne bi meo haszka.

Obecsao je teda, da szpuni zselo, ali je taki dodao:

»Szmête szprijéti dvà novinca, a téva jaz zberém i poslem.«

Jàlno sze je naszmehno i posepetáo szvojemi brati, ki je sztao pôleg nyega:

»Dvà szomàra nyim poslem.«

Brat sze je glaszno zaszmējao.

Eden baràt je csüo caszarove récsi. Szkrivoma je povédáo pedsztojniki. Té je osztao csiszto mëren. Kda je caszar szlovô jemao, je k nyemi sztôpo i pravo:

»Velicsànsztvo! Ali escse szmém neka prosziti?«

»O, szamo proszite,« je odgôvoro caszar.

»Szamo tô proszim, da bi novincoma, steriva nam poslete szmeo dati vase i vasega brata imé.«

Frigyes je priseo v kaso. Nê nyemi preosztalo drügo, kak da je pravo:

»Obà novinca lehko szami zberéte i jiva na mojo odgovornoszt szprimete v kloster!«

Tak sze je zgôdilo, da je mészto dve szomàrov môdri i korazsni pedsztojnik dvà práviva novinca zéo v kloster. Frigyes pa sze je lehko oszvedocso, da v klostraj prebivajo môdri, prebriszani mozsje, ki sze tüdi mogôcsnoga caszara ne zbojijo.

Vganke.

Ka imam pred ocsmi?

(Tô, ka glédam.)

Kdé koszijo szenô?

(Nindri, koszijo szamo tràvo.)

Ka szvéti bole kak dve szvêcsi?

(Tri szvêcse.)

Pri steri ribaj szo ocsi najbole vküp?

(Pri najménsi.)

Néki goszpôd je pitao edno zsenzsko, kelko je sztara?

Ona je odgovorila: Zdaj mam trikrát telko lét kak moja hcsi.

Pred stírami létí szem pa imeľa stírikrát telko kak ona.

(Zsena je zdaj sztra 36 lét, hcsi pa 12 lét. Pred stírami létí je zsena mela 32 lét, hcsi pa 8 lét.)

Sto lehko pràvi: »Tô je moj szin ali jaz nêszem nyegov ocsa?»

(Mati.)

Od hise ide na pôle szíto, domô pa laesno. Ka je to?

(Polodélcova turba.)

Sto popêva, kda drúgi lüdjé jokajo?

(Kàntor na szprévodi.)

Lêpa, mlâda, zeléna, a sto jo prime, sze csemeri. Ka je tô?

(Kopriva.)

Bêla szem szvêcsa, pa ne gorim;

denes me v ogen pa ga vgaszim. Sto szem?

(Cincelica.)

Szmo trdi, esunteni i v vüsztaj domà,

a mi szmo lészeni, sze z nami grablà.

(Zobjé, zobci.)

Vszako nôcs sze szpreletàvle, vszikdàr szám szebé zové;

sztarcesek trüden szí zgucsàvle: »Páli zse nekák vmerjé.«

(Csuk.)

Csarna kak nôcs je, müsice lovi;

pod sztrêhov prebiva, sze bràti z lüdmi.

(Lasztvica.)

Brata vszi vidite, pa ga ne csüjete;

mené vszi csüjete, pa me ne vidite.

(Bliszk i grmlajca.)

Za szmej.

Szodnik: V kavàrni szte vkradnoli pèt zslíc. Kak szte mogli tó vesiniti?

Tovaj: Zmôto szam sze.

Szodnik: Kak zmôtìli?

Tovaj: Mszlo szam, ka szo szrebrne.

+ X +

Vucsiteo: Kak pràvimo cslovéki, ki szploj gucsi, csé ràvno ga nihcse nescse poszljusatì?

Solàr: Vucsiteo.

+ X +

Józsi: Zakaj pridejo piscsanci z belic?

Jancsi: Àr sze bojìjo, ka bi je szkùhali.

+ X +

Cigan je lovio ribe v Ledavi. Dugo je zsé lovio pa niedne né zgrabo. Naednok sze je zgleđno prôti nébi i zdehno: »O, szvéti Miklos, pomori mi, da zgràbim bàr pô métra dugo scsuko, pa ti darùjem kak zsrđ debelo szvécsò.«

Komaj je tó vöpovedao, je zsé zgrabo velko ribo. Kda jo je vlekeo z vodé, sze je zaszmejao i pravo: »Szvétì Miklos, vkano szam te. Szvécsè ne dobis.

V tom hipi sze je riba rêsila trneka i sze vrgla nazàj v vodô. Cigan sze je zacsno nevôlivati: »Szvétì Miklos, tebé nê dobro za norca méti.«

+ X +

Preksenyàk: Vcsèra szem szpadno z deszét métrov duge lé-sztvice.

Nyegov prijàteo: Pa sze ti nika ne zgôdìlo?

Preksenyàk: Nê; szpadno szem sz prvoga klina.

+ X +

Kmet sztoji pred bautov i pita bautasa: Ka odàvlete?

Bautas: Szomàre.

Kmet: Kak vidim, vam dobro ide, àr szamo ednoga szomà-ra vidim.

+ X +

Rôpar: »Goszpôd neszte vidli tü blüzi kaksega policaja?«

Goszpôd: »Nê, niednoga néga tü blüzi!«

Rôpar: »No té pa dajte szé pêneze, ovacsi vasz bujem!«

»Cse bi ti jaz poszôdo 100 pengöv, bi ti bio moj duzsnik. Cse bi pa ti meni poszôdo 100 pengöv, ka bi té ti bio?« »Velki szomâr!«

+ X +

Fiskális: »No vidite, nazâdnye szmo itak dôbili tozsbo!«

Kmet: »Bôse bi bilô, csé bi jo vcsaszi v zacsétki zgübo.«

Fiskális: »Zakaj?«

Kmet: »Menye sztroskov bi meo, kak mam zdaj.«

+ X +

Zsena (mozsi, ki ponocsi pride domo): »Zakaj pa zdaj szklê pas roké?«

Mozs: »Är znam, da zdaj pride prédga!«

Szenya.

Alsôlendva (konyszko, zshiv. i krâm.) januára 25., februára 16., márciusa 27., âprilisa 17., juniusa 16., juliusa 28., augusztusa 28., szeptembra 28., oktobra 28., decembra 18., pa vszaki tork szvinszko szenye. Cse szpâdne na tork velko szenye, te da je szvinszko szenye na drügi dén.

Bagonya (zshiv. i krâm.) februára 15., márciusa 20., májusa 19., juliusa 20., szeptembra 4. i novembra 16.

Battyánd (zshiv. i krâm.) májusa 28., juliusa 10., szeptembra 10. i novembra 10.

Battyánfalva (zshiv.) márciusa 26., v tork pred Riszáli, juliusa 2., augusztusa 16. i oktobra 8.

Bântornya (zshiv. i krâm.) v csetrtek pred Cvetnov nedelov, drügi pondêlek po Vüzmi, csetrtek pred Riszáli, juniusa 12., v csetrtek pred Velkov mesov, drügi dén po Mâloj mesi, oktobra 4. i vszakj csetrtek szvinyzsko szenye. Csi szpâdne velko szenye na csetrtek, te je szvinyzsko szenye na drügi dén.

Belatine (zshiv. i krâm.) januára 20., februára 24. v presztopnom léti pa 25., âprilisa 25., juniusa 27., juliusa 15. i novembra 5.

Cserföld (zshiv. i krâm.) márciusa 14., v pondêlek po 3. májusi v pondêlek po 14. szeptembri i oktobra 20.

Felsôlendva márciusa 28., juniusa 21., augusztusa 15., szeptembra 29. i novembra 30.

Felsôszentbenedek (krâm.) pred Pepelnicov, po posztni kvatraj, po Cvétnoj nedeli, po jeszénszki kvatraj i pred koledi vszikdâr v pondêlek.

Korong (krâm.) májusa 4.

Lendvavásárhely szamo zshivinszko âprilisa 6., (zshiv. i krâm.) v pondêlek po Têlovom, juliusa 25. i oktobra 2.

Mártonhely (zšiv. i kràm.) májusa 23., augusztusa 6. i oktobra 27.
Murahely (konyszko, zšiv. i dròbno) juniusa 18. i augusztusa 21.
Muraszombat prvi pondèlek januàra zšivinszko szenye, prvi pondèlek februàra zšivinszko i kràmarszko, prvi pondèlek márciusa zšivinszko i kràmarszko, prvi pondèlek àprilisa zšivinszko, prvi pondèlek májusa zšivinszko i kràmarszko, prvi pondèlek juniusa zšivinszko, prvi pondèlek juliusa zšivinszko i kràmarszko, augusztusa 24. zšivinszko i kràmarszko, prvi pondèlek szeptembra zšivinszko, oktobra 15. zšivinszko i kràmarszko, prvi pondèlek novembra zšivinszko, decembra 7. zšivinszko i kràmarszko. Csé szpàdne na prvi pondèlek szvétek, teda je szenye na drùgi dén.

Nagydolány (dròbno) na Têlovo i decembra 6.

Nagyótlak (kràm.) prvo nedelo po szrpnjoj Mariji i na Miklosovo.

Pàrtosfalva (zšiv. i kràm.) màrciusa 15., juniusa 16., szeptembra 2. i novembra 28.

Pàlmafa (kràmarszko) juiiusa 13.

Péterhegy (kràm.) v nedelo Szv. Trojsztva, juliusa 4., szeptembra 8. i oktobra 28.

Szentsebestyén (kràm.) januàra 20., 2.nedela po Vüzmi, juniusa 15. i decembra 21.

Tòtkeresztur (zšiv. i kràm.) àprilisa 16., juniusa 4., oktobra 27., vszako prvo szoboto v mészeci pa zšivinszko szenye. Csé szpàdne na tò szoboto szvétek, je zšivinszko szenye prejšjo szoboto.

Körmend febr. 6., màrc. 12., àpr. 5., máj. 10., jun. i jul. 20., aug. 24., szept. 21., okt. 12., nov. 11., dec. 13., v szoboto, nedelo ali po szvétki na drùgi dén zšivinszko i kràmarszko szenye.

Szentgotthàrd màrciusa 10., àprilisa 10., májusa 1., juniusa 9., juliusa 22., szeptembra 22., oktobra 18. i decembra 22.

Öriszentpéter februàra 28., màrciusa 21., májusa 19., augusztusa 1., szeptembra 13. i novembra 4.

Csàktornya na Cvetni pondèlek, juniusa 29., augusztusa 13., oktobra 3. i novembra 25.

Kotormány màrciusa 9., juniusa 27., szeptembra 30 i novembra 30.

Muraszerdahely májusa 1., augusztusa 20. i oktobra 26.

Perlak Riszàlszki tork i v pondèlek po Jakobovom.

Ràckanizsa májusa 19., juniusa 24., augusztusa 19. i v szrèdo po Beloj nedeli.

Stridòvár màrciusa 19., juliusa 22., szeptembra 30. i decembra 4.

Szent-ilona augusztusa 18 i szeptembra 22.

Sztálna tábla csasza, kda nam zsvina szkoti.

Dén pücsa-nja			Szkoti nam			Dén pücsa-nja			Szkoti nam			Dén pücsa-nja			Szkoti nam		
kobilla	krava	birka	kobilla	krava	birka	kobilla	krava	birka	kobilla	krava	birka	kobilla	krava	birka	kobilla	krava	birka
Jan. 1	Okt. 2	Jun. 4	Apr. 23	Apr. 27	Máj. 5	1	Apr. 1	Feb. 5	Okt. 2	Aug. 21	Szept. 3	Aug. 3	Jun. 9	Febr. 3	Aug. 7	Jun. 13	Febr. 7
5	6	9	1	1	9	5	5	9	6	25	6	7	13	11	10	17	17
9	10	12	Máj. 5	Máj. 9	13	9	13	17	10	30	10	11	21	15	15	21	15
13	14	16	17	17	17	17	17	21	14	Szept. 2	14	15	21	25	19	25	25
17	18	20	21	21	21	21	21	25	18	6	18	19	29	23	23	29	23
21	22	24	25	25	25	25	25	Márc. 1	22	10	22	23	Jul. 3	27	27	3	27
25	26	28	29	29	29	29	29	5	14	14	26	27	Jul. 7	3	31	7	3
29	30	Jul. 5	21	21	29	29	29	9	18	18	18	31	11	Márc. 3	31	11	Márc. 3
Febr. 2	Jan. 3	6	Jun. 2	Jun. 2	Jun. 2	2	Máj. 7	9	Nov. 3	22	Okt. 4	Szept. 4	8	7	4	8	7
6	7	10	29	29	6	6	7	13	7	26	8	Szept. 8	15	11	8	15	11
10	11	14	10	10	10	10	11	17	11	30	12	12	19	15	12	19	15
14	15	18	Jun. 6	Jun. 6	14	14	15	21	15	Okt. 4	16	16	23	19	16	23	19
18	19	22	14	14	18	18	19	25	19	8	20	20	27	23	20	27	23
22	23	26	14	14	22	22	23	29	23	12	24	24	31	27	24	31	27
26	27	30	18	18	26	26	27	Apr. 2	27	16	28	28	Aug. 4	31	28	31	27
Márc. 2	Dec. 3	Aug. 7	22	22	30	30	31	6	Dec. 1	20	Nov. 1	28	Aug. 8	4	2	8	4
6	4	11	4	4	4	4	4	10	6	24	5	Okt. 2	12	Apr. 8	2	12	Apr. 8
10	12	15	Jul. 8	Jul. 8	8	8	8	14	9	28	9	10	16	8	6	16	8
14	16	19	12	12	12	12	12	18	12	28	13	14	20	12	10	20	12
18	20	23	16	16	16	16	16	22	16	Nov. 1	17	18	24	16	14	24	16
22	24	27	20	20	20	20	20	26	20	5	21	22	28	20	22	28	20
26	28	31	24	24	24	24	24	30	24	9	25	26	3	24	26	3	24
30	Jan. 4	Szept. 4	28	28	28	28	28	Máj. 4	28	13	29	30	Szept. 5	28	28	5	28
Apr. 3	Márc. 4	8	Aug. 1	Aug. 1	Aug. 1	1	1	8	Jan. 2	17	Dec. 3	Nov. 3	Máj. 5	3	30	5	3
7	8	12	5	5	5	5	6	12	6	21	7	7	9	6	7	9	6
11	12	16	9	9	9	9	10	16	10	29	11	11	13	10	11	13	10
15	16	20	13	13	13	13	14	20	13	Dec. 3	15	15	21	17	15	21	17
19	20	24	17	17	17	17	18	24	18	7	19	19	25	18	19	25	18
23	24	29	21	21	21	21	22	28	22	11	23	23	29	22	23	29	22
27	28	Feb. 1	25	25	25	25	26	Jun. 1	26	15	27	27	3	25	27	3	25
31	28	26	29	29	29	29	30	5	30	19	31	Dec. 1	7	30	31	7	30
Dec. 22	22	3	19	19	19	19	19	5	30	19	19	19	3	Jun. 3	19	3	3

NATURA SZLATINA

PETÁNSZKA

JE ZDRAVA I Z VINOM
PITNA VODA
OKRËPI - OZDRÁVI

BETEVSNE NA ZSELODCI
OBISZTI

NATURA NAJBÔSA
SZTOLNA VODA
DOBI SZE VSZESÉROM

Glávna zaloga MURASZOMBAT, Tel. 68.

SZE PRIPOROCSA

Z LËPIM DELOM

Szent-Család Nyomda
MURASZOMBAT